

כ"ז באב תשמ"ח, 10.8.1988 מיכסר 2658 שנה 52 המחיר: 5.00 שקלים (כולל מע"מ), באילת: 4.35 שקלים

העולם הזה

הבגידה

מנהיג יהודי אמריקאי מאשים:
מישרד הפנים והרבנים מונעים את
הצלחת יהודי אתיופיה שחייהם בסכנה

יחיד ומיוחד!

Carant

QUARTZ

במחיר מבצע:
248 ש"ח
179 ש"ח
בלבד!

דגם
D 39 D 015

**שעון צלילה
בעיצוב חדשני –
עד לעומק 130 מטר**

- כתר הברגה מוגן;
- זכוכית "קריסטל" אופטית;
- תאריכון כפול;
- פלדת אל-חלד עם ציפוי אפוקסי בגוון מרשים,
- בעל עמידות גבוהה במיוחד, להגנה על משטחי השעון והצמיד.

**חזק
אופנתי
אמין**

אם אתה אחד משלנו...

קָרַנְט קוורץ – השעון הגברי!

יבוא שיווק והפצה: בני משה קרסו בע"מ. סוכנים בלעדיים של: ORIENT WATCH CO. JAPAN
להשיג בחנויות המובחרות וברשתות השיווק, השקם והמשביר לצרכן

מיכתבים

אישה השנה תשמ"ח

על מועמד לאישה השנה תשמ"ח, שזהותו יתחשף בראשית החודש ה' בא, בגיליון ראש-השנה של העולם ה' זה.

כמוכן, יצחק רבין, שלא קרא את הכתובת על הקיר, לא צפה את האינתיפאדה, והמתעלם מק יומו של העם הפלסטיני. הוא גם האיש הנושא באחריות לשחיקה המרסית בשורות צה"ל, לנוכח ההתקוממות הפלסטינית. אהוד שפיגל, רסח-חן

האגודות שבדרך

על האפשרות של פניית צבא איראן או עיראק מערבה (נפסק זמן), העיר לם היה 27.7.88.

המסקנה שלי, מניתוחו המבריק של אורי אבי גרי בהגדונו האחרון, היא פשוטה: זה יקח כמה זמן, אבל, במקרה או במאחר, יצערו אגודות מוסלמיות מערבה, לעברנו. אולי לא כל 100 האגודות, אבל בוודאי 50 — או האיראניות, או העיראקיות. מסקנה זאת מתבססת על הסבירות הגבוהה שכל ממשלה ישראלית, בין אם יעמוד בראשה הליכוד ובין אם יעמוד בראשה המערך, תימנע, בעתיד הנראה לעין, מלנקוט בצעד המתבקש למנוע תסריטאימים זה. הצעד המתבקש: הסדר של דריקוס בשלום עם העם הפלסטיני. רם סוקול, פתח-תיקווה

שעת האמת

על המתבקש ממנחם בגין בן ה-75 (תמרוקים, העולם הזה 3.8.88).

חגגו את יוסף-הולדתו ה-75 של מנחם בגין. אולי הגיע, אם כן, הזמן שבגין יאמר מילים ספורות, שנמנע ממנו לאומרן כאשר עזב פתאומית את ראש-הממשלה, במהלך מלחמת-הלבנון. כי —

נוצר מצב, אליו פתאום אדם נקלע/לא סתם אדם, אלא מנהיג עטור-הילה/שנים ריתק בכיכר רות ערה ועם/שאג, הלהיב הלבבות ב"אש ודם" — ועכשיו —

...איה העז, החובה וכל היתר/של המנהיג כלפי עמו, משול העדר? ישאף אוויר מלוא ריאות לפני העם/יאמר אמת, אפילו אם לא תנעם: שמואל אילון, תל-אביב

הדרשה הגנובה

על נטילת דיעותיו של העולם הזה (אגירת העורך, העולם הזה 29.6.88).

אני איש-עסקים המתגורר בסינגפור. כאן, ב"חול", התחלתי לקרוא את העולם הזה בצורה סדירה ונקשרתי אל העיתון ואל דיעותיו. אגירת העורך, המסתיעת בסיפורו של אוס קאר ויילד (כיצד היה מרים את מגבעתו לנוכח גונבי רעיונותיו, שררר הוא פגש בכך מכר ותיק), הזכירה לי סיפור שסיפר לי אבי ז"ל, המתאים לענין זה:

מעשה ברב מפורסם וגאון, שהיה נוסע לעירי רות ורחוקות ומבקר בבתי-הכנסיות שם, בדרך כלל לא מודיע מי הוא, אלא מתיישב בשורות האחרונות בבית-הכנסת, מתפלל ומקשיב לדרשות של הרבנים המקומיים.

פעם קרה ולדוכן עלה הרב המקומי והחל דורש את דרשתו, כשהיא כולה מסתמכת על דרשות מן העבר של הרב האורח המצטנע.

הרב האורח, שישב כהרגלו בשורה האחרונה, הקשיב רביקש, לא הפריע ולא העיר לרב המ' קומי המתקשט בנוצות לאילו. אך משסיים הרב המקומי את המלאי הגנוב והמשיך משל עצמו, כבר לא התאפק הרב האורח, עמד ממקומו וצעק: "אתה מתקשט בנוצות לא לך, התבייש לך!" תמחו המתפללים ושאלו: "הרי כבר חצי שעה שרבו דורש משלך ואתה לא הגבת!"

השיב להם: "כל עוד ציטט רבנים נכונים וטרי כים, ניחא, אבל משהתחיל לפטפט שטויות, ועור בשמי, אסור היה לי להבליג וחייב הייתי להפסיק!" חי טוויל, סינגפור

פרס הכותרות

על הפרס שלו ראוייה הדוגמנית תמי בן-עמי ("רחל המרחלת", העולם ה' זה, 27.7.88).

כנוסח "סנוב, ובאילת כבר הייתי" אני מרשה העולם הזה 2658 (המשך בעמוד 4)

מותה של האופציה

אם היתה האופציה הירדנית קיימת, היא מתה בפגישות סודיות שקיים המלך חוסיין עם שרי ישראל אחרי מלחמת ששת-הימים. אך למעשה לא היתה האופציה קיימת מעולם כמציאות פוליטית, אלא רק כתיס-מונת נפשית. אבל גם היום, לאחר עזרו של המלך חוסיין, מסרבת האופציה למות בתו-דעת בעליה. אין הם מוכנים להכיר במותה, מפני שאם היא נעלמה — מה נותר?

כיצד של

שרותי הביטחון?

מחי האמת שמאחורי הידיעות על הקמת ממשלה פלסטינית והכרזה על מדינה פלסטינית! האם פוצץ הסיפור רק כדי להצדיק את מאסרו של פייצל אל-חוסייני? מה היה תוכנו של החומר המהפכני שנמצא בביתו? האם הוא מתבסס על מאמרו של הפרופסור גרי סיגל? ומה, בכלל, תוכנית סיגל?

"אני מדבר יותר מדי!"

אד קוץ, ראש עיריית ניו-יורק, מודע לירי-דה בפופולריות שלו, שבהווה לגביו אבן-נגף בבחירות הקרובות לראשות עיריית ניו-יורק. הוא מסכים שהוא מדבר יותר מדי, אבל מעדיף לא להיות תלוי בניסוחים זהירים. בראיון להעולם הזה הוא מספר את דיעותיו על ג'סי ג'קסון, הצינור, התבטאויותיו השונות ועל תוכניות חלופיות.

הכל הולך

בני-הנוער של שנות ה-80 — שלא כמו אלה של שנות ה-30 וה-40 — כבר לא מקפידים בלבושם כשהם יוצאים לבלות. הקוד ה"חברתי" כבר לא עובד עליהם, כנראה. הצופנימי והסיננון האישי הם הקובעים היום את אופנת נוער הדיסקוטקים, בארץ.

לאן לא לנסוע!

בעיר אל-מיניה, במרכז עמק הנילוס במצרים, שוכן לו אחר כבוד המלון היחיד שבין קאהיר ללוקסור. השרותים הדלים מאוד שהוא מספק, בלשון המעטה, הם סיבה מספקת להברוח משם כל תייר מצוי.

הינולי-הנא

אחרי עשרות שנים מחדש מדור "העולם הבא" את פניו. מדור הומוריסטי, שכל הקוראים מוזמנים לקחת בו חלק. בחסות החום, אפילו בדיחות גזעניות מותרות.

המדורים הקבועים:

מיכתבים — האגודות שבדרך
איגרת העורך — עטופה במעטת
תשקיף — אדם נעו
במדינה — מי הדריק?
ימן אישי — ריגל לשונה
אנשים — דסיאוק כרונל
השבוע-נמש — אד קוץ
לילות ישראל — עינית העללים
חלקן ראווה — הכב הוויק
דף חדש — שני ידידים

כתבת השער הקדמי:

על חוט השערה

חייהם של יותר מ-150 אתיופים יהודים, שנותרו על בלימה ב"אדיס-אבבה, תלויים עכשיו במישחקי-הקואליציה בישראל, בקנאותם של רבנים חשוכים ובשליטתה המוחלטת של ש"ס במיש-רד-הפנים. בתרגיל ציני נתן ראש-הממשלה הלאומי-הציני גיבוי מלא לשותפיו החרדים האנטי-ציוניים והפקיר את היהודים האתיופים לגורלם, תלויים בין שני העולמות.

כתבת השער האחורי:

היא היתה רק ילדה

סיפורה של מיכל בן-חורין (בתמונה) על צעירה בת 15, שקרוב-מישפחה ניצל את תמימותה, סקרנותה ושאפתה ל"ידע וביצע בה אונס. האונס, התנאים שהביאו לו, וההש-לכות ההרסניות על חייה.

כל הזמן אשתו

מהו חלקן של הנשים בחיי בעליהן הפוליטי-קאים? האם נכונה האימרה כי מאחורי כל גבר מצליח עומדת אשה? בארצות-הברית, למשל, משתלבות הנשים במערכות-בחירות כדי לקדם את בעליהן. ואילו בארץ המצב אינו חד-משמעי. ההבדל בין לילי שרון לסוניה פרס הוא מהדוגמות הבולטות לכך.

ליבריה, אתה והשקל גומי וא"דס

תומאס פיקרינג מתעלם מרפי איתן • מאיר חת חיוני לבנק ישראל • ההסתדרות מחזירה פורשים • ומה הקשר בין ליבריה, גומי טיבעי ואיידס? • הבניין הגבוה ביותר במרחב • מתי נחשבת המ' חאה כתשלום? • האם יורשע דנברג בתרמית מנהלים?

עסקן של תפוזים

נמתי מאור הוא פרדסן ועסקן של תפוזים. הוא מעיד על עצמו שהוא "בדיקוניק ולא בערכניק", ולחם, זה שלוש שנים, במועצה ל"שיווק פרי הדר, הגוף אשר, לטענתו, גורם לו נזק גדול יותר מניזקי שרב או בצורת.

רחל המרחלת מדווחת:

גליה אלבין ומוריס רג'ואן — הקשר דרך המיגרש • חדשות מלוס-אנג'לס — אילנה ויינטראוב — ואיש חשוב מאוד ונשוי מאוד • הרומאן המיסטורי של גלית אהרונ' ושוון ארז • אילנה שושן (בתמונה) כועסת. גם רונית מקובר • ומה עלה ב"גורלו של לואיג'י-זאד, ה-אקס החתיך של נילי טופז?

מה הקשר?

האם קיבל השר אריאל שרון הטבות שונות ממשולס ריקליס ושותפו אריה גנגר? האם ה"עיסקות בין שרון לבין ריקליס וגנגר הן כשרות מבחינת החוק? ומה הקשר בין ניהול למיקרה של שלום רוזיליו, סגן מפקד שרות בתי-הסוהר?

דך חדש שלום — בנימין

ספר חדש מרתק על ידידותם של שני אנשים שונים מאוד זה מזה. האחד: דיכאונ' רגיש, פגוע. השני עשוי פילדת אל-חלד. המשותף: ניצוץ של משורר ויותר מזיק של גאונות.

דויד לוי בשימלה

על הרעיון של שימרון פרס למנות את דויד בלס כשר-אוצר. נישואי הבוסר של יצחק נבון. דיבוק הפירסום של דויד לוי. החברים של חיים בר-לב. דיעותיו של שימחה דינץ על יצחק מודעי, והפלירט של מודעי עם פרס. על עזר וייצמן המתאר את עצמו כ"פרוטזה וכקולנס", תולדות חיינו המיסטורי-ריים של אברהם שריר, ו"שושנה ארבל-אלמזלנו — דויד לוי בשנינו האדרת.

מרד הגוררים

ציוותי הגוררות של נמל-חיפה יצאו למרד. הם מסרבים בכל תוקף לקבל את ההחלטה השרירותית של הנהלת הנמל לקצץ בתקנים לגוררות החדשות שנרכשו לשימוש הנמל. בינתיים מונחות הגוררות, ב"הוצאה כוללת של 60 מיליון מארק, כאבן שאין לה הופכין.

מה הם אומרים — ישעיהו ליבוביץ.
מאשה לובלסקי, ריצרד קורנהיימר.
איור רבינוביץ, בי ציטרין, יעל גורם.
הורסקום — האצבעות של האריה.
רחל מרחלת — על כל העולם.
אתה והשקל — חת חיוני.
זה וגם זה — במקום לוויה.
דמור — העולם הבא.
תמרורים — חתום המנילה.
מיכתבים לרדתי — אוהבת לפנק.
תשבצותם — 28, 30, 31, 32, 33, 34, 41, 42, 42.

דון, אמנם) שולחן כתיבה מיוחד למלך חסיין. אין חרש תחת השמש. מאז ומתמיד נהו שליטי השושלת ההאשמית אחר יצרני ומעצבי רהיטים ישראליים. עוד לפני 50 שנה היה זה נגר ירושלמי שהתבקש על ידי סבו של חסיין (אז רק אמיר ולא מלך) עבדאללה, לבוא לרבת-עמון ולרהט את אר-מונו החדש.

אסתר כהן, ירושלים

השליש של האלוף

על זיהוי מבקרים בתערוכת תצלומיו של רוברט קאפא ("אנשים", העולם הזה 27.7.88).

הגבר המשופם בתצלום במדור אנשים קשור אמנם לאלוף של מלחמת העצמאות, אבל הוא איננו האלוף שלמה שמיר, מפקד הקרב על לטרון.

(המשך מעמוד 3)

לעצמי להעיר למרחלות. מה פתאום היא מבקשת להעניק לתמי בן-עמי, בזכות המיספר הרב של כותרות שיצרה בשנה האחרונה בעיתונות העברית, את פרס פוליצר?

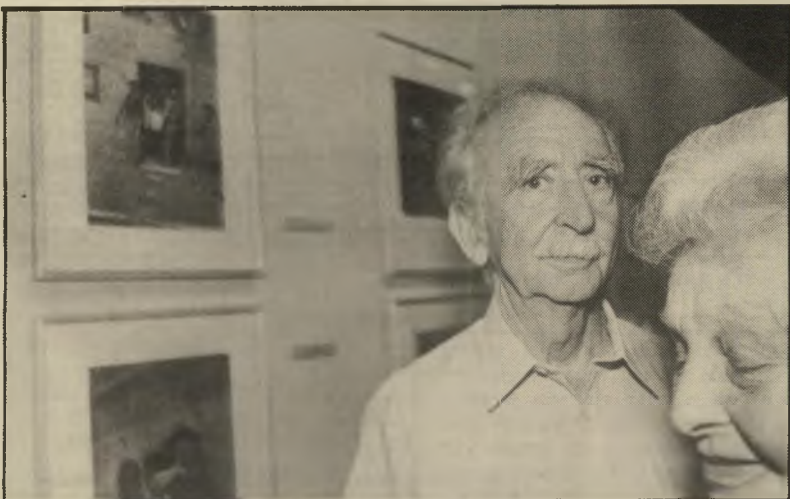
הלא הפרס היוקרתי הזה מתחלק רק בארצות הברית. בישראל, מחלקים את פרס סוקולוב, היקרתי לאיפחות (על שמו של נחום סוקולוב, אחד העיתונאים העבריים הראשונים ומראשי התנועה הציונית בראשית המאה).

ודווקא בשבוע שעבר הוענק פרס סוקולוב, שוב, לכתב הכלכלי של הארץ ולכתב השטחים הכבושים של דבר.

ציון פנור, חיפה

הסב, הרב וסיפרי הקודש

על קורותיה של מישפחת ברונפמן

ברוידא ואשתו (בתערוכת קאפא, 1988) היתה לו —

ברוידא (מאחורי אלוף מרכוס המתכופף) בתמונה של קאפא, מימין: שמיר — סיבה טובה

זהו אלכסנדר ברוידא, מי שהיה במלחמת העצמאות שלישי של מיקי מרקוס, הקצין היהודי-האמריקאי שפיקד על פיקוד המרכז ונורה בשגגה על ידי אחד מחייליו במטהו במישטרת אבירגוש. ברוידא, המופיע בתצלום עם אשתו רבקה גוויי ל, הידועה כמלחינת היקוונטו, היה לימים מנהל הוצאת הספרים דביר והיתה לו סיבה טובה לבקר בתערוכת קאפא. כי הוצג בה תצלום שבו מופיע ברוידא (ראה גלופה) כשהוא עומד באמצע, בחול מרקוס, הרוכן על מפה. לידו, מימין, אכן עומד האלוף שלמה שמיר. **בנימין קופ, תל-אביב**

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד — 63458.

בשעת הצורך ניתן גם לפנות בט"ל לפון — 232262 (03), בפקסימיליה — 245242-3*972. מנזי 2009, ובטלסקס — RMYM IL 341667.

את חיי? זה מונח כאן על השולחן שלי. לא ידעתי שזה השבועון שאת מייצגת.

כל הכבוד

הכתבה של שרה ליבוביץ על המצב בת-דיראן היכתה גלים רבים, וקודם כל בחידורן עצמה. מ"פם כבר הגישה שאילתה למזכיר ההסתדרות, תוך הסתמכות עליה.

גם ועדיה עובדים הארצי של חידורן שיגר לישראל קיסר מיכתב, שאת העתקו שלח למ" ערכות העיתונאים ולנמענים אחרים. הוא שלח לנו העתק, ועליו כתוב בדיו אדומה באותיות גדולות: **העולם הזה, כל הכבוד וזו לשוננו:**

ביום ד' 3.8.88 פורסמה כתבת-חקירה בעיתון העולם הזה אודות "כור-השומן של המנהלים". תוכן הכתבה והדברים העולים ממנה מצביעים לכאורה על שחיתות, הסתאכות וניצול העובד הקטן למען טובות-הנאה למנהלים בקונצרו הש"י לחברת העובדים.

כתבה זו, לדעתנו, היא רק קצה-הקרחון של הנעשה במיפעלי חידורן בדרגים הגבוהים. כגון נסיעות לחו"ל, בוננוסים שמנים, סופי-שבוע במ" לונות-פאר, ארוחות-יוקרה, מכונות-פאר ושכר גבוה.

אנו, נציגי העובדים, התרענו בשנה החולפת מיספר פעמים על הנעשה בצמרת הפירמידה, אך לראבוננו לא מצאנו איון קשבת, ודברנו היה כ"קול קורא במדבר".

כ-4000 עובדים תתמו על עצומה, הקוראת להקים ועדת-חקירה בלתי-תלויה, אשר תבדוק את הנעשה בחידורן, אך גם קריאה זו לא נענתה. מדוע פוחדת ההנהלה מוועדת-חקירה?

מה יש להנהלה להסתיר? לנו העובדים אין מה להסתיר:

היום, כאשר מתחילים לצוף רסיסי-המדע המבססים לכאורה את טענותינו, ובטרם נהפך למיקרה אחת או אחר, אנו תובעים הקמת ועדת-חקירה מכלית אשר תבדוק את הנעשה בחידורן ואת הנושאים הבאים:

- פירסום שכר הבכירים בחברה.
- הוצאות שכר נילות של מנהלי-החברה.
- מערכת חיסוי-האנוש המולולת והמתנכרת אל ציבור-העמלים.
- מיספר נסיעות-חנים אשר קיבלו בני מישפחות הבכירים.
- בריקת קריטריונים למקבלי רכב חברה, ומיספר הרכבים, נכון להיום.
- ניפוח המנגנון הגיהולי.
- השקעות במיכני-פאר.
- בדיקת תנאי הפרישה וסכומי-הפיצויים של בכירי-החברה אשר פרשו.
- מסירת עבודות לקבלני-מישנה, ובהם אני-שינהלה לשעבר.
- העסקת עובדים בלתי-מאורגנים בחברה.
- אנו מצאנו שאם יתבדוקו הפרטים שפורסמו כנכונים, הרי לדעתנו תהיה חובה להעמיד לדין פלילי את האחראים.
- נמנעים נכבדים, אנו נציגי הוועד הארצי, הממתנים להכרה הפורמלית של יו"ר האגף לאיגוד מיקצועי, פונים אליכם היום בקריאה נרגשת: אנא, עיצרו את כדור-השגל המתגלגל! תביעו ובצעו מיד את הפעולות הדרושות להצלת הקונצרו! סלקו מיד ובבוסת-פנים את הגורמים לכישלון, לביזבז ולחסתאכות! אנו חוזרים ומצהירים כי כפי שכתבנו למנכ"ל כור ביום 2.8.88, נשתף פעולה עם כל צוות גיהולי חדש אשר יוציא אותנו מן הבזבז שבו שקענו!

קטי ובהדיחה

זה מנכ"ר מתהלכת בארץ בדיחה לא-הכי עדינה. היא הובאה למערכת על ידי אישיות פוליטית בכירה.

וזו לשונה: "איך קוראים לשימרון פרס וליצחק שמיר? דוקאקיס".

השבוע, בשיחת-חולין עם קטי דוקאקיס, סיפרה לה דפנה את הבדיחה. תגובתה של אשת המומחה: "מה, בישראל לא אוהבים את בעלי-רפנה ברק, השהה עתה בארצות-הברית לשם עריכת ראינות עם שורה של אישים אמריקאיים, התקשרה השבוע עם אישיות בכירה מסויימת וביקשה ראיון. דוברו של האיש ביקש אותה לאיית את שם העולם הזה באנגלית."

דפנה ניסתה ונאשה. "יש פיתרון פשוט", אמרה, "שלח מישור לקוסק, שיקנה את גליון העולם הזה. קל להכיר אותך, כי על השער יש תמונה של קטי דוקאקיס." (בנייר-דוק מנכר העור למ הזה בקוסקים מסויימים).

"אה", השיב הורב, "השבועון שיש עלי תמונה של קטי דוקאקיס והכותרת יד ושם שניה

קליא יני.

כשהגענו אלינו התצלומים של השיתות שניהלה דפנה ברק עם אשת-המועמד-לנשיאות, קטי דוקאקיס, תמהו חברות-המערכת: מה היא לובשת?

דפנה, המקפידה בדרך כלל על לבוש אופנתי, נראתה בתצלומים כשהיא עטופה בחצאית רחבה, בלתי-מגודרת.

פיתרון התעלומה בא בשיחה בהולה מארצות-הברית. דפנה ברק מחתה על פירסום התצלום. מסתבר שאין היא לובשת בתצלום חצאית, אלא מגבת.

זה סיפור המעשה: במהלך המסע המפרך עם

קטי דוקאקיס, דפנה ברק והמגבת באסצו הרחצה, שרוח חשאי

אשת-המועמד בפלורידה הלוהטת, מצאה דפנה הודמנות להימלט מן הפמליה ולהתפלל לכריכת השחייה של מלון, שבו התקיים אירועי-בחירות. באמצע הרחצה קראה לה שני אנשי "השורת החד" (החידה המופקדת על ביטחון אישים) והודיעו לה שקטי דוקאקיס מחפשת אותה. דוד קא באותה עת התפנתה כדי לשוחח עם הכתבת, החידה שללזות אליה במסע.

דפנה, שלא רצתה להתחמק סקופ, מיהרה אל דוקאקיס כשהיא לבושה בכיקיני. לצורך התצלום התעטפה במגבת השחורה הגדולה.

קטי ובהדיחה

זה מנכ"ר מתהלכת בארץ בדיחה לא-הכי עדינה. היא הובאה למערכת על ידי אישיות פוליטית בכירה.

וזו לשונה: "איך קוראים לשימרון פרס וליצחק שמיר? דוקאקיס".

השבוע, בשיחת-חולין עם קטי דוקאקיס, סיפרה לה דפנה את הבדיחה. תגובתה של אשת המומחה: "מה, בישראל לא אוהבים את בעלי-רפנה ברק, השהה עתה בארצות-הברית לשם עריכת ראינות עם שורה של אישים אמריקאיים, התקשרה השבוע עם אישיות בכירה מסויימת וביקשה ראיון. דוברו של האיש ביקש אותה לאיית את שם העולם הזה באנגלית."

דפנה ניסתה ונאשה. "יש פיתרון פשוט", אמרה, "שלח מישור לקוסק, שיקנה את גליון העולם הזה. קל להכיר אותך, כי על השער יש תמונה של קטי דוקאקיס." (בנייר-דוק מנכר העור למ הזה בקוסקים מסויימים).

"אה", השיב הורב, "השבועון שיש עלי תמונה של קטי דוקאקיס והכותרת יד ושם שניה

ועתה

סבביהמינויים "דחה"

סבביהמינוייםהבכירים, שגם לכותרות גדולות בתיקשורת, יתקיים, כנראה, רק בעוד שנה. עד לבחירות לא צפויים שום מינויים בכירים, חוץ ממינוי אחד או שניים, שכבר הוחלט עליהם. אחרי הבחירות יש להניח שיידרשו כמה תורשים, כדי להחליט מי יחליף את מי, ומתי.

בלגאן במטה הבחירות

עם רחית הבחירות לרשויות המקומיות קיים בלבול במטה מיפלגתהעבודה לגבי אופן ועיתוי בחירת המועמדים של המפלגה לעיריות. בשבוע שעבר שלח יו"ר מטההאירגון של המפלגה, גירעון גזית, מיכתב לסניפימפלגה, ובו הורה לעכב את בחירת המועמדים עד לבחירות לכנסת. לא חלפו 24 שעות ויו"ר המטה המוניציפלי, חייב יצחק פרין, שיגר הוראה הפוכה, ובה הורה לבחור לאלתר במועמדים.

גודי מחפש ממליצים

בחתונת בנו של בצלאל מיזרחי, בסוף השבוע, באשקלון, עברו רחבעם ("גנדי") זאבי ואשתו בין הנוכחים והחתימו אותם על הרשימה החדשה של "מולדת" שגנדי עומד בראשה. ברשימה חדשה, זקוק גנדי למיספר החוקי של ממליצים.

המערך תומך בפיחות

המערך תומך בשינוי סערהחליפין, משום שלדעתו הקפאת השער גרמה לעיוות מיכנה המשק, לפגיעה במיפעלים ולעירוד היבוא על חשבון הייצוא והייצור המקומי. בפועל, השינוי בשער מתבטא בפיחות, ונראה כי הליכוד ישתמש בעובדה זו כדי לטעון שדווקא המערך יאייץ את האינפלציה אחרי הבחירות.

"כיתן" בין שרון ולוי

גורמים המקורבים למשאומתן בעניין מיפעל "כיתן" בבית-שאן העריכו השבוע כי במיפעל נוצרת דינמיקה שתביא, בסופו של דבר, לסגירתו.

ברקע המשבר בכיתן מתנהלת תחרות סמויה בין השרים אריאל שרון ודודי לוי על השליטה בסניף הליכוד בבית-שאן.

שלמה בן-לולו, ראש המועצה, שהציב את מועמדותו לכנסת מטעם הליכוד, הוא מראשי מחנה שרון, ואילו גיקי לוי, בנו של דודי לוי, הגיש את מועמדותו לראשות המועצה כמתחרה.

גם מזכיר מועצתהפועלים, פיני קבלו, עדיין לא אמר את המילה האחרונה בקשר למועמדותו מטעם מיפלגתהעבודה. מאחורי הוויכוח בעניין המפוטרים מתנהל ויכוח פוליטי מקומי, שיש לו השלכות על התארגנות המחנות הפנימיים בתנועתהחרות.

חביבי לא הורשה לנאום

אנשי "שלוש עשרה" מנעו בעד איש רמת-אמיל חביבי, לנאום בהפגנתם מול ביתו של יצחק רבין.

בתחילה הוזמן חביבי לנאום בהפגנה שנערכה במוצאי-שבת בתביעה לשחרר את העצירים המינהליים, אך ברגע האחרון נרתעו אנשי שלום עכשיו מהזמנתם והחליטו להעמיד את הבימה רק לרשות אנשי ה"ץ ומפ"ם. את אנשי הרשימה המתקרמת לשלום לא טרחו להזמין כלל.

חקירה וגד גור

דובריהמישטרה אישר את קיומה של חקירה המתנהלת נגד אפרים גור, מועמד מיפלגת העבודה לכנסת, על חשד של זיופים בבחירות המוניציפליות הקודמות.

היחידה הארצית

בודקת חשדות

היחידה הארצית לחקירותהונאה עדיין בודקת חשדות למעשישחיתות ושחד במחלקת החקירות של מסיבהכנסה, בין פקידים שפרשו כבר מתפקידם ובין פעילים מתנועת החרות ממחנה דוד לוי.

באחד המקרים, שהתפרסם בזמנו, נעצר עובד ימים אחדים אחרי פרישתו, בחשד שקיבל טובות-הנאה מקבלן.

הפרשה הסתעפה וצפויים גילויים חדשים.

249

ביום השני, ה"ב באוגוסט, היום ה-245 של האינתיפאדה, מסר דובר צה"ל על 185 הרוגים. מיספר זה אינו כולל את ההרוגים מידי מתנחלים ומסיבות אחרות.

לפי ספירת "העולם הזה" עומד מיספר ההרוגים הפלסטיניים מתחילת האינתיפאדה על 249 הרוגים.

לעומת זאת, מוסרים מקורות פלסטיים ניים על 324 הרוגים, לפי הפירוט הבא:

- 215 הרוגים מידי חיילי צה"ל ומת-נחלים.
- 59 הרוגים כתוצאה משאיפת גז.
- 22 הרוגים ממכות ומתחשמולות.
- 28 הרוגים מסיבות אחרות.

פרשה חדשה

ב"חברת העובדים"

הפרשה הבאה ב"חברת העובדים" תהיה, כנראה, ב"המשביר המרכזי", שהוא חלק ממרכז הקואופרציה, שיש לו זיקה להסתדרות. מדובר בחובות של התנועה ההתיישבותית להמשביר המגיעים ל-180 מיליון דולר.

פירסום חיובי ל"אגד"

הנהלת "אגד" שוקלת מסע יחסיציבור כדי להילחם בנסיגה בדעתהקהל בלפי הקואופרטיב, כתוצאה מפיטורים, בעיות עם מישרד התחבורה ופירסומים שליליים אחרים.

אדם וגנו

ממעריציו הרבים של הזמר אדם נמנע באחרונה לראות את אלילם מחפש בצור רה היתולית בבגדיאשה.

מדובר בסרטיטלוויזיה שבו מופיע אדם כמלווה לזמר יהודה פוליקר. באחרונה הוחלט בטלוויזיה להקרין את הסרט, אך שלמה צח, אמרגנו של אדם, הפעיל את כל השפעתו כדי למנוע את הקרנת הסרט, כנראה מחשש לתדמיתו, והסרט נגנז. את תגובתו של שלמה צח לא ניתן היה להשיג.

"כור" מרכזת הפירסום

גובר החשש בקרב מישרדיפירסום, הקשורים במיפעל "כור", מהחלטתו של בני גאון, מנכ"ל "כור", לרכז את כל תיקיהפירסום ויחסייהציבור בידי חבריהבת של ה"קראפ" — "ערוצים". ערוצים הוקמה על-ידי בני גאון כאשר שימש בתפקיד מנכ"ל הקראפ, והיום היא נותנת שרותי פירסום ויחסי ציבור להנהלת כור.

כאשר נכנס גאון לתפקידו האחרון הוא מיהר לדרוש ממנהלי החטיבות בקונצרו לדווח לו על מישרדיפירסום ויחסייהציבור שעיימם הם נמצאים ביחסיעבודה, וגם הפסיק לקבל שרותים למטה כור ממישרדיפירסום ויחסייהציבור. למרות ההכחשות הנמרצות מבניין כור, יש פירסומים החשים בסמינים של מגמה זו. ריכוז תקציביפירסום של הקונצרו בגוף אחד הוא מהלך שיביא ליחסות, וגם יאפשר לקונצרו לפעול בקול אחד.

מינויים חדשים בסוכנות

זאב מחנאי, מי שהיה ראש שליחיהעלייה של הסוכנות בצפוןאמריקה, סיים את תפקידו, ואת מקומו יתפוס חיים ציסלר, ממקורביו של אורי גורדון, ראש המחלקהלעלייה, מראשי דור-ההמשך של מיפלגתהעבודה. תפקידו החדש של מחנאי הוא מנהל משק ארצי.

רכישות חדשות

ל"דיעות אחרונות"

יואל ניר, עורך-החדשות הבכיר של "קול ישראל", החליט לעזוב, אחרי הרבה שנים, את רשות-השידור, והוא מתמנה בקרוב לתפקיד עורך בכיר ב"דיעות אחרונות".

עיריית תל-אביב

מייבאת עובדים

"ק"ן תל-אביב לפיתוח", חברהבת של עיריית תל-אביב, ייבאה באחרונה 15 פועלי-בניין מפורטוגל, כדי לסיים בניית מרכז קהילתי חדש בצפון תל-אביב.

"הצופה" לאשה הדתית

עיתון "הצופה" מתכוון להוציא בקרוב עיתון לאשה הדתית.

עדיין לא ברור מי יערוך את העיתון, מה יהיה שמו ומתי בדיוק ייצא לאור.

אשרה תמידית

לארה"ב: לכל דורש

זחי עדיין שמועה מפהלאוזן, שטרם זכתה בפירסום: באחרונה קל מאוד לקבל ויזה לארצות-הברת. מדובר לא באשרה חדפעמית, אלא תמידית. אנשים רבים, שאינם מתכננים נסיעה בעתיד הקרוב, פנו לשגרירות, באופן אישי, או באמצעות סוכנותסיעות, וקיבלו ויזה. שיהיה. אומרים שהסיבה לשוני המדיניות בנושא היא שאיפה של הקונסוליה להוריד את לחץ הפניות.

השמועות גם מספרות ששינוי המדיניות קשור בביטול ההנחיה של גורמים בכירים בממשלה לקונסוליה האמריקאית לסרב את תהליך קבלתהאשרה כדי למנוע הגירה.

מדינת-ישראל

וארץ-ישראל בערבית

הספר "מדינת-ישראל וארץ-ישראל", שיצא לאור לפני חודשים אחדים בהוצאת "בית-ברלי", עומד לצאת עתה לאור גם בשפה הערבית.

הספר, המשקף את הדילמה ההיסטורית, הפוליטית והדתית בין ארץ-ישראל ומדינת-ישראל, נכתב בידי 14 מתכנים בעריכת אדם דורון. הפרק הראשון שיצא לאור בערבית הוא של עומר מסאלחה, המתב על נושא ערביי-ישראל בארץ-ישראל.

מיפעל מתחרה השמיץ

היריעות שפורסמו בשבוע שעבר על קשיים תקציביים, שאליהם נקלעה חברת "שטוק", הופצו כנראה על-ידי חברה מתחרה.

מישרדהתעשייההומיסחר פנה לאותו היקב בבקשה שיקלוט את כמות העגבים שלא נקלטו על-ידי חברת שטוק. היקב השתמש במידע שקיבל והפיץ את היריעות על הקשיים התקציביים של שטוק.

אריזות "קוקה-קולה"

חברת "קוקה-קולה" רכשה באחרונה מערכת קרדיפוס מתוצרת, "סאיטקס" לעיצוב אריזות. המדובר במערכות המיועדות לעיצוב האריזות השונות של המשקה בכל יבשת אמריקה.

אופציה שמופציה

כולם יצאו להוכיח: המלך לא התכוון למה שהוא אמר. אסור לו! אאמין לו.

לך תאמין לערבי!

במלחמת העולם השנייה נפוצה הבדיחה: בתחנת חוף נורווגית התקבלה הודעה בהולה שאוניה גרמנית שוקעת מול החוף, ושהימאים הגרמנים עומדים לטובו. סירת הצלה נורווגית יצאה לים, אך חזרה כעבור כמה שעות בלי ניצולים.

וכי לא ראיתם את האוניה הגרמנית הטובעת? נשאלו אנשי הסירה.

„ראינו אותה, השיבו. ולא היו שם ימאים טובעים?”

„היו שם כמה ימאים גרמניים שטענו שהם טובים, אבל איך אפשר להאמין לגרמנים?”

אצלנו אומרים: אי אפשר להאמין לערבי. כאשר יאסר ערפאת אומר שהוא מוכן לשלום עם ישראל, אי אפשר להאמין לו. הרי הוא ערבי.

באשר המלך חוסיין אומר שהוא לא יעשה שלום בלי אשף, אי אפשר להאמין לו גם כן. הרי הוא ערבי.

אי אפשר להבין את תשפוכת רב־הפרשנות שהציפה השבוע את ישראל, מבלי לקחת בחשבון את הויליול המוחלט הזה בעינינו. כל מה שנאמר היה חזר בוז טוטאלי לערבים באשר הם ערבים — למלך חוסיין, לאשף, לתושבי השטחים הכבושים.

„צעד טאקטי”

המלך חוסיין אמר בערבית פשוטה, כלשון שאינה משתמעת לשתי פנים: ירדן ניתקה את קשריה עם הגדה המערבית. מבחינה מינהלית ומימשטית, הגדה אינה עוד חלק מירדן.

תשובת הפרשנים הישראליים: „זהו צעד טאקטי.”

צעד טאקטי? שינוי גבולה של מדינה? אילו היתה ממשלת ישראל מכריזה היום שהנגב שוב אינו עוד חלק ממדינת ישראל — האם היה עולה על דעת מישהו שזהו צעד טאקטי?

פשוט יותר: אילו החליטה מחר הכנסת שסיפוח הגולן מבוטל, וכי מעתה אין רמת הגולן שייכת עוד למדינת ישראל — האם זה היה יכול להיות צעד טאקטי?

יש מעשים היכולים להתפרש כצעדים טאקטיים. כמעט כל מעשה פוליטי הוא טאקטי.

כל מעשה מלבד אחד: הכרזה רשמית על שינוי הגבולות של מדינה.

יתכן שהמלך רצה בהודמנות זו גם לרפוק את האמריקאים, שלא עשו דבר במשך 21 שנים כדי להחזיר לו את הגדה. יתכן שרצה לרפוק את שימרון פרס, מפני שנמאס לו לשמוע הבטחות ישראליות שלא קוימו מעולם. יתכן שרצה גם לרפוק את הפי לסטינים, המואסים בו בגלוי.

אך המלך אינו פועל מתוך רגשות. הוא לא מתחבם קטן. הוא לא היה שורד במשך יותר מ־35 שנים, במוקד של הרייג'עש, אלמלא פעל תמיד מתוך חישוב קר וסביר.

(ובכלל, הגיע הזמן להפסיק את הויליול המקובל במנהיג זה, נוסח „המלך הקטן”, „חוסיין”, ועוד. גם מי שמתנגד למעשיו, חייב להודות שהאיש הוא בעל שיעור־קומה פוליטי. כמעט ואין עוד בעולם מנהיג ששלט בארצו תקופה כה ארוכה.)

מהו החישוב שהביא אותו למעשה בה מרחיק לכת, עד כדי ביטול המעשה החשוב ביותר של סבו הנערץ?

מכה חדשה

קודם כל, משמעות הצעדים של המלך חוסיין: הוא קבע כי הגדה המערבית, שסופחה רשמית לממלכת ירדן בקיץ 1950, למחרת מלחמת העצמאות, אינה עוד חלק מהממלכה.

משמע: המפה משתנית. היא כבר השתנתה על המירקע, בת חזיות מזגזגיות. כך ישתנו גם כל המפות המודפסות. השתנתה גם הגישה היסודית של ירדן לבעיית הפלסטינים.

בנאומה הגדול בפברואר 1986, שבו הודיע על ביטול ההסכם שבין ובין יאסר ערפאת, קבע את המפות היסודיות בין השניים כך: ערפאת טוען שקורס־כל צריכים להחזיר את הגדה לעם הפלסטיני. אחרי שתקום המדינה הפלסטינית, היא תכונן איחוד קונפדרטיבי עם ירדן. ואילו הגישה של מלך־ירדן היתה הפוכה: תחילה על ישראל להחזיר את הגדה לירדן, ששלטה בה לפני הכיבוש. אחר־כך יכוננו ירדן והפלסטינים בינם לבין עצמם את הקונפדרציה.

עכשיו ויתר חוסיין רשמית על גישתו זו. הוא תובע שישראל

ביותר. „האופציה הירדנית” אינה, למעשה, אלא „שִׁמְצוֹן” ל„אנטריאופציה־פלסטינית”. ה„בן” לירדן לא היה אלא הסוואה ל„לא” לפלסטינים.

החל במגעים עם המלך עבדאללה ערב מלחמת־השיחור, ועד הדבקות בחוסיין בימינו, קיימת „האופציה הירדנית” כמציאות פוליטית ונפשית רק לצורך אחד ויחיד זה: לאפשר לבעליה להתעלם מן המציאות הפלסטינית, המעוררת בליבם פרץ של רגשות — פחדים, שינאות, ריעות קדומות, מצפון רע.

לכן מסרבת „האופציה הירדנית” למות בתודעת בעליה, גם כאשר הפגר שלה מוטל לרגליהם ומעלה צנחנה. אין הם יכולים להכיר במותה, מפני שאם היא נעלמה — מה נותר?

הם שוב הוכחנו

מכאן הניסיון הפאטטי של ממשלת־ישראל, על כל חלקיה, להכיר במציאות שנוצרה עם נאומו של המלך חוסיין. הם „הופתעו”. שוב הופתעו. הפוליטיקאים. העיתונאים. אנשי הביז.

כאשר מישהו מופתע תמיד, במשך 40 שנה, על ידי כל מהלך חדש בעולם הערבי, מוטב לו להתפטר

ולחייבנס למיטה. מי שמופתע תמיד, משמע שמעולם לא הבין מה מתרחש סביבו.

אם ממשלת־ישראל, ורועות־הביון ושאר המוקדים הפוליטיים הופתעו השבוע לחלוטין, הרי פירוש הדבר שהקונספציה שלהם שגויה לחלוטין. כמו ערב מלחמת יום־הכיפורים. כמו ערב כל מחרל בתולדות המחדלים הבלתי־ספורים של ממשלות־ישראל.

מטע כאחשי

אחרי שהחלים מן ההפתעה הראשונה, התאושש המיסדר המדיני־הצבאי־המודיעיני ויצא למסע־הסברה כדי להגיד: מה שקרה לא קרה, בעצם.

המלך חוסיין לא התכוון למה שאמר. ואם התכוון, יתכוון מחר למשהו אחר.

זהו שוב הכל „צעד טאקטי”. לא „צעד אסטרטגי”, חלילה. המלך רצה בסך הכל לרפוק את אשף ולהוכיח משהו לתושבי „יהודה ושומרון”. אבל האופציה הירדנית חיה וקיימת. מחר תתגלה שוב בכל תיפארתה.

כדי להוכיח זאת גויסו שכירי־עט ושכירי־לשון ושכירי־מזל בכל מקום — בצבא, בשרותי־המודיעין, בקרב מושלים־צבאיים שיצאו מכלל שימוש, בכלי־התיקשורת, באוניברסיטות. (כפי שאמר מלך האנובר: „אפשר תמיד לקנות רקדניות ופרופסורים.”)

חכמים־בלילה אומרים: השבוע מתה האופציה הירדנית. חכמים־ביום אומרים: האופציה הירדנית לא היתה קיימת מעולם.

חכמים־בין־הערביים אומרים: יתכן שהיתה קיימת במשך זמן־מה אחרי מלחמת־ששת־הימים, אך אחרי זה מתה.

או — או

אם היתה קיימת, היא מתה בפגישות הסודיות שקיים המלך חוסיין עם שרי ישראל — יגאל אלון, אבא אבן ואחרים — אחרי מלחמת ששת־הימים.

בשיחות אלה אמר להם: החזירו לי מייד את כל הגדה המערבית, יחד עם ירושלים המזרחית, ואז אעשה איתכם שלום. לא אוכל לעשות שלום בפחות מזה.

או, בלשון ציורית יותר: „אני יכול להיות המנהיג הערבי הראשון שיעשה איתכם שלום, ואני יכול לוותר על שטחים ערביים. אבל אינני יכול לעשות גם זאת וגם זאת.”

ממשלת־ישראל דאו — ממשלת אשכול־דיין־גלילי־אלון־בגין — לא היתה מוכנה להחזיר את כל השטחים שכבשה. אנשי ההתיישבות לא רצו להחזיר את עמק־הירדן, המתאים כליכך להקמת קיבוצים („תוכנית אלון”). אף אחד לא היה מוכן להחזיר את ירושלים המזרחית.

כך מתה האופציה בחיתוליה.

דגל בירחו

אם רוצים לקבוע תאריך אחר למותה של האופציה־שלא־היתה־קיימת, הרי הוא חל אימתני בשנת 1975.

בעיקבות מלחמת יום־הכיפורים עשתה או ישראל הסדרים ביניים עם מצריים וסוריה. הפרדת כוחות, נסיגה חלקית. על המלאכה ניצח אותו רבינג, הנרי קיסינג'ר.

קיסינג'ר, אדם חכם (אם כי בעל אופי מחורבן) אמר אז ליגאל אלון, שרה־חוף, ששהה בווינגטון: מוכרחים לעשות הסדר ביניים גם עם ירדן, למרות שלא השתתפה במלחמה. למשל: להחזיר את יריחו לירדן, כדי שהמלך יוכל להניף שם את דגלו ולהמחיש שהגדה המערבית שייכת לממלכתו.

לפי „תוכנית אלון”, יריחו היתה צריכה לחזור לשליטון ערבי. לכן נטש אלון להצעה. הוא הבריק לראש־הממשלה, יצחק רבין, והציע לקבל אותה.

לפי הסיפור, העביר לו רבין את המסר: „לא אלק לבחירות בשביל יריחו!”

קודמתו של רבין, גולדה מאיר, הבטיחה לאומה שלפני החזרת שעל אחד מארמתי השטחים הכבושים, היא תכריז על בחירות. ההבטחה חייבה גם את רבין. לרבין, שהתרגל זה עתה לשבת במישר־ראש־הממשלה, לא היה חשק לסכן את מעמדו בבחירות. לכן סירב להצעת קיסינג'ר.

התוצאה היתה שמצריים וסוריה קיבלו בחזרה חלק מאדמתן, כפרס על יציאתן למלחמה, ואילו המלך חוסיין, שלא יצא למלחמה, לא קיבל דבר. הדגל הירדני לא הונף בגדה. המלך נשאר מעבר לירדן.

אם אייפם היתה קיימת אופציה ירדנית — באור תו רגע היא שבקעה חיים לכל חי.

שלום בשוק־הפישפשים

למעשה לא היתה האופציה הזאת קיימת מעולם כמציאות פוליטית. היא היתה קיימת רק כתיסמונת נפשית.

התירוצן הרציונלי היה שהמלך יעשה איתנו שלום בתנאים טובים יותר מאשר אשף. כך חשב יצחק רבין. המלך יוכל לוותר על ירושלים, מפני שעיריבתו היא ממילא בעמאן. הוא יוכל לוותר על חלקים של הגדה, מפני שמרכז ממלכתו היא ממזרח לירדן.

זאת היתה, כמובן, אשליה גמורה. המלך, שמעמדו בעולם הערבי בי נתון כסכנה מתמדת, אינו יכול להרשות לעצמו לוותר על מאומה — ובוודאי פחות מאשף, שאינו זקוק לגליטימציה לאור מית.

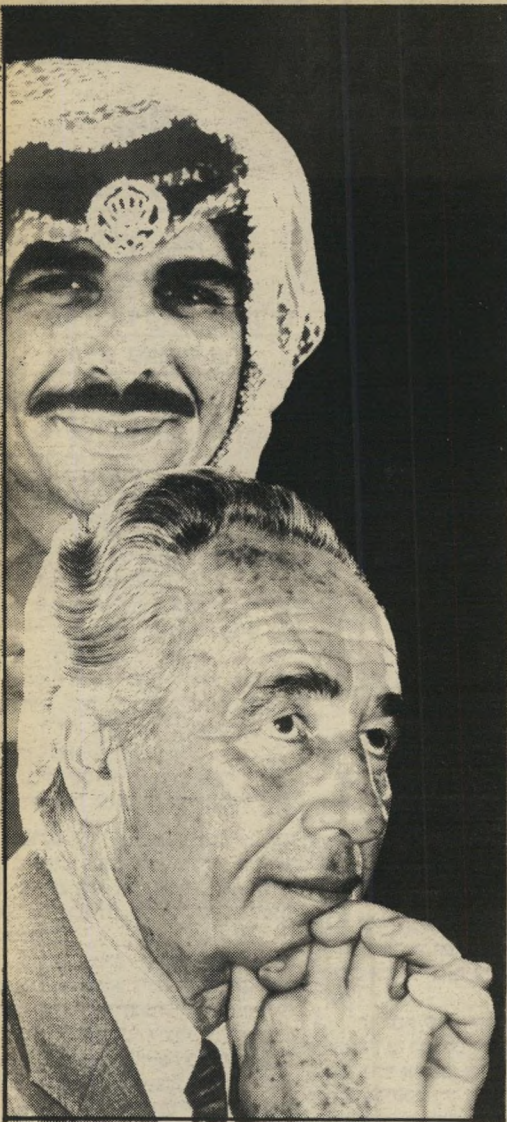
אולם מעבר לטעות בסיסית זו, כל הגישה הזאת פסולה מעיקרה.

שלום אין משיגים בשוק־הפישפשים. לא קונים אותו ב„אוקאזיון”. סחורה זולה חשודה תמיד כסי חורה פגומה או כסחורה גנובה.

אף בכל זאת דבקו מנהיגים ישראלים כה רבים — וביניהם גם אנשים נבונים — באשליה זו, שהופרכה שוב ושוב, עשרות פעמים?

התיסמונת הנפשית עמוקה יותר. בגלל סיבות נפשיות, אין מנהיגי ישראל מסוגלים להכיר במציאות הפלסטינית. גולדה מאיר, שהכחישה את עצם קיום העם הפלסטיני, היתה רק רוברת פרימיטיבית של תופעה עמוקה, המופיעה גם במהדורות מתוחכמות יותר.

מי שאינו מוכן ואינו מסוגל להכיר במציאות הפלסטינית, זקוק לתחליף. התחליף הירדני היה הקרוב

חוסין, פרס: זה לא אוקאזין

במוסדות ובעיריות, לא יביאו לו את אהבת העם הפלסטיני, השואף לעצמאות לאומית. לכן הפסיק. המימשל הישראלי, לעומת זאת, חרור בכוח לערבים. הוא בטוח שהפסקת תשלום המשכורות תכניע את הפלסטינים, ותביא אותם לכך שיתחננו לפני המלך לחזור אל "האופציה". ואם זה לא יעזור, כי אז תעזור שלילת הדרכונים הישראניים. אם הפלסטינים לא יוכלו לטייל בעולם, הם בוודאי ייכנעו וירימו קול זעקה באוזני המלך. ואפשר רק לתמונה: האם לא ילמדו המושלים והפרשנים לעולם? האם הבוז לערבים מעביר אותם על דעתם?

זוהי תישעה חודשים מוכיח העם הפלסטיני בגדה וברצועה שהוא מוכן לסבול את הכל — מאות הרוגים, אלפי פצועים, פיצוץ בתים, מעצרים, גירושים, ירידה דראסטית של רמת-החיים, שבת, עוצר — כדי להשיג סוף-סוף כבוד אנושי ולאומי. והנה באים אלה וטוענים שהפלסטינים ייכנעו מפני שכמה מהם לא יוכלו לטייל בעולם, וכמה מהם לא יקבלו משכורת עבור בטלה.

זוהי שטות גמורה. את תנופת האינתיפאדה אי-אפשר להפסיק. אם אי-אפשר יהיה לנסוע — לא יסעו. אם הבנים לא יוכלו לחזור במשך שנה-שנתיים — לא יחזרו. אם יצטרכו להקד את החגורה שוב (פשוטו כמשמעו) — יחדקו. כאשר הילדים נהרגים ברחוב — האם זה קובע?

המלך יודע זאת. מוטב שהמושלים ילמדו.

● ממשלה בגולה — עכשיו?

אומרים: נוצר חלל ריק. מישור צריך למלא אותו. גם זו שטות. אין חלל ריק. הוא התמלא מזמן על-ידי אש"ף.

כשטחים הכבושים קיימת זה-כבר מדינה פלסטינית. זוהי מדינה כבושה, אבל היא קיימת. ולמדינה זו יש ממשלה — אש"ף, שבו מאגדות כל המפלגות הפלסטיניות. מבחינת אש"ף, זוהי הורמנות נוחה לכונן את עצמו גם רישמית כממשלה זמנית.

האם יעשה זאת?

רבים מן המעוניינים בפיתרון-שלום יעצו לאש"ף מזמן לעשות צעד זה. אנוור אל-סאדאת הציע זאת. ממשלת אלג'יריה הציעה זאת (ועל סמך ניסיון מילחמת-השיחור האלג'ירית). (גם אני הרשתי לעצמי להציע זאת לערפאת באחת משיחותינו.) מדוע זה לא קם עד עכשיו?

יש בעיות.

ראשית: היכן תשב הממשלה? האפשרויות מוגבלות. אם תשב בבגדאד, לא תוכל לפעול נגד אינטרסים עיראקיים ולהתיידי עם אויבי בגדאד (ומשק, למשל). ממשלת-תוניסיה, הכפופה לגמרי לאמריקאים, תתקשה להתיר הקמת ממשלה פלסטינית בשיטתה. שנית: ברית-המועצות מתנגדת עקרונית להקמת ממשלות בגולה, מפני שהיא חוששת מפני כינון ממשלה-בגולה של אס"ף (המשך בעמוד 10)

מחר) יש ויישאר גבול עם ירדן. ולא סתם גבול אלא גבול שחוצץ בין פלסטין ובין העולם הערבי כולו. בצורה זו או אחרת, תצטרך פלסטין לכונן יחסים מיוחדים עם ירדן, ולהיפך.

גם לישראל יש גבול משותף עם ירדן — גבול-הערבה בדרום, והקטע מדרום לכינרת בצפון. אין זה גבול בעייתי, אך הוא מחייב יחסים בין המדינות.

בתוקף הגיאוגרפיה וההיסטוריה, ימשיך המלך למלא תפקיד במפת-הסיכסוך. אך מי שמסתמך על עובדה זו כדי להוכיח ש"האופציה הישראלית" חיה וקיימת, אומר שטות.

"האופציה הישראלית" פירושה כי השותף העיקרי שלנו לפיתרון הבעיה הפלסטינית (או קביעת עתיד השטחים הכבושים, או הש"ל) — בגבול המזרחי — הוא ירדן.

טענה זו מתה רישמית. המלך עצמו הודיע כי השתתף היחיד לכל הפיתרונות האלה הוא מעתה אש"ף.

אין זה מן הנמנע שהמלך ימלא תפקיד כלשהו בתהליך המדיני; שהוא יהיה מתווך או באיכוך או שותף בשלב זה או אחר. אך הוא קבע כי גם אם הוא יפעל אך ורק על-פי בקשת אש"ף, ותוך תיאום עימו.

משמע: זאת לא. "אופציה ירדנית". זאת תהיה "אופציה פלסטינית".

האופציה הפלסטינית היא עכשיו האופציה היחידה שישנה — עם המלך ובלעדיו.

● אך לא כתובת אחת

אין שמין של ספק שהמהלך ההיסטורי הזה הוא תוצאה ישירה של האינתיפאדה. המלך עצמו קבע זאת.

מבחינה זו צדק הכרוז של הנהגת המחתרת הפלסטינית, שקבע השבוע כי נאום המלך הוא ניצחון בכיר של ההתקוממות.

ההתקוממות הוכיחה בעליל כי למלך חוסין אין קורטוב של תמיכה בגדה וברצועה. הוא לא יכול היה לקרוא להפגנה או למנוע הפגנה. בעוד שעשרות נהרגו באש חיילי צה"ל בשעה שהניפו דגלים פלסטיניים, לא ניסה איש להניף אי-פעם דגל ירדני. בעוד שסיסמות אש"ף צויירו על כל קיר, ודיוקני ערפאת הוצגו בכל הפגנה, לא צויירה בכל חודשי ההתקוממות אף כתובת אחת בזכות ירדן, ואיש לא העלה על דעתו לשאת תמונה של חוסין.

"תומכי ירדן" המפורסמים קיימים רק בדמיונם של מושלים צבאיים וכתבי הטלוויזיה הישראלית. התומך הבולט של המלך ברצועה, רשאר אלי-שווא, נשאר בלי אף אוהד אחד, כשגם בני משפחתו מסתייגים ממנו פומבית.

ומניין יבואו התומכים? בזכות מה? בזכות "ספטמבר השחור"? בזכות הויתורונות מימי השילטון הירדני?

המלך עצמו הביע את דעתו על "תומכיו" כאשר הפסיק השבוע את משכורותיהם של אלפי אנשים, ביניהם טפילים המקבלים ממנו שכר מזה 21 שנה בלבד. בכך הפך את כולם לשונאים. אילו העריך אותם ואת "תמיכתם", בוודאי לא היה עושה זאת. למלך לא נותר אף אוהד חשוב אחד ממערב לירדן. הוא יודע זאת, והוא הסיק את המסקנה הסבירה. בניגוד לישראל, הוא מסוגל להסיק מסקנות.

● לקנות עם בכסף

בניגוד לישראל, גם אין המלך בן לערבים. ישראל מאמינה כי אפשר לקנות עם שלם בכסף. המלך יודע שאי-אפשר. הוא כבר ניסה.

המלך הבין כי תשלום משכורות לרכבות, והשקעת מיליונים

תחזיר את הגדה לאש"ף, לא לו. הוא ויתר גם על הקונפדרציה. קודם כל צריכה לקום המדינה הפלסטינית, ורק אחר-כך אפשר לדרוש על טיב יחסיה עם ירדן.

אין זו טאקטיקה ואין זו אסטרטגיה. זהו שינוי יסודי של מפת הממלכה הישראלית, מהותה ודרכה.

● חוק הכלים השלובים

מדוע הוא עשה זאת? מהו החישוב הקר שהוביל לכך? המלך עשה מה שעשה מפני שבטעניו זוהי הדרך הטובה ביותר לשמור על קיום ממלכתו וישראל.

ואולי, כמו שקורה לעיתים קרובות בפוליטיקה, נכון יותר לאמור: מבין כל הרוצות, הוא בחר ברעה הקטנה ביותר.

כל עוד נשמרה הסיקציה של ירדן משני-עבריה הירדן, פעל בין שתי הגדות חוקי-הכלים השלובים.

כל מה שקרה בצד אחד של הירדן, השפיע על המתרחש בעבר השני.

אין ספק שהמלך חושש שמא האינתיפאדה הגדולה של העם הפלסטיני, שהפכה תהליך בלתי-הפך בגדה המערבית, תשתפך אל תוך הגדה המזרחית. שם יושבים מיליון וחצי פלסטינים, חלקם פליטים, רובם מבוססים. האינתיפאדה עלולה להתסיסם. לכך נוסף החשש שמא תקדם ישראל את התהליך הזה. הרי בורים על כך ש"ירדן היא המדינה הפלסטינית" מובילים בכיוון זה. האיום של אריאל שרון שישראל תעזור לאש"ף לכונן בעבר-הירדן את המדינה הפלסטינית, בהנהגת יאסר ערפאת, הראיג אותו מאוד.

(היה לי חלק שולי בכך. בפגישתי עם ערפאת בכירות סיפרתי לו על הצעות שרון. ערפאת סיפר עליך לחוסין. עיתון כווייתי דיווח על כך. חוסין התייחס לרברים ברצינות רבה.)

חוסין חושש שקיום הקשר הפורמלי בין הגדות יסכן אותו בהכרח בכל התפתחות של הסיכסוך הישראלי-פלסטיני. הדבר עלול לשמש עילה לפלישה ישראלית לירדן, או לגירוש מאות אלפי פלסטינים מן הגדה המערבית לגדה המזרחית. הרי הם אזרחים ירדניים.

כאשר נתקל אלכסנדר מוקדון בפולונטר שלא ניתן להתייר ("הקשר הגורדי"), שלף את חרבו וחתך את הקשר. כך עשה המלך. במכה אחת ניתק את הקשר.

● שכנות חדשות

מה יהיה מעמדה של ירדן עכשיו? מעתה והלאה, ירדן היא מדינה המשתרעת מנהר הירדן עד גבול עיראק, מגבול סוריה ועד גבול סעודיה. פלסטין הכבושה נוספה עתה אל רשימת שכניה, לצד סוריה, ישראל, עיראק וסעודיה.

(כשחזרתי מביקורי הקצר בעמאן ריווחתי כאן על שיחה שהיתה לי עם אישיות ירדנית בכירה, שהסבירה לי את סוד-הקיום של ירדן: לאון בין המגמות הסותרות של שכנותיה, לתמרון בין מיש-טריהן, לא לריב אף עם אחת מהן יותר מדי, למזג את כל ההשפעות בתוך שיטתה.)

מעתה תתמרון ירדן בין ישראל ואש"ף, בין אש"ף וסוריה, בין ישראל ועיראק, בשם שת-ימרנה בין סוריה וסעודיה ובין סוריה ועיראק.

● אופציה פלסטינית

האם פירוש הדבר שירדן יצאה מן המאבק הישראלי-פלסטיני? טיני? בוודאי שלא.

הגיאוגרפיה לא השתנתה. לפלסטין (הכבושה כיום), העצמאית

הוא מוכרח לנשוק!"

יהודי וגוי הולכים ברחוב ומתווכח חים על דת. הנוצרים הם עובדי אלילים, קבע היהודי, עובדה — יש להם שלושה אלילים במקום אחד! הנוצרי הכחיש זאת בתוקף, ואמר כי השלושה הם אחד. באותו רגע עברו השניים על פני השער הפתוח של כנסייה. בפנים כרע נוצרי ונישק לצלב. אתה רואה? קרא היהודי בתרועת ניצחון, הנה גוי מנשק חתיכת-עץ! אז מה, אתם לא מנשקים את המי זוהה? שאל הנוצרי. מוח של גוי? פטר אותו היהודי, משווה את המזוזה לחתיכת-עץ!

סתם נייר. השבוע הופיעו שני קומיקאים בכלי-התיקשורת הישראליים, ושיחקו את עצמם. זאת היתה פארודיה כפולה, שהיתה ראוייה לטוב-יה צפיר.

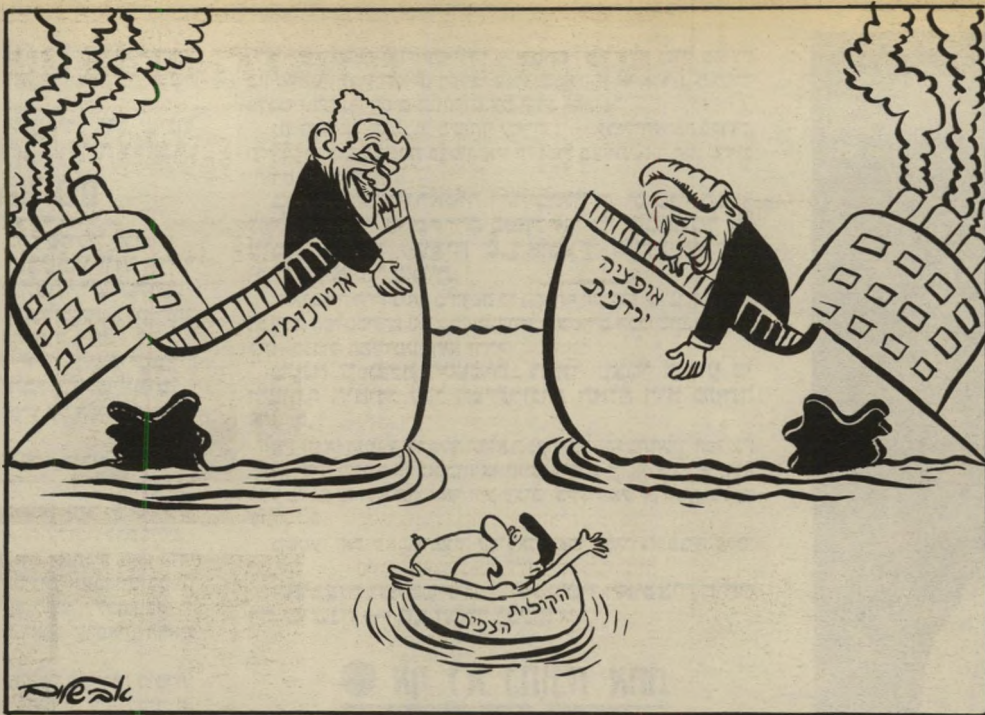
שימעון פרס ליגל על סיוטת-מגילת העצמאות הפלסטינית, שיר חסד לפייצל אל-חוסייני (ראה עמוד 9). זה סתם נייר, ליגל, ותקף ברמז את השב"כ, שהדליף את המסתם. הכי ניסו את המדינה לעצבנות!

אילו היה ערבי אומר לשימעון פרס שגם מגילת העצמאות הישראלית אי-נה אלא "נייר", היה בוודאי מטעם בנוסח אותה בריחה: "מוח של ערבי! משווה את מגילת העצמאות שלנו לס' תם נייר!"

מני וגמור עם מיפלגת העבודה שלא להתפשר עם המציאות. המלך חוסין חיסל את האופציה הירדנית (ראה עמודים 7-6). בשטחים הכבושים יש תכונה לדבר ממשלה גולה מטעם אש"ף. אך מיפלגת העבודה בשלה. לא מדברים עם אש"ף, דברים באופציה הירדנית.

קבע השבוע השר חיים בר-לב: "מיפלגת העבודה לא תשנה את המצע שלה בגלל המאורעות!" מציאות לחוד, מצע לחוד. אין קשר בין השניים.

מדינה בקמצטקה. החלק השני של הפארודיה סופק על-ידי יצחק שמיר, גם הוא קומיקאי מעולה. כראש-הממשלה ממונה שמיר על השב"כ, כשם שהוא ממונה על המוסד. היה עליו להצדיק את ההחלטת השב"כ להדליף לציבור את סיוטות מגילת העצמאות הפלסטינית. הדבר נעשה על-ידי השב"כ כדי להצדיק בדעיכה את מעצרו של פייצל אל-חוסייני. המי

"עלה לאוניה שלי! אני אביא אותך לחוף מיבטחים!"

● מפ"ם היא בעלת ציביון שמאלי סוציאליסטי, ר"צ היא כורגנית יותר ומושכת גם קולות ימניים-מתונים.

● מנהיגי ר"צ (שולמית אלוני, יוסי שריר) מתייחסים בזלזול למנהיגי מפ"ם, ובוודאי לא הסכימו שאיש מפ"ם יעמוד בראש הרשימה המשותפת. לעור מת זאת היה קשה למפ"ם, מיפלגה היסטורית ותיקה, לוותר על כך.

● לפי סיקרי דעת-קהל, כוחה של ר"צ עולה בהרבה על כוחה של מפ"ם. מפ"ם סבורה כי הסקרים אינם משקפים את המציאות, מפני שהם פוסחים על ההתייחסות העובדת. מפ"ם גם מאמינה כי כוחה של ר"צ נכנסת (ומשיה מנראטים), שבא לה בעיקבות הצטרפות, אינו משקף כוח אלקטורלי ממי שי.

מקום שלישי. בכל זאת הניחו במפ"ם כמעט כדבר מובן מאליה כי שיתוף-הפעולה הממושך יניב לפחות הסכם-עודפים. מכיוון שהדבר אינו דחוף, הונוחו את העניין. ואילו ר"צ מיהרה וסיימה את המשאומתן, אולי מפני שחששה שמפ"ם תקדים אותה. היה להסכם תקדים. גם בבחירות האחרונות היה הסכם עודפים בין המי-ערך (שכלל אז את מפ"ם) ובין ר"צ. בעיקבות הסכם זה עלתה ר"צ משני מנדאטים לשלושה, ואילו המערך עלה לא היתה ר"צ (49,698 קולות) וזכה במנדאט השלישי (רן כהן). מכיוון שהמנדט היה אז 16,786 קולות, חסרו לר"צ 660 קולות למנדאט השלישי, ועל פי שיטת ר'הונס (שהתקבלה ב-1973 בעיקבות "קנונית בארר-עופר") לא יכלה לזכות לכרה במנדאט השלישי.

קולות לרבי. תגובת מפ"ם היתה מהירה ונועזת. היא טענה כי אנשי ר"צ

1988 יתנהלו, כמובן, בין הליכוד והי-מערך — שתי מיפלגות ששיתפו פעו-לה זו עם זו במשך ארבע שנים בממ-שלת-האחרות-הלאומית, כמעט ללא משברים. הדבר לא היה אפשרי אלמלא היה המשותף בין השתיים רב בהרבה מן המפריד.

באגף הימני יתנהל המאבק העיקרי בין מיפלגות-הרסנים, הרגולים במצעים ניאורפאשטיים, בקיצוניות רבה או פחות: טראנספר, יד חזקה, עונש מוות, הריגת מפגינים, מחיקת כפרים מעל פני האדמה. מכיוון שתנועת התחייה, "כח", "צומת" ו"מולדת" מת-חרות על אותו המאגר המצומצם של קולות, יצטרכו להילחם זו בזו, בעורן מנסות לנגוס חלק גדול ככל האפשר מן האגף הימני של הליכוד.

כמעט איחוד. אותו הדבר יקרה באגף השמאלי. כבר נורתה בו הירייה הראשונה. את הפצצה הטילה תנועת ר"צ, כשהודרה וחתמה על הסכם-עודפים עם מיפלגת העבודה.

הדבר גרם להלם במפ"ם. בארבע השנים האחרונות נוצרו יחסים הרוקים מאוד בין ר"צ ומפ"ם. כמעט כל היום מות הפוליטיים שלהן ככנסת ומחוצה לה נעשו במשותף. פעמים רבות דובר על איחוד ממש.

באחרונה התקרבו שתי המיפלגות למצע מדיני-הרומז על הצורך במשא ומתן עם אש"ף ובהקמת מדינה פלס-טינית.

האיחוד בין שתי המיפלגות לא קם, מפני שהיו כמה בעיות מטרידות:

עצר עורר סערה בארץ ותגובה בינל-אומית נועזת, שכללה גם מחאה אמ-ריקאית רישמית.

אמר שמיר: פירסום המיסמך יאחר את העם, מפני שהוא מעמיד אותו על גודל הסכנה הצפויה לו.

כי — גילה שמיר לאומה — המיס-מך מגלה כי הפלסטינים מתכוונים לה-קים את מדינתם על אדמת ארץ-ישר-אל!

תדהמת שמיר העידה עליו שער כה האמין כי הפלסטינים רוצים להקים את מדינתם אירשם, אולי בקמצטקה, אולי בטימבוקטו. רק עכשיו הצליח השב"כ לחשוף את המזימה האפלה להקים את המדינה הפלסטינית בארץ שהפלסטי-נים קוראים לה פלסטין.

כל זה יכול היה להיות מצחיק, אלמלא זה הוכיח ששתי המיפלגות הגדולות גם יחד, שביניהן נטושה מע-רכת-הבחירות, רחוקות מן המציאות כרחוק מירח ממערב.

אם כן, מה יועילו הבחירות?

בחירות

מילחמות

אחים

מפ"ם נגר ר"צ

התחייה נגר צומת

כהנא נגר ננדי. כך זה

בחיים הפוליטיים

כלל פוליטי ישן הוא כי המאבקים הפוליטיים המרים ביותר מתנהלים דווקא בין מיפלגות הקרובות זו לזו. המאבק העיקרי לקראת בחירות

הפצירו בשעתו במפ"ם להצטרף לממ-שלת-האחרות-הלאומית. ר"צ הכחישה זאת בזעם.

מפ"ם גם טענה כי ההסכם חושף את "פרצופה האמיתי" של ר"צ, המוכנה להוסיף קולות למיפלגת-העבודה, שבי-ראשה עומד מרכא-השטחים יצחק רבין. אנשי ר"צ, שלשונם עימם, בוור-דאי לא ישתקו.

המילחמה הישנה בין ר"צ והרשי-מה המתקדמת נמשכת גם היא במלוא עוזו.

אם יימשכו הדברים כך, יתפתחו קרבות עזים בשני הקצוות.

ההתקוממות

מי הדליף?

שיתוף-פעולה מוזר

בין השב"כ וראשי

האינתיפאדה הוליד

תוצאות מוזרות

מי הדליף? במילחמה הנוטשה בין השב"כ ובין מנהיגות-המחתרת של האינתיפאדה, אין זה סביר כי שני הצדדים ישתפו פעולה זה עם זה. אך זהו מה שקרה. אנשי-האינתיפאדה הדליפו לכי-אונים בחול' את תוכן הטיטות של מגילת-העצמאות המוצעת. אלה הו-פיעו בכמה עיתונים פרפרלסטיניים בחול'. גם ג'רי סיגל, מחבר אחד המיס-מכים, דאג לפרסמו בעיתונות האמ-ריקאית.

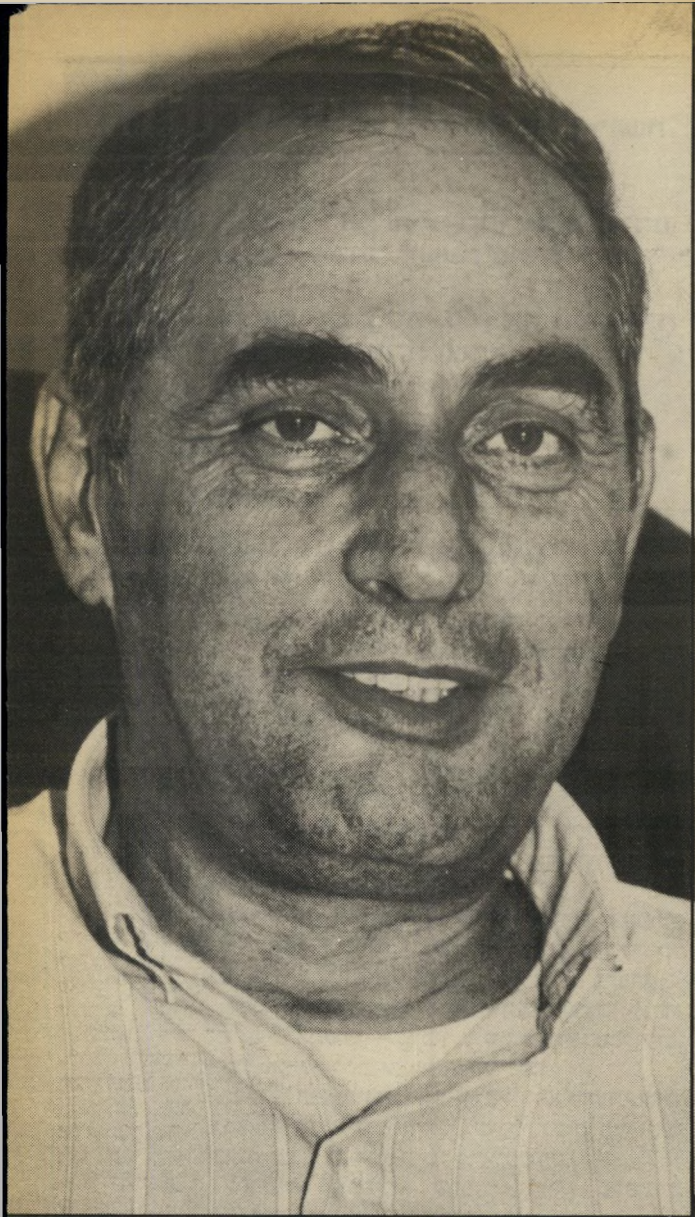
אנשי השב"כ הדליפו את המיסמכים לאהוד יערי ולעיתונאים אחרים, אלה פיר-סמו את הדברים בחרוזה ובקול-תרועה. שימעון פרס טען כי ההדלפה (ממשיך ראש-הממשלה, שס-צופן לשב"כ) באה כחלק ממסע-הבחירות של הליכוד, ונועדה להבהיל את הצי-בור. דבר זה אינו סביר, אם כי כדאי נסה הליכוד להשתמש בפירסום לצו-ר זה.

השב"כ היה מעוניין בפירסום למען מטרה מצומצמת יותר: להצדיק את מעצרו של פייצל אל-חוסייני, אויב מושבע של השב"כ. השב"כ שונא אותו לא רק מפני שהוא כיום הסמכות הפו-ליטית-המוסרית העליונה בשטחים הכי-בושים, אלא גם מפני שהעז בעבר, אחרי שחרורו ממעצר מינהלי, לחשוף את שיטות-העינויים (לחץ גופני מתון) של השב"כ. הוא עשה זאת במסכת-עיתונאים בינלאומית פומבית בירושלים.

כמו מעשים רבים של שילטונות הכיבוש, גם פירסום הטיטות עור-לאינתיפאדה. כי עצם הפירסום נתן דחיפה גדולה למאבק המדיני של אש"ף ולחישול דעת-קהל בשטחים הכבושים.

ואילו הרווח שמצח מכך לשב"כ אינו ברור כלל.

עציר פייצל אליחוסייני
הימנון, מטבע, דרכון

טורו, ויכריו על עונשים למי שמפר חוק זה.
(6) תיפתח מיתקפה דיפלומטית עיר למית לשם השגת הכרה במדינה הח" דשה וקבלתה כחברה באו"ם.
(7) הממשלה הומנית תקרא למשא ומתן ישיר לקביעת הגבולות עם ישראל אל וחתימת חוזה שלום ישראלי-פלסטיני קבוע.
(8) נסיגת ישראל תהפוך לתביעה המרכזית, הן בזירה הבינלאומית, הן

שנה כןלילה את סדרהיום המדיני, ותגיה את פיתרון שתי המדינות במר" כו הבימה, כאופציית השלום היחידה. להמשיך בדרכם:
(1) אש"ף יפרסם מגילת עצמאות, שתכריז על הקמת מדינת פלסטין בג" דה המערבית וברצועת עזה. בוומונית הממשלתיים יהיו, על פי ההכרה, זמ" ברחבי השטחים הכבושים.
(2) אש"ף יכריז, כמעשה האחרון

התוכנית להכרזה על מדינה פלסטינית מיידי: מיבצע של העציר המינהלי? הצעה של פרופסור יהודי? פרובוקציה של שרות הביטחון? מהי האמת?

התוכנית הסודית

יש לו כמה מעלות: הוא אדם שקול ופרגמטי. יש לו ייחוס מישפחתי שאין טוב ממנו. הוא אדם מתון. יש לו סמכות מוסרית שקטה, שכל הבאים כמעט עימו מתרשמים ממנה. הוא תומך בקו של יאסר ערפאת, המוכיל לפיתרון של "שתי מדינות לשני עמים".

פייצל הוא בנו של אחד האישים הנערצים ביותר בהיסטוריה הפלסטית ניה הקרובה: עבדאלקאדר אל-ח'ורי, המנהיג האגדתי של הלוחמים הפלסטיניים באזור ירושלים בראשית מלחמת הש"ח. חוסייני האב נהרג בק" רב על הקסטל, ונפילתו היוותה את נקודת המיפנה בקרב על ירושלים. הוא זכה בהערכה רבה גם מצד המפקדים של כוחות ההגנה.

בניגוד לקרובי משפחה רחוק, המופ" תי חג' אמין אל-חוסייני, שזיכרו מעורר הסתייגות גם בקרב פלסטינים רבים, אין ויכוח על עבדאלקאדר. הוא גיבור לאומי. חלק מן ההילה שלו עברה אל בנו.

פייצל הוא אדם נעים-הליכות, עדין, אך בעל גרעין קשה. למרות שלא נבחר לשום תפקיד, התגבש מעמדו — כאילו מעצמו — כמנהיג העם בש" טחים הכבושים. הוא נשלח פעמיים למעצר מינהלי. לפני שבועיים הופיע בכנס מטעם שלום עכשיו והביע שוב את דיעותיו בזכות דרישות בשלום בש" תי מדינות. מייד לאחר מכן נעצר בפ" עם השלישית.

הטענה כאילו עסק בהכרזה העצ" מאות של מדינה פלסטינית כאה כד" עבר להצדיק מעצר זה. אך אין בה כל מפתיע. סביר להניח כי איש כמו ח'ורי יסייג יעסוק בדיוק כמלאכה זו: לתת לאינתיפאדה משמעות וכיוון על-ידי הכוונה לעבר עצמאות ושלום.

המאורעות הוכילו בבירור לכיוון זה. הצהרת המלך חוסיין (ראה עמודים 7-6) העניקה לכך רחיפות יתרה, אך לא שינתה את הכיוון. פייצל אל-חוסייני לא היה זקוק לתוכניתו של יהודי טוב מושינגטון כדי לגבש רעיון זה. אך יתכן כי התוכ" נית המפורטת של ג'רי סיגל הועילה, מפני שאיפשרה את פירסום הדברים בעיתונות הערבית, באישור הצנזור.

חוסייני חומר שכבר פורסם כרבים, בע" רבית, בעברית ובאנגלית.

זהו מאמר של פרופסור בשם ג'רי סיגל, חבר המרכז לפילוסופיה ול- ענייני ציבור באוניברסיטת מארילנד בארצות הברית. סיגל הוא אחד המ" ייסדים של הוועד היהודי למען שלום ישראל-פלסטין באזור וושינגטון, מוסד-אח לוועד הישראלי למען שלום ישראל-פלסטין.

לסיגל היה רעיון: שהפלסטינים יכ" ריוז מייד על כינון מדינה וממשלה וינקטו שורה של צעדים הקשורים בכך, תוך הפסקת הפעולות האלימות. אין זה רעיון חדש במיוחד. אבל סיגל גיבש את הדברים בתוכנית מפורטת, ויצא למסע במרחב כדי להפיץ אותה.

הוא נפגש עם יאסר ערפאת. אחר כך בא לארץ, נפגש עם עורכי הע" תונים הערביים והשיג הישג נכבד: דבריו פורסמו ברחבה בשני היומנים הערביים, אל-פג'ד ואל-קודס. הוא מסר את הדברים גם להעולם הזה, והם פור" סמו בשבועון זה (העולם הזה 25.5.88, במדיון/דעות).

לאחר מכן החליט סיגל לפרט את הדברים עוד יותר. הוא הכין כתב-יד של כ-250 עמודים באנגלית, והפיץ אותו בין אנשים שונים כדי לקבל תגו" בות. עתה הוא מחפש מו"ל בארצות הברית ובארץ.

טענת מקורכיו של חוסייני: עותק של תוכנית-סיגל נמצא גם אצלו. אחרי מעצרו המחדש של חוסייני, כשגאתה המחאה היהודית, היה לשרות-הביטחון צורך להצדיק את המעשה בדיוק. אז בא הגילוי המרעיש.

הטענה הנגדית: המיסמך של סיגל היה רק אחת הטיוטות שהתגלגלו בש" טח. לצידו היו טיוטות אחרות, שהוכנו על-ידי ראשי-האינתיפאדה עצמם, בע" לות תוכן דומה.

לכולן היה מכתה אחד משותף: הק" מת מדינה פלסטינית, הבעת נכונות לשלום עם ישראל, מאמץ להשגת הכ" רה בינלאומית בהסדר של דרישות בין שתי המדינות.

מתון וגם אותנטי

פ" עמים רבות אמרו מנהיגיים- ראל, אנשי הליכוד והמערך גם יחד, שום מחפשים "פלסטינים אותנ" טיים" ו-פלסטינים מתונים" כדי להי" דבר עימם. קשה להעלות על הדעת פלסטיני אותנטי ומתון יותר מאשר פייצל אל-חוסייני.

אילו נערכו כיום בחירות חופשיות בגדה המערבית וברצועת-עזה להקמת מנהיגות מקומית, כמעט אין ספק שפייצל אל-חוסייני היה נבחר כראש" ההנהגה.

* שמיסדיו היו אורי אבנר, יו"ר אמ"ח, יעקב ארנון, מ"ר פלד ואחרים.

האם נפל אהוד יערי בפח שטמנו לו שרות-הביטחון?

הנסיבות היו מחשירות. בדיוק בש" עה שכמה אלפי מפגינים של שלום עכשיו יצאו לביתו של שר-הביטחון, יצחק רבין, כדי למחות על מעצרו של פייצל אל-חוסייני, פוצץ יערי את הפ" צצה שלו בטלוויזיה. החרשה המרעשה שכפיו באה להצדיק בדיוק את מא" סרו של חוסייני.

בביתו של חוסייני, כך סיפר יערי

כתב יערי
מיון בא החומר

במבט. נמצא חומר מהפכני. לא פחות ולא יותר מאשר תוכנית להקמת ממ" שלה פלסטינית ולהכרזה על מדינה פלסטינית.

יערי נופץ לעיני המצלמה בכמה דפים של מיסמך. מה זה היה? חומר מחתרתי סנסציוני ואולי רק מאמר של יהודי טוב מושינגטון?

להצדיק את המעצר

לפי גירסה א, פייצל אל-חוסייני עסק במלאכת הניצוח על מאמץ רחבי-ממדים לגבש במחתרת מיסמך, שיהיה דומה למגילת-העצמאות של מדינת-ישראל. לא פחות ולא יותר מאשר מגילת-עצמאות פלסטינית, ובה תוכנית שלמה להקמת המוסדות של המדינה הפלסטינית והרכבם, והפעו" לות בפנים ובחוץ להשגת עצמאותה בפועל. למשל: שרית תעודות-הזהות הישראליות.

לפי גירסה ב', נמצא בביתו של

3. The new government issues Law 51 (or a constitution) which proclaims:

- The State of Palestine declares itself at peace with the State of Israel.

- The State of Palestine (like Costa Rica) will by its constitution, not maintain an army.

4. The new government offers Israel the exchange of Ambassadors and mutual recognition.

5. Law 52 is issued, forbidding all acts of terrorism and announcing penalties for any violations.

קטע מהתוכנית של ג'רי סיגל
ליירות אבנים, אך לא בקבוקי-חבטרה

בתוך השטחים עצמם. כל המרץ המוצא כיום על עניינים שוליים יתמקד מעתה בתביעה יחידה זו. בעוד שישראל של" טה עד כה בשטחים כבושים, היא תהיה מעתה כובשת של ארץ זרה, שהכריזה על שלום.

כדי לקדם את הנסיגה ולחסל כל תירוצ להמשך הנוכחות הצבאית, תא" סור הממשלה הומנית כל התקפה קט" לנית אלימה על חיילים ישראלים. לא תורשה גם אלימות כלפי המתנחלים, אלא במיקרים של הגנה עצמית ברורה. העם הפלסטיני ייקרא לבצע רק פעילות סימלית נגד החיילים היש" ראליים בשטחים הכבושים. מותר יהיה ליירות אבנים, אבל רק כשזה נעשה (המשך בעמוד 10)

שלו, על הפיכתו לממשלה הומנית של מדינת-פלסטין. המועצה הלאומית הפ" לסטינית (מל"ף) תהפוך לבית-המחור קקים של הממשלה הומנית. כל הגופים הממשלתיים יהיו, על פי ההכרה, זמ" ניים, עד שתיווצר האפשרות של בחי" רות חופשיות בקרב העם הפלסטיני.

(3) הממשלה תחדשה תחוקק את החוק מס' 1 (או החוקה), ובה ההכ" רוה —

- מדינת פלסטין מכריזה שהיא במצב של שלום עם מדינת ישראל.
- מדינת פלסטין (כמו קוסטה-ריק" קה), על פי חוקתה, לא תחזיק בצבא.
- (4) הממשלה תחדשה תציע לישראל חילופי שגרירים והכרה הדדית.
- (5) חוק מס' 2 יאסור כל פעולת-

יתכן שגם היה בה כדי להפרות את המחשבה של ראשי האינתיפאדה.

תוכנית סיגל

אם כן, היה לג'רי סיגל מזל. הוא בא בדיוק ברגע הנכון, כשכפיו הרבירים הנכונים.

מה נאמר במיסמך שלו?

אחרי הקרמה, שבה ביקש להוכיח כי המאבק המזויין והטרור מוזיקים כיום לעניין פלסטיני, ותוך ניתוח הרוגמה של הכרזת-העצמאות של ישראל, הגיע סיגל במיסמך שלו לעיקר.

ובך נאמר בו: אפשרות אסטרטגיה חלופית, שת-

בעלות עניים גדולות, בהירות ופחות דרושות לצילומי פנים, לליווי מוצרי אופטיקה.

נא לבנות אישית לצילומי מבחן אל משרדנו, ביום ד', 10.8.88, החל משעה 15:00.

אין החברה מתחייבת להעסיק את המועמדת שתיבחר, או כל מועמדת שהיא.

אדי מור פרסום בע"מ
תל-אביב, רחוב מלצ'ט 64

מרכז הבאולינג החדש

מועדון באולינג (כדורות), המשתרע על שטח ענקי ובו עשרה מסלולי באולינג מתוצרת החברה האמריקאית בראונזוויק באולינג, הנחשבת כטובה ביותר בעולם, נפתח בראשון לציון. המועדון הוא לחברים בלבד, אך ישמש מרכזי ששועים לכל המישיפה, כך שקבלת חבריו אינה מותנית בגיל. לרשות המשחקים יעמדו מרריכים, שיסבירו את שיטת הניקוד והנהוגה ואת חוקי הטלת הכדור. בכניסה יחולקו נעליים מיוחדות ואף יהיה אפשר לרכוש חולצה עם סמל וכתובת המועדון. מוקדי בילוי וששועים נוספים במועדון: קפיטריה בעלת 150 מקומות, המציעה מעדנים ומשקה קל וחדר ביליארד (שהכניסה אליו למבוגרים בלבד). לחברים יונפקו כרטיסי חבר וזמן יתבקשו לנהוג לפי כללי המקום — איסור עישון בשטח המסלולים, איסור אכילה ושתייה על המסלולים. המועדון הבאולינג בראשון לציון הוא היחיד מסוגו בגוש דן ותיכננו ועיצבו ימשכו רבים הלהוטים לבלות זמנם בצוותא ובששועי עייספורט. לפרטים נוספים: שלמה וולף, טלפונים: 03-953626; 03-966557/8/9.

למניע איידס בסקס:
השתמש בבחולה.
למניע ציתות בטלפון:
במכשיר BUGALARM.
אנו מספקים גם:
★ שירות לגילוי האוננות
★ מכשירים להקלטת שיחות
★ מזכירות אוטומטיות
רדיו דוקטור בע"מ
ת"א, שלום עליכם 18, טל' 286444

תו
טרמפ
לחייל

ארוץ של זהב
בברוז הזהב

בת מצווה? ברית מילה? יום הולדת?
אורח חשוב מחו"ל?

ברוז הזהב, המסעדה הסינית היוקרתית, מגישה לאחרונה שירות חדש ללקוחותיה. במסעדה ניתן לערוך אירועים לעד 60 איש, באווירה אקסקלוסיבית ומעודנת. הצוות המיומן של המסעדה יתרום מניסיונו העשיר ייעוץ

לפרטים נא להתקשר 491873
בשעות 11.00-15.00, 19.00-24.00

THE GOLDEN DUCK

אופציה-שמופציה

(המשך מעמוד 7)

טוניה, ארמניה, ליטא, אוקראינה, וכו'. לכן יהיה לה קשה להכיר בממשלה פלסטינית בגולה. ואם הגוש המיוחל לא יכיר בממשלה, קשה להקימה. שלישית: יש הברל בין הייצוג בוועד הפועל של אירגון לבין הייצוג בממשלה, גם ממשלה גולה. בין האירגונים השונים, המאוגדים באש"ף, יתפתח בלי ספק ויכוח קשה על תיקים, עמדות, כוח, כבוד. עד כה ניסו להימנע מבעיה זו.

רביעית: יש בעיות מעשיות רבות. האם הממשלה הזמנית תנפיק דרכר? נים? מי יכיר בהם? איך תעביר משכר רות?

בעיות בשפע. כל עוד לא נוצר צורך מובהק, תבעו רבים באש"ף, וגם באירגון פת"ח, לדרות את הצעד הזה, שאיש לא התנגד לו עקרונית. עכשיו נוצר צורך מובהק, יתכן שהממשלה תקום עתה, סוף סוף.

בחברת ישראל והשלום, זה יהיה צעד חיובי. יותר קל יהיה להסביר את הצורך במשאומתן עם ממשלה פלסטינית זמנית, מאשר את הצורך לשאת ולתת עם אירגון. השם אש"ף התקשר בארץ ובעולם עם פחדים, שינאות וריעות קדומות לרוב. ממשלה זמנית תהיה, אולי, משוחררת מכך.

טוב לכולם

כך הבל, צעדו של המלך הוא חיובי מכל הבחינות.

המלך הוציא את ראשו ממיטה חולה. בשבילו זה טוב. מעתה, כל מי שירצה ממנו משהו, יצטרך לבוא אליו ולהציע לו עסקה. גם אש"ף, גם ישראל. אין הוא מחוייב עוד אוטומטית לשום דבר.

אש"ף הרעמד לפני מציאת ברורה.

הדבר יכריח אותו לקבל החלטות, שנדחו עד כה. זה יעזור לו להתגבר על כמה תקלות פנימיות. הרברים יתבהרו. זה יחזק את ידיהם של המנהיגים המציאותיים, הפרגמטיים, ובראשם יאסר ערפאת.

הפלסטינים יסבלו עוד יותר.

אך לפי כל הסימנים, הם מוכנים לסבול כדי להגיע אל המטרה. כך נוהג כל עם הלוחם על עצמאות. המחיר כדאי, כי צעדו של המלך מוכיח לפלסטינים לא רק כי ההתקוממות מצליחה, אלא גם שגורלם עכשיו בידיהם.

בישראל הורג הצעד הזה את האשליה, שהילכו בארץ במשך עשרות שנים ושבלבלו את המוחות.

אין עוד "אופציה ירדנית", נוסח שימנעו פרס. אין עוד "שיחות ישירות" עם ירדן ו"אוטונומיה", נוסח יצחק שמיר.

נותר מה שהיה תמיד: האופציה הפלסטינית. המדינאים עם אש"ף, למען שלום שיביא להקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל. הפיר תרון האחד שהוא מעשי.

לצאח משום

המלך עשה מה שהיה צריך לעשות.

לפני 38 שנים כפה המלך עבדא' ללה בכוח על תושבי הגדה את הסיפוח לירדן. שום טובה לא צמחה לו מכך, אלא אך שרשרת בלתי פוסקת של תלאות לו, לירושלם ולמלכותו.

עכשיו החליט נבדו להסיק את המסקנה ולהסתלק מן השטחים האלה. פיתרון אמין, פשוט וחלק.

הלוואי וישראל היתה מסוגלת ללמוד ממנו. שום טובה לא צמחה לישראל מן השליטה בשטחים האלה. כמו המלך, אנחנו צריכים להחליט: להינתק מהם, ולהשיג איר אותם בידי העם החי בהם. פיתרון אמין, פשוט וחלק.

התוכנית הסודית

(המשך מעמוד 9)

באופן סימלי (כלומר, בלי כוונה קטלנית). ייאסר השימוש בפצצות תבערה.

אם ייכשל המאמץ הדיפלומטי ולא ישיג נסיגה או משאומתן, יתפתח מערכת עולמית להפעלת לחץ כלכלי. (9) בכמה מן השטחים הכבושים תתעלם האוכלוסיה כליל מנוכחותם של החיילים. יתייחסו אליהם כאילו היו בלתי נראים. מוקד המאמץ יהיה בפי תוח המירקם הפנימי של חיים לאר מיים ומדינותיים.

● ייערכו בחירות סודיות.
● תקודם העצמאות הכלכלית.
● בתי הספר יפתחו מחדש, או שה לימודים ייערכו בחשאי.
● יורחבו השירותים הסוציאליים במישור המקומי.
● יוכרו על הימנעו לאומי. ההימנעו ידגיש את השלום.
(10) בעזרת המדינות הערביות תג פיק הממשלה הזמנית מטבע פלסטיני חדש.

כדי להבטיח את ערכו גם בתקופת הכיבוש, תונכח יכולת ההמרה שלו לדולארים. בתוך השטחים יונפק מטבע זהב קטן. הערך המהותי של המטבע יבטיח שגם הישראלים יתייחסו אליו ברצינות. כל עיסקה שתיעשה תוך שיר מוש במטבע זה תהווה אישור לקיום המדינה הפלסטינית.

(11) כדי לסמל את סוף תקופת חר סרדאורחות, תנפיק הממשלה החדשה מייד דרכונים. הדרכון יינתן לכל פלסטיני בעולם החפץ בו.

יוכרו כי המדינה הפלסטינית תרשה אורחות כפולה. פלסטינים שהם אזרחי מדינות אחרות יתבקשו לבקש דרכון פלסטיני ולהשתמש בו בעת מסעיהם. (12) הממשלה הזמנית והחוקה החדשה יכירו שפלסטיני תהיה מדינה דמוקרטית, בעלת מערכת ממשל בלתי תלויה. מגילת זכויות האדם תבטיח את החירות האישית. האו"ם יתבקש לפקח על הבחירות הראשונות.

להיפטר מן האמנה

עד כאן הצעותיו המוחשיות של סיגל. הוא המשיך והסביר בפירוט רוס את המעלות הכרוכות בהצעתו. בין השאר שם את הדגש על הצד הפסיכולוגי של מדינה — זהות, שייכות, נאמנות וכו', שאינו פחות חשוב מאשר שליטה בפועל בשטח.

קבע סיגל: "מבחינה מדינית ונפ" שית, גישה זו תשחרר את כולנו מטי ענות מלאכותיות, ששימשו כמחסום להבאת שלום וצדק לאזור זה. במיוחד ניפטר ממיטען המילים והמיכשולים, כגון החלטת מועצת הביטחון 242, הוועידה הבינלאומית, האמנה הפלסטינית, הטרור, המיטלטלת המשותפת, תוכנית השלום של מעצמות העל".

סיגל סיים במילים: "אם זה נראה מוזר שיהודי יציע את מחשבותיו על הדרך שבה יוכלו הפלסטינים להצליח במאבקם, אנקש להוסיף כי המאבק למען מדינה פלסטינית עצמאית הוא גם המאבק למען ישראל הזמנית ובי טוחה. אין יהדות בלא מחוייבות לצד"ק".

קשה לדעת באיזו מידה השפיע המיסמך של סיגל. הוא פשוט בא ברגע הנכון. כאשר מיטב המחזות באש"ף ובשטחים הכבושים עסקו באותה הסדר גיה עצמה: העלאת האינתיפאדה מרמה של התקוממות נגד הכיבוש לרמה של כינון המדינה העצמאית לצד ישראל. לפי הפירסומים שהודלפו על-ידי שירותי הביטחון הישראליים, עסקו ראי שי האינתיפאדה (לפי טענות השב"כ, פיילצ' אל-חוסייני הוא אחר מהם, ואולי המרכזי שבהם) בחיבור נוסח מפורט של הכרזת העצמאות.

לפי גירסה זו, תסתמך הכרזת העצמאות הפלסטינית על החלטת האו"ם מנובמבר 1947. אם כן, היא תהיה מקבילה בדיוק למגילת העצמאות של ישראל, המסתמכת גם היא על החלטת האו"ם.

גם מבחינה אחרת יהיה דימיון: ההכרזה הפלסטינית אינה קובעת את

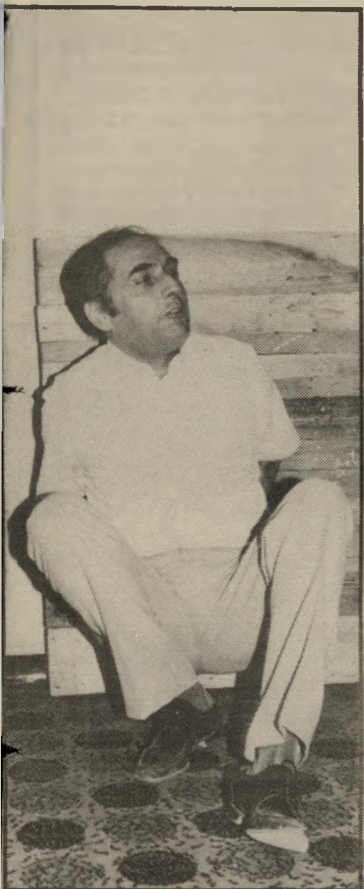
גבולות המדינה המוקמת. גם דויד בן גוריון התנגד בשעתו בפירוש לאיזכור גבולות במגילה.

לפי גירסה זו, מזכיר המיסמך את גבולות החלוקה, אך מוסיף כי על הגבולות הממשית יתנהל משאומתן בין שתי המדינות. זה נראה כמו פשרה בין הצורך להסתמך על תוכנית החלוקה (שהיא הבסיס החוקי העיקרי להקמת מדינה פלסטינית) ובין ההבנה כי ניתן להשיג הסכם רק על גבולות 4-דיוני 1967.

פשרה דומה כלולה במיסמך לגבי בעיית הפליטים. המיסמך הפלסטיני מאזכר את החלטות האו"ם, המעניקות לפליטים את הזכות לבחירת בין שיבה לשטח ישראל ובין קבלת פיצויים.

אם יש אמת בהדלפות השב"כ, הרי המיסמך של ראשי האינתיפאדה הוא מתון בצורה מפתיעה. הוא דומה בתוכן למיסמך המפורסם של בטאם אבו שריף, שמאחוריו עומד יאסר ערפאת. הוא קבע הרכב של ממשלה, הכוללת את ראשי כל הזרמים של אש"ף, כראש שות הנשיא יאסר ערפאת. על ההכרזה היו אמורים לחתום כ-150 האישים הבולטים ביותר בגדה וברצועה.

יתכן מאוד שהמלך חוסיין ידע על תכונה זו, וכי זה החיש את החלטתו

פיילצ' אל-חוסייני *
להצדיק את המעצר

לסלק את עצמו מרצון מן הוירה בעוד בוער.

מעתה יהיה המשך הרעיון הזה תלוי בבעיות הפנימיות שבתוך אש"ף עצמו ובכירורים שצורך אש"ף מן הסתם, במוסקוה ובבירות אחרות כדי לברר אם ממשלה פלסטינית זמנית תשיג את ההכרה של מייב המדינות.

אין ברירה

הסנצציה של של יערי גרמה בישראל לסערה דרבנית. מנהיגים מכל הזרמים הכריזו הכרזות. ראשי הליכוד והמערך תקפו את הרעיון בז' עם, והאשימו זה את זה באחריות למצב שגרם לכך.

אך בסתרי ללבם ידעו השבוע רוב המכריזים כי במוקדם או במאוחר לא יהיה מנוס מגישה זו. האלטרנטיבה היחידה היא מרחידימים בשטחים הכי בושים ומילחמה בחוץ.

* מדינים שיטת-חקירה של השב"כ.

רגיל כלעווה זו

היהודים של הרצל, כפרך שכותרותו "רגל", לאמור: "אם רוצים להנהיג אנשים רבים, צריכים להניף סמל מעל לראשיהם". במקום אחר אמר הרצל שרגל אינו סמל סמרטוט הקשור במוט. רגל מלהיב אנשים, מביא אותם להקריב את חייהם, להסתער ולחרף את נפשם.

את כל אלה הבין, כמו בהתגלות, אותו מזכיר קומוניסטי באסטוניה. הוא תפס שלא כדאי להילחם ברגל. זה רק מזמין צרות.

פאריס אינה קיבוץ

פתאום — אינני יודע מדוע — נזכרתי בקארולין. כלומר, שמה לא היה קארולין. אינני זוכר את שמה, אחרי כל השנים האלה. אבל אני זוכר את החוויה. הייתי אז בפעם הראשונה או השנייה בחיי בפאריס. גרתי במלון קטן בקצה הרובע הלאטיני, בלי מעלית, בלי שירותים בחדר. מלון מלא בטיפוסים מזרחיים וציוניים. בעל מדרגות ספיראליות חור"קות ושוער זקן שירע את הסודות של כולם. בערבים הייתי הולך לקפה טוקט. זה היה קפה זול, מקום התכנסות של אנשי-בוהמה עניים, והוא שימש כמרכז לאמנים ישראלים ואמריקאים שהפראנק לא היה מצוי בכיסם. כאשר הרוויחו כמה פראנקים היו חוצים את הרחוב ועוברים למסערת לה-קופול, השוכנת בדיוק ממול. לפי החלוקה בין לה-קופול וסלקט אפשר היה לדעת את מצבו הכלכלי של כל אחד. באחד הלילות, אחרי חצות, הגיעה לסלקט צעירה מארקאית. (עד היום אני יודע אם היתה יהודיה או מוסלמית. זה לא היה רלוונטי.) היא היתה יפהפיה, בעלת יופי מיוחד דרמטי, שחורות שיער, כהתעור, בעלת עיניים בורקות. היה היתה במצוקה גדולה. זה עתה, כך סיפרה, באמצע הלילה, גירשה אותה בעלת-הבית מהחדר שלה, מפני שלא יכלה לשלם. לא היה לה איפה לישון.

איש לא התרגש במיוחד. אמרו לה "זה רע" או "זה נורא", וזהו. פאריס אינה קיבוץ.

כישור שלי ואבירי, הצעתי לה לבוא אלי ולישון בחדרי. אבל אני בכלל לא מכירה אותו! קראה. "אין רב. תוכלי לישון במיטה שלי, ואני אשן על הארץ". הצעירה לא כל כך האמינה, אבל אמרתי לה שאנחנו הישראלים (באותם הימים עוד אמרנו בגאווה "אנחנו הישראלים", שדברנו על מידות טובות) מקיימים בהטחות. וכך היה. הגענו לחדר, הגברת נכנסה למיטה, אני שכבתי על הארץ.

אבל היה קר ולא-נאות. לא יכולתי להירדם. אחרי כמה שעות ריחמתי עלי קארולין והומינה אותי להצטרף אליה במיטה החמה. גרנו ביחד כמה ימים. מדי פעם הומינה אותה לארוחות. מדי פעם סחבה אותי בערבים למועדונים תרבותיים מאוד, שבהם ריקלמו סאטיריקנים טכסטים צרפתיים נהדרים שלא הבנתי אף מילה אחת מהם.

ואז, אחרי כמה ימים, התחלתי להרגיש שאיני סובל את נוכחותה. פשוט מאוד. לא היה משהו מסוים שהרגיז אותי. לא רבנו, או משהו. פשוט, היא התחילה לעצבן אותי. היא היתה עצבנית מדי, חסרת-מנוחה. היא התעצבנה על כי לא ידעתי צרפתית. היא התרגלה לחדר ונהגה בו כבעלת-בית. בקיצור, היא "עלתה לי על העצבים".

איך מגרשים אשה מחדר, אחרי שהזמינו אותה לשם? כשהרגשתי כי הסאה גרושה, הומינה אותה לספליקה בביסטרו הקרוב ואמרתי לה שלדעתי הגיע הזמן להיפרד. לא רכנו. היא לקחה את החבילה שלה, ומאז לא ראיתי אותה עוד. אינני יודע מה קרה לה.

(יתכן שהיא מספרת עכשיו את הסיפור למישהו ומסכמת: "אוף, איך שהישראל הזה עלה לי על העצבים!")

ביצת קולומבוס

מזה שמונה חודשים מנסים לחסל את האינתיפאדה. מי לא ניסה? חיילים, פוליטיקאים, פרשנים. עשו. דיברו. הרביצו. התניקו בגאז מדמיוע. פוצצו. גירשו. עצרו. הרגו.

שום דבר לא עזר. האינתיפאדה נמשכה. פארה נמשכה. עד שבא אורי פורת, ופתר את כל הבעיה במכה אחת. ביצת קולומבוס.

(קולומבוס הג'נ'ל, ששמו האימיתי היה כריסטובל קולון, שאל את המסוכים לשולחנו בתא-הקברניט של סנטה מריה ונאלץ טה. באחד הערבים המשעממים של המסע הארוך, אם הם יודעים להעמיד ביצה על ראשה, מבלי שתפול. הכל ניסו, איש לא הצליח, ואז, כך מספרים, שבר קולומבוס את קליפת הביצה וה' עמיד אותה בלי קושי.)

אורי פורת החליט לשים קץ לאינתיפאדה. מה עשה? העביר הוראה לכל קרייני רשות-השידור ועורכיה: החל ברגע זה אסור להשתמש יותר במילה זו. זהו. סוף האינתיפאדה. גאונות! איך לא חשבו על זה קודם? אני מציץ להעביר לאורי פורת גם בעיות אחרות, שלא נפתרו עד כה, למרות כל המאמצים. תאונות-הדרכים, למשל. ומחלת האיידס. ואולי — מי יודע — גם את בעיית רשות-השידור עצמה:

והתחיל לתת לאנשיו את ההוראה המתבקשת — להסתער על הקבוצה, להחרים את הרגל, לעצור את האנשים.

ואז היתה למוכיר המפלגה הקומוניסטית האסטונית הברקה. אחת מאותן ההמצאות, המשנות את גורל העולם (ראה הסידרה קשרים בטלוויזיה). הוא אמר לראש הק"ב: "הנה להם! שיניפו את הרגל שלהם!"

הרגל האסטוני נכנס לכיכר, הובל מסביב, הקהל הריע, ראשי המפלגה מחאו כפיים, ובוה נגמר העניין. השמיים לא נפלו, מארכס, אנגלס ולנין לא שלחו רעמים וברקים. יתכן שסטאלין התהפך בקברו, אך איש לא שם לב לכך. והנה תגלית: רגל המדינה הסובייטית יכול להתנופה לצד הרגל הלאומי האסטוני, ושום אסון אינו מתרחש. המצאה חדשה? חדשה בברית-המועצות. אך לא בעולם. לא אצלנו, למשל. בימי המנדט הבריטי היה הרגל הבריטי

רגל-המדינה. הוא הונף בטכסים, כאשר הנציג העליון הצדיע, והתיזמורת ניגנה אל מן נצור. אבל לנציג העליון ולראשי הכוללת (שנקראה אז ס'איידי) לא היה איכפת שה"בלאדי ציונים" יניפו את הרגל הכחול-הלבן שלהם, ושה"בלאדי ערבים" יניפו את הרגל הצבעוני שלהם. הם לא חיפשו צרות מיותרות. האנגלים היו פשוט יותר חכמים. הם ידעו ששטות היא לנסות להילחם ברגל. א"אפשי לנצח דגל. דגל — הסמרטוט הצבעוני הזה — הוא בעל כוח אדיר. אנשים מוכנים למות למענו. כלפולטינה ("א" לא התעסקו בוה. (אותה החוכמה הביאה את הבריטים להסתלקות מהארץ בעוד מועד.)

לא כל בדרום-אפריקה. בדרום-אפריקה יורים באנשים המניפים את רגל השחורים.

ולא בישראל. בישראל יורים באנשים המניפים את "דגל אש"ף" — אותו הרגל שהבריטים בשעתו הסתכלו בו באדישות, הרבה זמן לפני שמישהו חלם על דבר שייקרא אש"ף. מייד אחרי מלחמת-הששה-ימים, בראשית הכיבוש, היתה לי בכנסת אחת ההתנגשויות הרבות שלי עם שר-הביטחון משה דיין. כבר אז אסרו אנשים מפני שהניפו דגלים פלסטיניים. שאלתי את דיין מה זה איכפת לו. הוא השיב שזה עניין של ריבונות.

דיין ויורשיו אכן נתנו לדגל את המשמעות הזאת. כתוצאה מכך הם נאלצים לירות ולהרוג בכל פעם שנער פלסטיני תולה דגל על חושי-חשמל. הרבה נורו. פלסטיני אחד התחשמל למות כאשר הצטווה עלי-די חילים להוריד דגל.

אך ידו הארוכה של צה"ל אינה מגיעה לכל מקום. דרושים לפחות חצי מיליון חיילים כדי לשמור על כל חושי-חשמל בארץ. ובמקום שאין בו צה"ל, שם מתנופפים כיום הדגלים הפלסטיניים מן החושים ומעל לגגות — מאות, אלפים. והם אכן הפכו סמל של ריבונות.

היינו יכולים להיות יותר חכמים. די היה לקרוא במדינת

הנורמות משתנות מיום במדינה הזאת. עכשיו זה הגיע למזג-האוויר. מספרים לנו כי "מחר ישררו תנאי מזג-האוויר רגילים לעונה זו. בשפלת החוף — 32 מעלות". מה זאת אומרת, רגיל לעונה זו? 55 שנות חיי בארץ זו, 32 מעלות באוגוסט בהחלט לא היו נורמה רגילה.

אוגוסט היה תמיד חודש חם. בוודאי. הטמפרטורות נעו בין 29 ל-30 מעלות. לפעמים הגיעו ל-31 מעלות, לעיתים נדירות גם ל-32. אבל זה היה בהחלט יוצא-מ-הכלל. "טמפרטורה רגילה לעונה זו" היא 30 מעלות.

והנה, השנה, "רגיל" זה 31-32. מה קרה? האם יש אמת בדיבורים על התחממות כדור-הארץ? מיישהו עשה חור שם למעלה?

אינני דורש מן המטאורולוגים לשנות את מזג-האוויר. לא במשכורת שמשלמים להם. אבל שלא ישנו לי לפתע את הנורמות, כך בשקט! אני נגר 31 מעלות! אני נגר 32 מעלות! ואינני מסכים שזאת תהיה הנורמה החדשה!

ענוב לך עניבה

אלכס גילעד, סגן-נשיא מחלקת-הספורט של א"ב-י"ט, שלח לי מיכתב:

"מכל הכתבות שלך — ואלפים קראתי — מצאתי עצמי לא מסכים עם אחת. כתבת על החום, האקלים והלבוש. 'לדעת, אורי, הלבוש המרושל הוא אחת הסיבות העיקריות לרשלנות בעבודה, בהתנהגות והיולול בכל'.

אם אינך לבוש כיאות לעבודה — היא לא חשובה דיה. 'יש ארצות חמות מאיתנו. אנשי-עסקים לא יעזו שלא לע'.

נוב עניבה בסיאול. ולא רק בסיאול. באיטליה — גם בקיץ עושים עסקים בעניבה; בספרד, במיאמי, בלוס-אנג'לס — אנשי עסקים עושים עסקים בעניבות. 'בני-יורק בקיץ לחה מתל-אביב, ואולי אפילו פחות-נסי-בלת. רק מה — יש חולצות-קיץ מכותנה דקה-דקה (מצרית, כמר בן), וההבדל בין צווארון רכוס לבין הפתוח אינו כל-כך גדול. 'אני יודע. ביוני החם עשיתי עסקים בארץ. בחליפה. רק מה — הבר של החליפה היה משובח, ודקדק. הרגשתי טוב'.

אני מסכים עם אלכס שאפשר לדרוש מאדם להיות לבוש בעבודה "כיאות". אינני מסכים כי "כיאות" פירושו חליפה ועניבה.

העניבה היא המצאה אירופית מובהקת. היא לא נולדה לשם נוי. במקורה היה לה תפקיד מעשי: לסגור את החולצה כך שהקור העז לא יצליח לחדור פנימה. זהו מכשיר מובהק נגד קור. כאשר השתלט בני הגזע הלבן על העולם כולו, הביאו עימם את העניבה לכל מקום, כאחד מסמלי שילטונם, וכך הפכה חלק מלבוש "כיאות".

אולי זה יצר את האשליה שהלבוש העולמי האחד (המערבי) יוצר גם ערכים עולמיים אחידים (גם הם מערביים).

עכשיו, כאשר העולם משתחרר מרפוסים קולוניאליים, אחת מחירויותיו של כל עם היא לעצב לעצמו לבוש "כיאות" על פי האקלים שלו ומסורתו. (זה היינו הר, כי המסורת של כל עם נולדה באקלים של מולדתו.)

אינני רואה כל צורך בחיקוי המינהגים הקולקלים של אנשי עסקים בסיאול וברומא, המחקים את הבוסים האמריקאיים. הייתי רוצה שמישהו ימציא לבוש ישראלי, ארצי-ישראלי, שיהיה רישמי וכיאות, ואף תגיג לעת-הצורך, שלא יהיה מרושל ומזלזל — ושיהיה בכל זאת מתאים לאקלים הארץ.

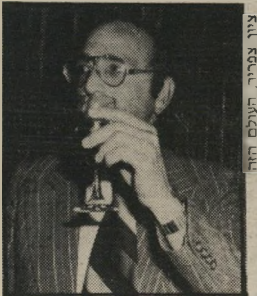
כשהיה פה עוזרו של פירא קארן, שכבר סיפרתי עליו, הצגתי לו אתגר זה. אני מציג אותו גם לכל המעצבים המקומיים. ואשר לדידי אלכס גילעד, הנמצא עתה בסיאול החמה כשהוא לבוש חליפה דקה-דקה וענוב עניבה — הייתי מלבש אותו בלבוש קוריאני מסורתי שהוא, כך אני מניח, מתאים יותר למקום.

סמרטוט על מוט

לפני כמה ימים היתה תגלית גדולה באסטוניה. אסטוניה היא רפובליקה סובייטית. היא סופחה לברית-המועצות בעיקבות חוזה היסטריס-טאלין. האסטונים לא כל-כך אהבו את זה, אבל לא היתה להם ברירה. הק"ב חיסל כל סימן של לאומיות אסטונית.

עד שבא הגלאסנוט' של מיכאיל גורבאצ'וב. כל הלאומים הכפופים לברית-המועצות התחילו להרים ראש. הארמנים (דווקא הם) הלכו בראש, ועכשיו מגשים בני לאומים רבים כדי לברר עד לאן ניתן להגיע מבלי להסתכן יותר מדי. לפני כמה ימים היתה תגלית גדולה בכיכר המרכזית של טאלין, בירת הרפובליקה הסובייטית האסטונית. כל גדולי המפלגה והממשלה המקומית ישבו על כימת-הכבוד. ואז זה קרה...

מאחר הרחובות נכנסה לכיכר תהלוכה, ובראשה — אוי לעיניים שכך רואות! — רגל אסטונית. רגל אסטונית. הרגל של אסטוניה החופשית, העצמאית, שהיתה קיימת בין שתי מילחמות-העולם. מפקד הק"ב, שישב על הבימה, הודיע. הוא קפץ ממקומו

גילעד

צעירים מניפים דגל פלסטיני ברמאללה

קישורי־מישפחה בין עיתונים ★ שיעור מאלף ממלצר ★ על החטא, עונשו ואשטו ★ החביתות של דוקאקיס

■ המיליארדר הבריטי־יהודי די רוברט מקסוול קנה שלישי מהאמפריה העיתונאית של פטר ריב. בקבלת־הפנים שנערכה לכבוד המאורע הסתבר כי מקסוול הוא כנרוד של עורך "דעו" אחרונות, רב יודקובסקי.

סירב. בקבלת־הפנים לכבודו הור פיע לורד אמיתי אחד: הלורד דייוויד סמואל, מרען מכון ויצמן, נכדו של הנציב העליון הבריטי הראשון בארץ. ■ המיליונר בנו ג'יטר נש אל מדוע מופעלים כה רבים

מין נתניהו — התאכסן גם לוי במלון פלאזה המפואר שב־דרה החמישית, עד שנכנס לבית־החולים לניתוח־עיניים. ■ ליליאן שלום עוררה סקרנות כשחלפה ברחובות ניו יורק ולבגדיה הורבקה תמונה

נאן האשוקג'י מנסה למכור את דירתו בניו־יורק. מעמדו של האשוקג'י רגיש בארצות־הברית, מאז מעורבותו בפרשת הנשק האיראני. נכס אחר שלו נמכר באחרונה לאזרח אמריקאי: הי יאכטה המפורסמת שלו נבילה (הקרויה על שם בתו) נמכרה ללי־דונלד טרמפ. אגב, דירתו של האשוקג'י שוכנת ממש ליד מלון פלאזה הניו־יורקי, שאותו קנה טרמפ.

■ "ועכשיו משהו אחר מישראל" — הכריזה קריינית־החדשות של אחת הרשתות הפופולריות בארצות־הברית. "המשהו האחר" היה הזמרת הישראלית עופרה חזה. הצלחתה האחרונה באי־רופה בשירים בעלי גוון מזרחי זכתה בסיקור חדשותי מפרגן בשעת־שירור מבוקשת ביותר. ■ יריב בן־אליעזר, דוק טור לתיקשורת־המונים והנכד של דויד בן־גוריון, שוהה בי־ניו־יורק. בין היתר התראיין בי־

בל"ר. מאיר את, בא לקבלת־פנים והוצג במילים, "החטא ועונש". השיב את: "כך מציגים אותי כשאני בא עם אשתי".

■ במהלך ההפגנה של שונום עבשיו נגד המעצרים המיני־הליים, מול ביתו של שר הביטחון, יצחק רבין, יצא לפתע מאחד הבתים שרי־המישפטים, אברהם שריר, לבוש במיני־נסיים קצרים לבנים ובחולצת טריקו, והתחיל לצעוד בין המפגינים. מי שחשב ששריר הצטרף להפגנה התבדה במהרה. ברגע שתפס שריר מה קורה סביבו הוא נסוג ונעלם מהר בחצר בית סמוך, כדי למנוע את זיהויו.

■ ביום הרביעי האחרון, לקראת השעה 9, אמר ח"כ רפלי אדרי לאשתו, אן־קלוד (לכית עמר), שצריכים לבקר אצל מנהיגת נעמ"ח, מאשה לובלי־סקי. כאשה נאמנה גלווזה אן־קלוד לבעלה. אך כשבאה למקום, בהרצליה־פיתוח, הסתבר לה שבאה למסיבת־הפתעה לכי

רוברט מקסוול איל־התיקשורת הבינלאומי, למד פרק בנושא הליכות ונימוסים מאיש־המושב, חבר־הכנסת רפאל איתן. כשהשניים נפגשו במסיבה שערך "מעריב" לאורח המכובד, שוחח הרמטכ"ל־לשעבר עם מקסוול ארוכות כשפיו מלא וגדוש באוכל. כשפגש מקסוול בפולה מזוס (משמאל), הגברת הראשונה של "ידעו" אחרונות, נישק את ידה באבירות.

של מייקל דוקאקיס עם הכי תובת: "דוקאקיס לנשיאות!" לי־אנשים ששאלו היכן ניתן לקנות מדבקה זאת, השיבה שלא ניתן: היא קנתה זאת באטלנטה, בעת ועידת הדמוקרטים, והצוות של דוקאקיס עדיין לא הספיק לנפק מדבקות אלה בכמויות מיסחריות. ■ בעלה של ליליאן, סטיב שלום, נזכר איך נפגשו — אשתו והוא — עם קיטי ומייקל דוקאקיס לפני כמה שנים: קיטי נחבלה אז ברגלה ואילו סטיב — איש־עסקים מצליח — והמושל דוקאקיס ניקו את הבית. דוקאקיס נהג להכין לסטיב במיידיו פנקייקס (חבי תות אמריקאיות) ממולאות בי־אוכמניות, לרפוק על דלתו מדי בוקר ולהצהיר: "מושל מאסאצ'וסטס, בן של מהגרים יוונים, הכין לך אוחת־בוקר..." ■ המיליארדר הסעודי עדי פושטים באחרונה את הרגל. הס' ברו של גיטר: "מה עוד הם יכיר לים לעשות ברגליים שלהם?" וביתר פירוט: "גויים עושים סקי ברגליים שלהם. יהודים פושטים אותן." גיטר, האומר שהוא "קצת גוי", אוהב לעשות סקי. ■ לאפריים ריינר, מי שהיה מזכיר חברת העובדים, היה הסבר עיוני יותר: "זהו סוף העידן הקולוניאלי, המעבר מעידן ההתיישבות הציונית לעידן הליברליזם. בעידן הקודם היו כולם רגילים לקבל זרם של כסף ממדינת־האם — כל אחד מהימפלגה שלו. האידאולוגיות היו שונות, אבל השיטה היתה אחידה. עכשיו כל מיפעל צריך לעמוד על הרגליים של עצמו, ויש נופלים." ■ השר דויד לוי הגיע בשבוע שעבר לניו־יורק. כקדומיו מהליכוד — משה ארנס, אהרון אברהם־צירא ובני

תוכנית־הטלוויזיה העברית שם. הצופים שאלו אותו שאלות שי־ביטאו דיעות קיצוניות־מיניות בקשר לתיקשורת הישראלית, האיתפארה ועוד. בן־אליעזר נדחק לעמדת־מיגנה וניסה להי־איר זוויות מתונות יותר. עם סיום התוכנית ביקשה לדבר אי־תו צופה נוספת. בן־אליעזר ניגש לטלפון והתכוון לקבל הרצאה לאומנית נוספת מיורדת, שלא הספיקה להיכנס לשירור. מעברו השני של הקו היתה ידידה ישי־ראלית, השוהה גם היא בניו־יורק. בן־אליעזר לא הסתיר את הקלתו, פרץ בצחוק היסטרי וצי־ווח: "איזה קטע! איזה קטע!" רק אז נזכר שהוא באולפן־טלוויזיה, ונרגע.

■ יו"ר מועצת־המנהלים של

כוד עצמה. היו שם שימעות פרס, הנראה ככל המסיבות, שני שגרירים (ארצות־הברית וצרפת), אנשי־כלכלה ועוד ועוד. ■ המסיבה לכבוד אן־קלוד אדרי נערכה בחוץ, בגן ביתה של לובלסקי. למרות זאת שרר שם חום כבד. זה הביא את השגרירים להיזכר בימים חמים אחרים בחייהם. השגריר האמריקאי תומאס פיקרינג נזכר בחום המעיק של ניו־יורק, שם נאלץ לעבור במשך שלושה ימים רצופים את הבחינות לשרות החוץ, כשמוזג האוויר נע סביב 35 מעלות, ואילו השגריר הצרפתי, אלן פיירי, נזכר כי את בחינת־הבגרות שלו עשה בפאריס ביום שבו הגיע החום ל־40 מעלות.

דמיאניוק בג'ונגל

הוויכוחים על זהותו של אילון ג'ון דמיאניוק נמשכים עדיין. המיסטיקן והמרפא הרוחני זאב קולמן נסע לסידרת־הרצאות בדרום־אפריקה, ובאחד מסיווריו הגיע לכפר נידח בג'ונגל. בכפר, המשמש מקום־מפגש לכל מיני הרפתקנים, נישא פאב גדול. בבואו לשם, כשהוא מלווה בידידים, ישב ליד אחד השולחנות הקרובים לבימת ההופעות. באותה שעה ניגנה שם תזמורת בת כמה נגנים. קולמן לקח את מצלמת־הווידאו שלו והתחיל לצלם את המקום, כשהבחין במבד לעדשת המצלמה שאחד הנגנים דומה דימיון מדהים לדמיאניוק. דקות אחדות לאחר שגמר לצלם, סייעה התזמורת את הופעתה וזאב ניגש אליו הנגן, הדומה לדמיאניוק, הסתכל בו ואמר לו בקול רועד: "אני לא גרמני. אני הולנדי." קולמן היה המום, מכיוון שלא שאל איש לזהותו של הנגן. כשהגיע חזרה ארצה, הוא הראה את הסרט לחברים, וגם הם היו מופתעים מהדימיון. קולמן עדיין נרעש מהעניין, וטוען שלאחר המיקרה הזה הוא חי בתחושה שאולי האיש במעביה־הג'ונגל בדרום־אפריקה הוא דמיאניוק האמיתי.

עלי צמיר, העיתונאית

מוזמן. החלפתי את הכלב בשני חתולים, שמחיר כל אחד מהם היה חצי מיליון רובל."

■ העיתונות הגרמנית חוגגת סביב עופרה חזה. עוברים ושבים בקלן מכירים אותה. היא הודיעה שהיא מרגישה בקלן "כמו בבית". ולראייה: עיתון מקומי הכריז בכותרת שמנה: "עופרה היפה מביאה עכשיו את הוריה לקלן" בסתיו תערוך בגרמניה מטעדיה הפועות.

■ אחת המעטות בארץ הן כולה לגופה בקשר שלה עם מישפחת רוקאקיס, ואינה עושה זאת, היא רוחמה חרמון,

■ נסים גאון רואה למי קופחים, בני עדות המזרח, אבל בסטייל: גאון הטיס כמה מידידיו, במסווה הפרטי, מגיר יורק לפלורידה, שם התקיימו דיונים על השאלה כיצד לקדם את בני עדות המזרח כלכלית, חברתית ומקצועית.

■ אן ריצ'ארדס: כדאי לזכור את השם הזה: זהו הנשק הסורי של הדמוקרטים לקראת הבחירות הקרובות בארצות הברית. לריצ'ארדס הבלונדית הייתה בעיית שתייה, היא חשפה ברבים את תהליך גמילתה. היא היא שטבעה את הביטוי: "ג'ורג' (ברש) המיסכן... איי"

מרינה פאלאטניק פסנתרנית ישראלית ממוצא בלוס-אנג'לס, פגשה באחת מהופעותיה את השחקן לארי הגמן, הלא הוא ג'ייאר הרשע מסדרת הטלוויזיה "דאלאס". מרינה, גרושה ואם לבת בגיל שמונה, הצליחה לבנות לעצמה קאריירה של פסנתרנית-מועדונים, המנגנת גם קטעים קלאסיים. במציאות, היא מספרת, ג'ייאר הוא אדם נחמד מאוד, והוא מסתובב בכל מקום כשבדודו מקל מגולף, מצופה זהב (בתמונה). היא שוחחה איתו, וכאשר שמע שהיא מרוסיה, השמיע באוזניה את כל המילים הרוסיות שהוא מכיר: אני אוהב אותך, לחיים, מה שלומך. מרינה ובן זוגה הד"ר עוזי וקס מתכוונים להינשא עם שובם לארצות-הברית.

אפשר להאשים אותו... הוא נולד עם כף-רגל מכסף בפה..."

■ אורח נוסף בנדידורק — השרליטשער אהרון אוזן. מי שהיה שרה-קליטה העבודה והרווחה הגיע לריונים של הפרדיצה הספרדית בארצות-הברית. אוזן, שלא כקדמוני הישראליים בשבועות האחרונים, לא השתכן במלון פלאזה המהדר בשדרה החמישית, ונאלץ להסייג תפק במלון צנוע יותר.

■ מייקל לדין הנחשב כ"אבי החלק הישראלי" בפרשת הנשק האיראנית, סיים את כתיבת סיפרו על הפרשה, לדין ריאין עשרות אנשים, וביניהם ישראלים, לצורך זה הוא שוחח גם עם אוליבר נורת', הגיבור בהאגה הידועה של הפרשה, אולם נורת' לא יכול היה לשאת עימו פעולה, בגלל המישפח התלוי ועומד נגדו. לדין מתכוון לעניין עיתונים ישראליים, כדי שיפרסמו פרקים מספרו.

■ הבעיות הכלכליות של דבר מסריות את חנה זמר, העורכת הראשית. את אחת העיסקות של העיתון הישנותה ל"עסקים רוסיים". ומה זה עסק רוס? אז ככה: איש אחד במוסקבה הודיע שהוא מוכן למכור את הכלב שלו במיליון רובל. מוכן שלא מצא קונה. אך באחד הימים תפיע כרחוב שלא בליוויית כלב, והודיע לשכנים בגאווה שהצליח למכור אותו במיליון רובל. כשנשאל מה עשה בכסף, השיב: "לא קיבלתי כסף

גידית פיזאר

רעייתו הצרפתייה של עורך-הדין והסופר סמואל פיזאר (מימין) בלטה ביופיה ובגיוותה במסיבה שנערכה לכבוד רוברט מקסוול. בניגוד לאליו, אשתו של מקסוול, שנכחה באירוע ולא הכירה את מרבית הנוכחים, אשתו של פיזאר נראתה מיוודת עם רבים מהמוזמנים שאותם הכירה במסיבות אחרות. פיזאר הוא פרקליטו של מקסוול ומשמש כיד-ימינו זמן רב.

אך הזמר, שהיה רעב, סירב והחבורה הסתלקה. מנהלת-העסקים לא ויתרה על האוכל, וכשעה לפני סיומת חזרה לאר-רופה, במסווה הפרטי של איג' לסיאס, הגיע לנמלה-עופה רכב ובו אוכל ומשקאות ישידות מהמסעדה.

■ המיסעדר אריק לביא מקפה דן הזמין אורחים רבים למסיבה שהיה אמור לערוך במסעדתו לידל 40 שלה. הוא קנה כמיות-גדולות של מזון ומשקאות וראג למוסיקה, אך ביום שלפני האירוע נפטרה אמו מדרום-לב. החלט לרוחצ את המסיבה למועד מאוחר יותר.

■ ביום-שישי האחרון חגגה יונה קלימוביץ, יושבת-ראש ואר"י בישראל, ולשעבר מוכירתו של מנחם בגין, את יום-הולדתה בביתה של האמנית רחל גרא בים. לאירוע הגיעו ידידיה הקרובים, כמו תת-אלוף (מיל') פרויקה פורן, והדוקטור עדי קאסם מיפו, הקבלנית מרים לאופר-ברטוביץ ועוד רבים אחרים. בשעה 9 התבקשה כל החבורה לרדת לנמלה-יפו. קלימוביץ הייתה בטוחה שהולכים לאכול רגים באחת המיסערות בנמלה. להפתעתה הרבה היא הוזמנה לעלות על יאכטה, שעגנה בנמלה, והחבורה העליזה יצאה לשיט בים ולארוחת רגים ויין לאחר-מכן.

■ השחקנים גילה אלמגור ויוסי גרבר היו אמורים לטוס בצוותא לניר-יוק, כדי לצפות בהצגה פרוק' ונוי, העוסקת בחיים של זוג בגליה-עמידה. את ההצגה הזאת עומדים להעלות בארץ, ולשני השחקנים, אלמגור וגרבר, יש בה קסמים בעירום מלא. גרבר טס לבדו, כי אלמגור החליטה לבטל את נסיעתה מסיבות בריאותיות.

■ המלחין גיא מרז נסע להופעות בחו"ל לפני שהילדות יהודיות באיטליה, ותיכנן לחזור ביום מסויים בשבוע שעבר. להפתעת בני-משפחתו חברי-יד לעבודה הגיע ארבעה ימים מאוחר יותר. מסתבר שבאחת מהופעותיו באיטליה קלט אותו מפיץ יהודי-אנגלי, וביקש ממנו לבוא להופעות לפני נוער יהודי-הולנדי, הנמצא במתנה-נפש בכלגיה. מרז לא חשב פעמיים, וזכה, לדבריו, בחופשה שמימית של ארבעה ימים.

דפנה ברק, זוהר אוהליאב ונעמי רזן

הכלכל עמי מור למיסעדת הקומקום מדי יום שישי, כדי לפגוש חברים ולצפות בתצוגות האופנה שעורכות אשתו פינצי מור ושותפתה חני פרי. ביום שישי האחרון, עם סיום התצוגה, קראו לו ברמקול לעלות על הרמסלול. כשעמד שם, הגיע מאחור בנו דן בן-דן, כשהוא אוחז באופנוע מיני מסוג סוזוקי. מתנת אשתו ליום-הולדתו ה-50, שחל באותו יום.

■ הנסיך הרוסי ניקולאי גאליצין, בעלה של "שלומי ציון קינן", מתחיל להתאקלם בארץ, חברתית ומקצועית כאחד. בעוד כמה שבועות הוא יעלה מופע מולטי-מדיה באתר הבייליים החדש בנווה-זרק. הוא יאפר שחקנים ואנשים אחרים בסצינות שונים, ובשילוב עם מוסיקה יעלו מופע יוצא-דופן.

■ צפריר גינזבורג, סמנכ"ל מלון באילת, עיין בספרות מיקצועית שנשלחה אליו מארצות-הברית על קורס קצר, בן שבועיים, בענייני מלונאות, המיועד למנכ"לים ובעלי בתרי מלון. הוא הגיש בקשה מיוחדת, ולהפתעתו הרבה נענה. כשהגיע לקורס, שנערך באוניברסיטת קורנל בארצות-הברית, הסתבר לו שהוא נמנה על 15 מאושרים מכל העולם, ביניהם מנכ"לים של רשתות ענקיות מהמזרח הרחוק ושני מנהלי בתי-מלון, אחד מדובאי ואחד מכוויית. בסיום הקורס נערכה להם מסע, ואז החליטו משתתפי הקורס, שהתיידדו זה עם זה, שבוער שנתיים ייפגשו בארץ-המוצא של אחד המשתתפים. אך אז הבינו הכל שהישראלי לא יוכל לטוס לדובאי ולכוויית, והערכים לא יוכלו להגיע לישראל. כפשרה הוחלט להיפגש בעוד שנתיים בבית-מלון בהונג-קונג.

■ שירלי קוראל, מנהלת-עסקיו של הזמר חוליו איג' לסיאס, נכנסה במיקרה למיסערה רומנית בתל-אביב, והזמינה ארוחה. פרידה סיטון, אחותו של הבעלים, אירחה לה לחברה, ולסיום הציעה לה קפה שחור, ואף הפתיעה אותה בכישוריה בקריאה בקפה. קוראל, שהתלהבה מהאירוח והאוכל, סיפרה עליכך לזמר הפופולארי, והשיניים החליטו לצרף עוד כמה אנשים החצות ולבלות את יומם האחרון במיסעדה. כשהגיעו למקום הסתבר להם שהמיסערה מלאה, ואין אף שולחן אחד פנוי. בעל-המקום הציע להם להמתין,

פעילת-המערך, שהקשר שלה עם קיטי דוקאקיס נמשך מאז שירתה כרבי-סרן בלישכת דובר צה"ל, לפני 13 שנה. שתי הנשים שומרות מאז על קשר רצוף, ולפני חודש דיברו זו עם זו. רוחמה התקשרה עם קיטי אחרי הניתוח הקשה שעברה, וסיפרה לה שבעלה, איש-העסקים מוטי חרמון שוכב במיטתו וסובל מכאבי-גב נוראים. דוקאקיס המליצה לה על הרופא שלה, המתגורר בבוסטון. אגב, חרמון קיבץ לה על עצמה תפקיד חדש: היא תעמוד בראש אגודת ירדית בחי-החולים בתל-אביב.

■ המיזרחן יוסי אמיתי, איש קיבוץ גבולות, שיפרו אחותו עמים במיבחן יצא השבוע לאור: "האופציה הירדנית היחידה שנותנה היא על המירקע — לעבור מהטלוויזיה הישראלית לטלוויזיה הירדנית."

■ כהרגלו זה שנים, מגיע

י"אסר מיעאר' בנו של הח"כ, השתתף השבוע בוועידת התנועה המתקדמת (הערבית). שנערך כה בנצרת. בבתיחת הוועידה עברו במעבר בני-נוער, ששירו שירים ערביים ונופפו בענפי-זית. יאסר הצעיר שמר על ענף-הזית שלו.

רחל אבנר, העולם הזה

שיחה עם אדקוץ, ראש עיריית ניויורק

זה מה שמכונה להיות פוליטיקאי. אלה חוקי-המשחק, וכנראה שאני משחק אותם לא רע. את יודעת שכל מהלך הקאריירה שלי הפסדתי רק פעמיים: פעם ב-1962 ופעם ב-1982, כשרצתי למשרת המר של של מדינת ניויורק. זה לא רע. בשאר הפעמים תמיד ניצחתי!

● בכל זאת, מלחשים שהפעם יהיה לך קשה יותר לנצח, שהפופולריות שלך בירידה. אני עדיין פופולרי מאוד, אם כי זה נכון שלא כל מי שאוהב אותי — אכן

של ג'קסון. הייתי צריך להתייחס אליו באורח כללי, ולדבר הן על הצדדים החיוביים שבו והן על השליליים.

● כלומר: שגית?

כן, זאת היתה שגיאה מצידו. אילו הייתי עושה זאת שוב, הייתי מדגיש גם את הצדדים החיוביים וגם את השליליים בג'קסון.

● ההתבטאות נגד ג'קסון היתה מתוכננת על-ידיך?

לא. זה היה ספונטני, לא מתוכנן, פשוט ריברתי.

● השמועה אומרת ש"הס"

ישראל — ביטחונה של ישראל. לכן הרגשתי צורך להתייחס לדי עותיו של ג'קסון במיזרח-התיכון. לא הגבלתי את עצמי רק לנושאים אלה. התייחסתי בדבריי או גם להשקפותיו החברתיות. בנושא הסמים, למשל, אני מסכים איתו.

● מה דעתך על ג'קסון במנהיג?

הוא מאוד כאריזמטי, אולי המנהיג הכאריזמטי כיום בהאידויה. כיהודי, יש לי איתו בעייה. השקפותיו המוצרות מביעות עוינות לישראל. החי

● אתמול טילפנת לגסי ג'קסון, ואתם עומדים להיפגש בסוף החודש ולהכריז על "הפסקת-אש". עכשיו, כשהרוחות נרגעות, מדוע הכרזת מלחמה על ג'קסון?

אני מאמין שיש נושאים עקרוניים, שבבחירות לנשיאות ארצות-הברית המועמדים השונים חייבים — פשוט חייבים! — להתייחס אליהם. אני עצמי עשיתי זאת כל חיי, כחבר קונגרס, כראש-עירייה. לכל אדם או קבוצה יש נושא שהוא

"אני מתוודע על כך שלא הותחנת!"

יצביע עבורי. זה לא בדיוק אותו הדבר.

● אני מתייחסת למי שיצביעו עבורך.

אם כך, זה נכון שהפופולריות שלי כרגע בשפל-המרדה. אז מה? יהיה מירון קשה הפעם: אעבוד קשה מאוד לקראת הבחירות.

● הפגישה עם ג'קסון, בסוף החודש, היא כבר חלק ממסע-הבחירות שלך?

לא, מה פתאום? ג'קסון הצהיר שהוא מוכן להתפייס איתי ומחכה שאטלפן לו, או טלפנתי אליו לביתו בשיקגו.

● אתה עומד לחזור כך

פונטניות" הזאת עלולה לעלות לך ביוקר בבחירות לעיריית ניויורק בעוד כמה חודשים...

בוודאי שאני לא מרגיש הפעם בטוח במירון לראשות-העירייה, כמו בפעמים הקודמות, בגלל ההצהרות נגד ג'קסון...

● וההצהרות נגד האירים... כן. וההצהרות נגד האירים. אז מה?

* לרגל ביקורו באירלנד השמיע קוץ' הצהרה בזכות כוחות-הכיבוש הבריטיים בצפון אירלנד, ובנעו המחתרת הקאחולית. הדבר עורר סערה בקרב העדה האירית הגדולה בארצות-הברית.

קוץ' עם הקאנדידט אוקונור

זה היה ב'ו באפריל

"יהודים ותומכי-ישראל יהיו משוגעים אם יתמכו בכומר ג'קסון במירון לנשיאות!" — כך התבטא, ב-1 באפריל השנה, אדקוץ, ראש-עיריית ניויורק, הידוע בלשונו הפזיזה ובשליפות התדירות מהמותן.

נראה כי הפעם שילם קוץ' ביוקר על תכונה זו. הסקרים מעידים שהפופולריות של קוץ' נמצאת בשפל-המרדה.

קוץ' גם התבטא, באחרונה, בחופשיות מרובה נגד האירים, ומכיוון שניו-יורק מחולקת באורח גס לאירים, לשחורים וליהודים, הוא הצליח לקומם נגדו שני-שלישים (שחורים ואירים) מאוכ' לוסית-הבוכרים שלו.

הבחירות לעיריית ניויורק יתקיימו בעוד כמה חודשים. קוץ' כבר הצהיר שירץ ושאל ירוץ לראשות-העירייה בבחירות שאחריהן. על אף מצבו הקשה, מבחינת דעות-הקהל, לא נראה מועמד בולט אחר בשטח. לכן יש להניח שקוץ' ימשיך לנצח על קונצרטיו במאבק העירוני אלה-צ'י מתלאבני, וימשיך להטיל בטלוויזיה כשהוא יוצא ממכוניתו, קד קידה מנומסת לעבר הצופים ומברך: "כאן אדקוץ', יום-טוב ניויורק..."

בינתיים, בדרך לקדנציה נוספת, הוא עובד במשנה מרץ, מייצר כותרות. הכותרות האחרונות היו בעניין הפיוס בינו לבין ג'קסון: הכומר המתוחכם הודיע שיסלח לקוץ' אם יטלפן אליו ויהיה מוכן להיפגש איתו. קוץ' הרים את הכפפה. לא היתה לו ברירה. קוץ' כך התרשמת, נראה די עצבני מההתפתחויות האחרונות, ומהנסיגות להציג זאת ככניעה מצידו. מריון קומ, מושל מדינת ניויורק שאירגן את הפיוס, הפך לגיבור מקומי. ואילו ג'קסון? ג'סי הפך מזמן לכוכב-עליון.

רק קוץ' נותר מאחור: מנסה להסביר מדוע טילפן לג'קסון, מדוע אמר מה שאמר על ג'קסון, מדוע הסכים להיפגש.

מדוע? אדקוץ' הוא ריוק מושבע, הנמצא בעשור השביעי לחייו. ריוקנותו הולידה שמועות, רכילות. קוץ' הוא חיה פוליטית, ולא נראה לי שיש לו מרחב-מחייה אחר.

אפילו הבלגאן, הצפיפות והרעש במישרדו תאמו מישרד של ריוק. שוסטס אש, ביתי, לא ניכר באוסף הספות, הכורסות והשולחן, שהוצבו בחדרו.

בעת הראיון הצטבר תור של ממתנים למגישות — שהתאחרו/דחו/בוטלו. קוץ' — איש בלתי-אמצעי, ללא גינונים מיותרים — לא נראה לי מוטרד במיוחד מההמולה. הוא מורגל בה. הוא יוצר אותה. יש לי חשד שהוא נהנה אפילו מהכותרות הנוכחיות נגדו. לכן הוא ימשיך לרוץ, לנח, להתכסה, ובסופו של דבר — לנצח.

שות? או שהאיזכור הוא מיקרי?

אינני משווה, בשום צורה, שהיא, את ג'סי ג'קסון לאדולף היטלר. אינני חושב גם שג'קסון הוא אנטי-שמי. יש להבדיל בין זה לבין היותו אנטי-ישראלי. תדגיש זאת!

מדוע דבריי תפסו פירסום שכזה? מפני שכולם פחדו לדבר בקול רם נגד ג'קסון. הוא מנהיג שחור, ולפני

חשוב עבורם, המעסיק אותם. עבור האירים חשובות הבעיות באירלנד, עבור השחורים — הבעיות בדרום אפריקה, עבור היוונים — הנעשה בקפריסין, ועבור היהודים ותומכיהם

ידידי אוקונור

יחסיו של אדקוץ', "היהודי הגא" על פי הגדרתו והתנהגותו, עם החשמן אוקונור מעוררים תהייה.

על פי קוץ', "זהו ידידות. נכון — ידידות די מיוחדת, ביי חוד על רקע התביעות ההדדיות שהיו בין הכנסיה לבין עיריית ניויורק. התביעות האלה לא השפיעו על ידידות".

"חייבת להיות מדינה אחת בעולם שיהודים יוכלו להגר אליה, אחרי היטלר!"

להיות מדינה בעולם שיהודים יכולים להגר אליה, בייחוד אחרי מה שקרה בתקופת אדולף היטלר. אילו ישראל היתה קיימת אז — לא היו מושמרים שישה מיליוני יהודים.

● אתה נזכר בהיטלר, כשיאתה רואה את ההתלהבות בקרב הקהל של ג'קסון בעת נאומו: נשים בוכות, מתרג-

בחירות, כולם זקוקים לקולות השחורים.

● בתולדות הקאריירה שלך תתייך את ההתבטאות נגד ג'קסון כשגיאה?

האמת היא שלא הייתי צריך להדגיש רק את ההיבטים השליליים

"כן, אני באמת מדבר יותר מדי. אני מודע לכך. זהו כוח וגם חולשה..."

תמכתי בתחילה במועמדותו של אל גור לנשיאות. מכיוון שמועמדותו ירדה מהפרק, לא היה לי שום תפקיד ספציפי בוועידה. יכולתי, כמובן, לנסוע לאטלנטה כצופה, אבל לא היה לי עניין. הנסיעה לאמסטרדם ולאירלנד

מהצהרותיך בענייניו, או מחלק מהן? אנתוני נפגשים כדי לנסות לגשר על הפערים בינינו, ולעזור למייקל דר קאקיס לנצח בבחירות. אני פשוט חושב שכשם שדוקאקיס ולויד בנטסן נפגשו

קוי' וצייקי
זאת איננה כניעה מצידו

עם ג'קסון, והצליחו להגיע להבנה ולעבודה משותפת, גם ג'קסון ואני יכולים להגיע לכך. מנסים לייחס לי הצהרות גזעניות. בייחוד מנסים לעשות זאת בעלייטורים בעיתונות. ברור שאני מדבר על עיתונאים שחורים. אבל תבדקי: לא ניתן לייחס לי שום הצהרה גזענית, פרט לעובדה שאני לבן והוא (ג'קסון) שחור!

להיפך — דיברתי נגד ריעותיו של ג'קסון, לא מפני שהיה לי חוסר-הערכה כלפיו, אלא דווקא מפני שהערכתו שהיו לו סיכויים לזכות במינוי

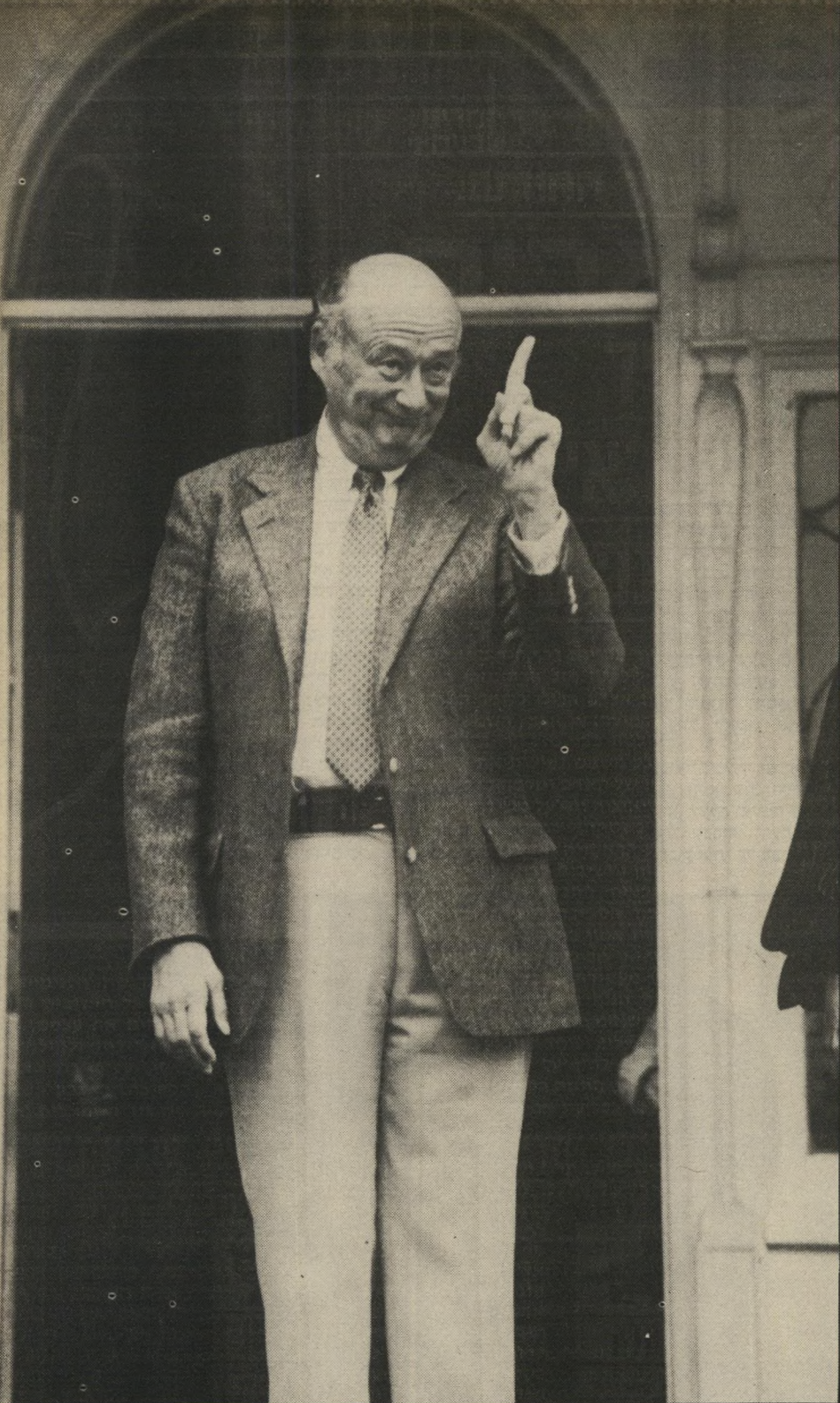
"כן, הדיבור נגד ג'קסון היה שגיאה מצידו. זה לא היה מתוכנן, פשוט דיברתי!"

● ומהי הסיבה לירידה בפופולריות שלך? אולי העובדה שהיא שאתה ישר יותר מדי? כן, אני באמת מדבר יותר מדי. אני מודע לכך. זה כוח מצד אחד — אני מעז לאמר דברים שאחרים פוחדים לאמר, וגם — חולשה. בכל זאת, אני מעדיף להיות אנטי-עצמי, מאשר להיות תלוי בכל מיני ניסוחים ונוסחות.

(בוועידה הדמוקרטית לנשיאות). אבל כל זה שייך לעבר. ג'קסון ואני עומדים להיפגש ולשוחח. זאת איננה כניעה מצדי, מפני שהוא אינו עומד לשכנע אותי בצידקת ריעותיו בענייני המיזרח-התיכון, ואני, בוודאי, לא אשכנעו שריעותי צודקות משלו. פשוט ננסה לשתף פעולה.

● מה תעשה, אם לא תיבחר לראשות-העירייה בשנה הבאה? אני כותב ספרים, אני כותב טורים בעיתונות. אולי אכתוב אוטוביוגרפיה.

● בימים האחרונים זכית בכותרות נוספות. כשנעדרת מוועידת המפלגה הדמוקרטית, מיפלגתך, והעדרת לנ"סרע לאמסטרדם ולאירלנד. מה רצית להביע בכך?

קוי' בפתח דירתה-השרד שלו
המירוץ יהיה קשה הפעם..."

יש לי אחיינים. ● אין לך אשה וילדים. בס' קורה לאחור, אינך מתחרט על כך שלא הקמת מישפחה? כן, יש לי רגעים שאני מתחרט

גראפיה. אכתוב. ● ברגעים של חשבון-נפש, איך אתה מתייחס לעובדה שאין לך מישפחה? אבל יש לי מישפחה: יש לי אחות,

קוי' עם פרס ועם בנין
לא ניתן לייחס לי שום הצהרה גזענית

היא טוענת שחיייה הפכו לגיהנום אחרי שתמונה מסוימת הופיעה בעיתון שומריה המישקל.

עודד רכטמן

הכל נפל עלי כמכה משמים. באחד הימים לקראת חגי הפסח קיבלתי שיחת טלפון מבתי החיילת, שהודיעה לי שהתפרסמה בירחון מישקל קל תמונה שלי בבגדים, שאליה צורפו הערות מעליבות. לא עבר זמן רב ובתי הגיעה הביתה עם הירחון. ראיתי לראשונה את התמונה וזיהיתי בביטחון מוחלט את עצמי.

הסתכלתי שוב ושוב, עשרות פעמים אך ככל שהסתכלתי יותר כך הייתי יותר בטוחה שאני המצולמת. הייתי בהלם. בכיתי, הסתכלתי בתמונה ושוב בכיתי.

טילפנו חברות, מכרים השייכים בחלקם לאגודת שומרי מישקל, שכנים, עמיתים לעבודה שהכירו אותי,

לתבוע פיצויים מהירחון. כידר יעץ לי בתחילה לפנות לדליה ניר בצורה יפה, כדי שזו תתנצל מעל רפי הגליון הבא על כל העוול שנגרם לי. עשיתי כדבריו.

אחרי שיחת נימוסין קצרה הסכרתי לדליה במישרה את סיבת בואי. היא סירבה להאמין כי אני המצולמת, וביקשה ממני להמתין כדי שתוכל לבדוק את הדברים ביתר יסודיות. לא דרשתי ממנה שום דבר חומרי, ולא הזכרתי את המילה פיצוי כספי. דרשתי את המנימוס האפשרי של התנצלות כלפיי.

אחרי כמה פניות שלי היתה שיחת טלפון. דליה חקרה אותי. למשל: היא שאלה אותי אם אני משחקת במטקות, והאם עברתי ניתוחים רבים. תשובתי היתה שלילית, מלבד העובדה שאני משחקת במטקות.

היא טענה כי התמונה שיש בידה היא של אשה שעברה ניתוחים רבים בגוף, ולכן אין זו אני. ביקשתי ממנה בפעם השנייה לראות את התמונה המקורית שפורסמה. תשובתה היתה שלילית.

נשים שמנות לא אוהבות לפרסם את העובדה שהן הולכות לאגודת שומרי מישקל, אומרת ריבקה. דליה אינה מתחשבת באנשים, שאני מקווה מאוד שהיא מעוניינת בטובתם.

כל אחד יכול לראות מייד שאני המצולמת. אותו מינהג הגוף, אותם המימרים של הידיים, הכתפיים והראש,

שיביא אותה כדי להיווכח בכך. ואילו ריבקה, שלמרות היותה אשה מסורתית הולכת לשפת הים, אינה רוצה לחשוף את גופה ברכים באמצעות העיתונות.

בתוסילב. עד עצם היום הזה איני יודעת אם האשה שצולמה בירחון שלי היא ריבקה כהן, התובעת אותי, או לא. כשהיא קבעה פגישה עימי במישרה אחרי הפירסום, ישבתי איתה ולא מצאתי את הדימוי הפעוט ביותר בינה ובין התמונה שפורסמה בירחון, אומרת דליה ניר, הנתבעת.

בסוף הפגישה, שהסתיימה בצורה מאוד לא ידידותית מצד ריבקה, אמרה לי שתתבע אותי בבית הדין. היה בי ספק שזו הייתי קצת בטוחה, והיה בי ספק שזו היא, הייתי מתנצלת מיד ועושה כל דבר כדי לפצותה ולרצותה. היא ניסתה לשכנע אותי, ללא הצלחה מרובה, שזו היא, על-סמך השעון, הכסא הפרטי והתיק. מה, רק לגברת הזו יש תיק כזה או כסא פרטי מהסוג הזה?

למרות התנהגותה המכוערת, הבנתי לה מיומנותי לברר את העניין ביסודיות. ביררתי עם הצלם, ראיתי את הדפוסות המגזע (קונטקטים), שוחחתי עם העיתונאי והגעתי למסקנה שלא נעשה כל עוול לאשה, ואין היא המצולמת.

אחרי שבועיים בערך יצאתי עימה קשר טלפוני, והיא שוב הטיחה בי האשמות שווא, צעקה ואיימה שתתבע אותי. נוכחתי לבסוף לדעת שהיא מעוניינת לתבוע אותי על כסום גבוה.

תובעת ריבקה והעיתון

עורכת התביעה ניר

אחד העיתונאים יצא לצלם נשים שמונות...

איך לאכול את זה. דליה (51), נשואה וסבתא מטופחת, היא אחת מוסמכת. מאז שאני זוכרת את עצמי, עוד מגיל 6, שאפתי להיות אחות. שאפתי לעזור לנוקמים. עורתי להם בחלוק לבן, ועכשיו אני עושה את זה בשימלה פירחנית. חשוב שריבקה כהן תבין שאם היא צולמה — דבר שאני לא מאמינה בו כלל — הרי שזה בפירוש נעשה בתוסילב. כל חיי לא ידעתי ולא הכרתי עורכיה וכתרימישפט, ולמען האמת איני יודעת איך לאכול את זה. בריבקה מערכת הוחלט לערוך כתבה שבה נשכנע את הקוראות שכדאי להיראות רזות וחטובות לקראת עונת ההרצה. אחד העיתונאים יצא לצלם נשים שמננות בחוהיהם בתלי אביב. מבין התצלומים בחר הצלם את התמונה שפורסמה. ביקשתי שיטשטשו את הפנים, כך שלא יהיה ניתן לזהות את האשה המצולמת. הכניסו צלליות כהות סביב הפנים והראש, וכך שונתה הצדורית של המצולמת.

באותו הפרופיל שלי: אף, סנטר, חזה ורגליים. זה אותו אופי שבינה אופייני לי. חוץ מזה יש בתמונה די פריטים אישיים שלי, כמו בגדים, מישקפיים, שעון, והכסא שאני תמיד נוהגת ללכת עימי לשפת הים.

15 אלף ש"ח. ריבקה היא אלמנה בת 49 שנה, אם לשלוש בנות וסבתא לחמישה נכדים. היא מגדירה את עצמה כמסורתית. כיום היא עובדת במחלקת הרווחה של עיריית רמת גן, ומנהלת מועדון שכונתי של קבוצות קשישים, נוער וילדים.

היא הגישה באמצעות עורך הדין משה חרמון, תביעה כספית על נזק כללי של 15 אלף ש"ח. כתבת הבינה הגוש לבית מישפט השלום בתל אביב נגד דליה ניר, אגודת שומרי מישקל בע"מ והירחון מישקל קל.

לטענת חרמון נפגעה פרטיותה של מרשתת. פירסום תמונתה בצורה כה מעליבה, ובציור הכתבה המבוזה, גרם לה לנזק כלכלי ופסיכולוגי. לדבריו, אם חושב הצד הנתבע שמדובר באשה אחת, אז

דון-קישוט של התמידים

איש גדליגוף, פטפטן בלתי-נלאה. במשך ארבע שעות הוא מברר, ללא דקת-מנוחה, בקול רם, צעקני, מנסה לכפות את דבריו בכוח קולו.

כך עשה גם השבוע, בכנסת-הירוש של החקלאים שדן בנוקיה-השרב. מאוד ביקש להשתלט על הכנס. החקלאים מנעו זאת ממנו. הם, חברי המועצה לשיווק פרי-הדר והתאחדות האיכרים רואים בו טרחן, מבקשים להתרחק ממנו, להתחמק מקולו הצעקני, הד-ראמתי.

**עבריו
פלילי**

לא שלמרות טרחנותו יש אמת בדבריו. עיקר טענותיו מופנה אל אופייה הכפית-המונו-פוליטי של המועצה לשיווק פרי-הדר. זהו גוף ממשלתי המורכב מנציגי

וסף פוקס מלחץ קומץ עגבניות ירוקות. שמש-החיים שורפת את יריו הכבדות ואת פניו. הכביש הראשי, הסמוך לשרה, גרוש במכוניות. בשרה דממה. רק פוקס והטרקטור שלו. איכר של ממש. בורד ועובר.

את השקט הזה מפר נפתלי מאור. הוא מתנפל על פוקס בהתרגשות רבה. בתנועותיו הרחבות, הגדולות, משתלט מאור על פוקס, על השדה, מדבר ללא הרף, מביא את פוקס כדוגמה לפרדסן עשוק, הנאלץ לגדל עגבניות. יותר משהוא כואב את כאבו של פוקס, הוא שמח בשימחתו-שלו על שמצא דוגמה חיה שתמחיש את דבריו.

נפתלי מאור הוא פרדסן ועסקן של תפוזים. הוא יו"ר עמותת מנדלי פרי-הדר. כ-1000 פרדסנים חברים בעמותה הזו. לפני כן הקים שני אירגונים צעקניים ורעשניים: פרדסנים ונדר כפיה והתנועה לשחרור הפרדסן.

"שינוי סידרי בראשית"

ניסיתי להילחם במועצה לשיווק פרי-הדר בכל הדרכים הדמוקרטיות: הפגנות, כנסים, פנייה לכנסת. עכשיו נותר לי רק הבג"ץ, אומר מאור. בחודש מאי הוא הגיש לבג"ץ עתירה נגד שרי-החקלאות והמועצה לשיווק פרי-הדר. הם מתבקשים להשיב מדוע לא יבטלו "תקנות פרי-ההדר, 1949". בימים אלה הוגשו התשובות. בשם משרד-החקלאות השיב מנחם מזוז, סגן-בכיר לפרלמנט-המדינה. בין השאר הוא כותב: "קבלת עתירת העותרים היום פירושה שינוי סידרי-בראשית ממש."

"דרכי המאבק הציבורי פתוחים לפני העותרים. מאידך, טענותיהם המישפטיות אין בהן כל ממש. חקיקת הפיקוח על ענף פרי-ההדר, על מרכיביו ושלביו השונים, רבה היא ומסועפת במיסוגרת פקודות, חוקים, תקנות וצווים, וימיה ארוכים מימי המדינה. כל שינוי במישטר פיקוח זה יכול שיעשה אך בחקיקה ראשית על-ידי הרשות המחוקקת." בשם "המועצה לשיווק פרי-ההדר" השיב ראובן איילנד, יו"ר המועצה. תשובתו ארוכה. אלה עיקריה: במועצה לשיווק פרי-ההדר יש 14 חברים. 3 חברים מטעם הממשלה ו-11 נציגי הציבור. מרבית חברי המועצה מייצגים את הפרדסנים.

עיקר יעודו של פרי-ההדר הגדל בארץ הוא לייצוא, ומרבית הייצוא מופנית למדינות המצויות במרחק אלפי קילומטרים מישראל. במרחק הרב הופך את הייצוא לעניין הקשור בלוגיסטיקה מסובכת. רק ריכוז השיווק בידי גוף אחד יכול לגרום להפחתת עלויות השיווק.

שוק ההדרים הינו שוק קונים. אם לא יהיה גוף אשר ירכז את השיווק בחו"ל, יביא הדבר לתחרות פרועה בין יצרנים ומשווקים ישראלים, ובהכרח סך כל הפידיון שייגיע למדינת-ישראל ולפרי-דסנים יהיה נמוך ביותר.

השוק המשותף מפעיל לגבי יצואנים מארצות אחרות שיטת מחיר, שעל-פיה די בכך שימצא פרי ממדינה כלשהי הנמכר במחיר פחות מהמחיר הנקבע, בכדי שכל הפרי הבא מאותה מדינה יהיו יב בקנסות גדולים.

כך יכול יצואן ישראלי בודד לסכן את כל יצוא-ההדרים ממדינת-ישראל על-ידי מכירה במחיר נמוך יותר מהמחיר הקבוע.

נוסף על כך, בשוק המשותף פועלים גופים מסחריים לאומיים בקנה-מידה גדול. מול החברות האלה יש חשיבות מיסחרית עליונה באי-פיוצול כוח-המיקוח של הפרי הבא מישראל.

פרדסנים רבים רואים את ענף פרי-ההדר בראייה צרה, ובוחנים את האינטרסים הספציפיים שלהם. אולם אם תתפתח תחרות בייצוא לחו"ל, קיימת סכנה ממשית שענף-ההדרים כולו ייפגע בשל חוסר-האפשרות לקבל מחירים סבירים בחו"ל.

למלחמת שיחרור במועצה לשיווק אותו. היא שמה אזיקים על ידיו.

ציון צמיר, העולם הזה

כל זה נעשה בחסות החוק. פקודת שיווק פרייהדרר, חוק מנדטורי משנת 1947, קובעת, בין השאר, כי "פרדסן יקטוף את פרייהדרר שבפרדסו וימסרו

המגדלים, הקבלנים, המייצרים והאורזים. היחסים בין הפרדסן למועצה תמוהים, כאילו נלקחו מימי העבדות. הפרדסן מוסר את הפרי למועצה,

פרדסן פוקס

תביעה פלילית בגלל דוכן בשוק

למועצה לשם שיווק, כולו או מיקצתו, על-פי הוראות מאת המועצה ובהתאם להן. המועצה תשווק את פרייהדרר בכל צורה שתמצא לנכון, ותקבע את הפי"ד יון לפי שיטת-חישוב שתמצא לנכון."

ללא כל תמורה כספית. קבלן-האריזה ממין, אורז ושולח את תיבות-ההדרים לגמל. בארץ יש שיבוע קבלנים כאלה: תנובה אקספורט, פרדס סיניקט, יבין חקל, מהדרין, פריאור, פריח, איחוד משלחי הדרים.

בגמל נבדק הפרי על-ידי משרד החקלאות. המועצה היא האחראית לטעינת הפרי על האוניות ושיווקו בחוץ-לארץ.

בכל אותה עת מקבל הפרדסן מפרעות-שכר. המועצה אינה מתחייבת למחירי-מינום לפרי. הפרדסן אינו יודע כמה ירוויח בסוף העונה. שכרו תלוי כטיב האריזה, בשיווק נבון, בתנאי-השוק.

היטיב לתאר זאת חברי-הכנסת מאיר שיטריט בדיון בהצעת-חוק לביטול פקודת שיווק פרייהדרר. שנערך בכנסת לפני שנה. רק אם נשארו רווחים אחרי שניכו את כל ההוצאות של השיווק, המישלוח, האריזה, המיון, גם הוצאות שנגרמו בשל פשלות — נניח ששכחו אוניה עמוסה פרי במשך שבוע בגמל — קורם כל מנכיס מההכנסות את כל ההוצאות האלה. ואם נשאר אחרי כל זה רווח, הפרדסן מקבל אותו."

פרדסן, שדעתו אינה נוחה מסידור זה, מי שמבקש לשלוט על תוצרתו, לבקש בעבודה מחיר גבוה יותר, או לפתוח דוכן למימכר פרייהדרר סמוך לביתו, נחשב כעבריון פלילי.

כך קרה לפוקס. שש פעמים בשנה האחרונה הוא מכר מתפוזיו בשוק של רמלה. פקחי המועצה חשפו את פשעיו, והזמינו אותו לבית-הדין. הוא נקנס וישב כמה שעות כמעצר.

פרדסן מאור

הנעים הם כמו הבנים שלי"

"מדוע הם גוזלים ממני את הפרי שלי?" צועק מאור, ומנפנף בכפות-ידיו הגדולות. לרגע נדמה כי עוד מעט יכה את מי שלוקח לו את פרייהדרר שלו. הם עושקים אותנו, הניחו אזיקים על ירינו ולא מוכנים לשחרר אותנו. אולם במצב הזה אני מגדל את פירותי למען פקדי המועצה לשיווק. הם חיים טוב, מקבלים משכורות שמנות, נהנים מעבודתי, מהפרי הטוב שאני מגדל."

מתוך דו"ח מבקרי-המדינה, 1979: "קיים ניגוד אינטרסים בין קבלני השיווק לבין המגדל הבוהר."

בדיוקניק, לא בערכניק

מזה 30 שנים מגדל מאור פרייהדרר בפרדס שלו. 60 דונם. כל דונם מגיב בין 7-10 טון פרי. "הפרי שלי טוב", הוא אומר. "אני חושב ועובד בצורה צבאית. אצלי הכל מאורגן. אני בדיוקניק ולא בערכניק. וכשמסקיעים עבודה, הפרי טוב וטעים, רווי-מיץ. את הפרדס אי-אפשר לרמות. לעץ יש זיכרון מצויין."

"אין קנה-מידה טוב יותר לאישיותו של אדם מאשר הפרדס שלו. הצצה

שרה ליוביכין ■

(המשך בעמוד 36)

מאור עם בנו

הודיעו שאני מתו"

מאור עם נכדו

אני מעיף סבט בפרדס ויודע מי הפרדסן"

בבנימינה, בבית קטן המוקף בפרח חים ציפוניים, מתגוררים בני מישל חת באר. הם לא נחרו לגור במושבה מרוחקת ושקטה בשל היותם חקלאים, אלא פשוט העדיפו לחיות מחוץ למישל חק הארצות והיראות, המאפיין את העיר.

את בעלה, גדי, הכירה אילה כאשר שירתה בחיל-האוויר. מישפחתה עברה לגור בארצות-הברית כאשר היתה בת 12, עובדה שבהכרח הביאה לכך שתתמודד עם התמרדויות שנות ה-60. היה לה קשה, כי בית הוריה היה מאו

מילות המכתב הלהיבו את אילה, שחיפשה קרקע יציבה. כעבור שבועות אחדים כבר היתה בדרכה לארץ. היא הצטרפה לחיל-האוויר, והפכה שלישה של רם פקר בטיסת הפוטומים הראשונה.

עצה של פסיכולוג. אחרי שסיימה את שרותה הצבאי, התחתנה, ילדה את שני ילדיה, ומצאה את עצמה מותקת. עד גיל 18, כשלמדה בניירורק, הספיקה לצייר הרבה. ציור שלה אף הוצג במוסאון היהודי של ניריורק. והנה, אחרי שנים של שרות צבאי, שבה לא היתה צריכה לתת לעצמה ריכוזות על חייה, מצאה את עצמה קורבן לאיראות לגבי המסלול שבו עליה ללכת.

אחרי טיפול פסיכולוגי ממושך אצל דני רודי, בנו של דויד רודי, הפסיכולוג הנודע, הבינה אילה שמשמעות חייה תלויה בעשייה בלבד. היא התחילה לצייר יום-יום, שמונה שעות ביממה. בגיל 38, אחרי שנים של ציור וחיים בארץ, קשה לאילה להסכים עם מצב האמנות בישראל. היא נתקלה בתהי לוכה של אנשי יחסי-ציבור, שאינם מסוגלים כלל לבטא רגע אחד של חוויה אמיתית. "איך אפשר להפוך את עבודת-האמנות לעוד אובייקט אופנתי ממוסחר?"

גרשוני במקום בק. אומרת אי-לה: "מה שקורה במערכות הבריאות והביטחון קורה גם באמנות. גם פה אנו

כפר ערבי של אילה באר
שמואל בק יושב בשווייץ...

ומתמיד שמרני ביותר. מגיל 15 מצאה את עצמה כואבת את שירי ג'ניס ג'ופלין וחולמת על אהבה חפשית. בגיל 18 היתה אילה במצב נפשי לא-יציב. בבית תמיד אמרו לה שהחיים הם משהו מוגדר וברור, אך בניירורק היתה בתהליך של התנערות ממוסדות, ועיצובו של חלום אנושי נקי מכל עבר. כמה ממכריה מתו מסמים, אחרים הפכו ציירים חסרי-אונים ומפוחדים. אילה נשארה במבוכה שעוררה בה חרדה.

חרבה מישראל שלחה לה מכתב, שבו סיפרה לה על גיוסה לחיל-האוויר ועל המדים הכחולים והיפים שקיבלה. הודאות והביטחון העצמי שעטפו את

מוצאים את החולי, העוטף את החברה הישראלית, והנותן לבינוניות. במסווה של מיקצועיות, לשלוט בכל תחום. "במצב כזה, שמואל בק יושב בשווייץ, ואת ציוריו, שנמצאים בידי מוסאון ישראל, שמו במחסן. גרשוני, לעומת זאת, הוא המלך הלא-מוכתר של האמנות בארץ.

ביאליק חשב ותיכנן כל מילה בפואמה הבניסית תחת כנפך. וגרשוני לקח טוש ונייר ופשוט קישקש, אך לקישוש קרא הבניסית תחת כנפך. סיפור האמנות בארץ הוא בעיקר סיפורם של טרמפיסטים עצלנים, שאף אינם מוכנים ללמוד רישום. השאיפה (המשך בעמוד 21)

אריאל שרון אינו השדר

הכללים

של ועדת-אשר. אבל זהו המיקרה הראשון שנדון

שרון, ריקליס

ומבנקר-המדינה

ירושלים, ב' באדר
3.3.87

כל"ס/22

לכבוד
מר אריאל שרון
שר התעשייה והמסחר
ירושלים

אדוני השר,

הנדון: חיפה כימיקלים בע"מ - כללים למניעת ניגוד עניינים
כל סרים וסגני הרים

ביום 16.2.87 העביר משרד למנכ"ל משרד פנייה בנושא שבנדון.
העתק מהפניה מצ"ב.

טעבר לחיבוקים הנוגעים לסיפולו של משרד בבקשת החברה שהובאו
במכתב האסור, יש לעניין גם הקבט הנוגע לך אישית.

אחד מראשי קבוצת המסקנים שרכשו את השליטה בחברה, סמך לפני
הגשת ערר החברה על החלטת מנהלת מרכז ההשקעות, הוא מר ס. ריקליס.

מהמסקנים המצויינים במשרד בענייניך האישיים במסגרת הכללים למניעת
ניגוד עניינים של סרים וסגני סרים, עולה כי מר ריקליס הוא תושב
בתוך אשר נתן בזמנו לחברה שקמים שבבעלותו ובעלות רעייתו הלואה
ללא דיבית בסך של כ-500,000 ש"ח.

נראה לי שיש כאן לכאורה "עניין אישי" בסובך הכללים שחייב אותך לנהוג
בהתאם לסעיף 7 לכללים, לאמור, להודיע על הפניין ולהביאו לאישור ועדת
סרים, לא כל שכן, נוכח הסיפול החרוג עליו עצבועה הביקורת, היה מקוט,
לדעתי, לטענה זהירות מצד בלב שחפניין חובא בפניך אישית.

אודה לך על התייחסותך לנושא.

בכבוד רב,

יעקב סלך

3.3.87: מבקר-המדינה פונה לאריאל שרון

השקעה, ולא כהרחבת-השקעה. מכיוון שאישור של תוספת-השקעה מקנה רק מענק קטן מכספי-הציבור, ואילו הרחבת-השקעה נותנת הטבות גדולות יותר, הודיע יהושע פורר, מנכ"ל משרד-התעשייה והמסחר, לי-מנהל מרכז-ההשקעות ב'6 במאי כי אותה שנה כי שוחח בטלפון עם שניים מחברי ועדת-הערר, והם הסכימו לי-שנות את החלטתם הקודמת ולאשר את ההשקעה כהרחבה.

פורר הורה למנהל מרכז-ההשקעות לתקן את פרוטוקול הישיבה הקודמת, כאילו שבאותה ישיבה התקבלה החלטה על הרחבה, ולא על תוספת. ריקליס וגנגר רכשו את השליטה בחברה תמורת 19 מיליון דולר. חיפה כימיקלים לא חילקה רווחים במשך שנים, והעדיפה להשתמש ברווחים להשקעות במפעל. כך נצברו רווחים לא-מחולקים בסך 23 מיליון דולר. מייד לאחר שקיבלו את השליטה, התחילו להוציא את הרווחים לעצמם, ותוך שנתיים מהרכישה משכו 23

בחיפה קיים אחד ממפעלי-הרשנים הגדולים בישראל ובעולם, חיפה-כימיקלים. המפעל היה בבעלות משרד תפת של משקיעים פרטיים, הציבור והממשלה.

באוקטובר 1985 ביקש המפעל ממרכז-ההשקעות אישור לתוכנית השקעות של 10 מיליון דולר. מרכז ההשקעות כפוף לשרד-התעשייה, שהיה אז — כמו היום — שרון. המרכז סירב לאשר את הבקשה.

כמה שבועות לאחר הסירוב רכשו משולם ריקליס ושותפו, אריה גנגר, את השליטה בחיפה-כימיקלים. בפברואר 1986 עירערה החברה על סירוב מרכז-ההשקעות. הנהלת הי מפעל הוחלפה בינתיים באנשי ריקליס-גנגר, וגם ריקליס עצמו היה אחד ממנהלי-החברה. היחידה המיקצועית של משרד-התעשייה והמסחר המליצה חרם-מעית שלא לאשר את הבקשה, אולם ועדת-הערר המליצה ב'17 באפריל לאשר את ההשקעה, אך רק כתוספת

סמוך ל-1973 הלווה משולם ריקליס, איל-הכספים היהודי החי באמריקה, 200 אלף דולר לאריאל שרון, שפרש מצה"ל בדרגת אלוף עטור-הילת מלחמת יום-הכיפורים. הכסף הועבר לשרון כך: ריקליס הפקיד את הסכום בבנק אקסצ'יינג ושוויואל בשיקגו, שהיה לו סניף בתל-אביב. הסניף בתל-אביב הלווה את הסכום לשרון, ללא ריבית, וזה התחייב להחזירו בתשלומים תוך 15 שנה. בכסף רכש שרון את חוות-שיקמים בגבע, והפכה לעסק פורח. הפרשה פורסמה לראשונה עלי-ידי בהעולם הזה (16.11.77). לאחר-מכן פירסמתי כיצד קיבלה החווה של שרון מיכסות-מים מועדפות ועוד הטבות שונות, כאשר שרון היה שר-החקלאות. כפי שפורסם בכלי-התקשורת ולא הוכחש, ריקליס גם סייע לשרון לאחר מכן במימון מישפטו נגד השבועון טיים. בזה לא הסתיים הקשר בין ריקליס ושרון.

מיליונר ריקלים

חושב-חן אשר נחן בזמן...

מיקרה-שרון מראה כי שרים וחכמים כנסת יכולים לעשות כרצונם, ואין כל אפשרות לנקוט נגדם תגובה כל שהיא, פרט לגינויים בעיתונים.

יגאל לכיב

מיווהי חיפה-כימיקלים. התוצאה עד כה: ההשקעה בהשקעות במשך שנתיים — 45 מיליון דולר. משיכת רווחים — 33 מיליון דולר. גיוס הון ללא תמורה כמעט באמריקה, על בסיס הרכישה — 65 מיליון דולר.

כדי להגיע למסקנה אם העסקאות בין ריקלים לשרון כשרות מבחינת החוק, כדאי להביא מיקרה שאירע באחרונה: סגן מפקד שרות בתי-הסוהר, שלום רוזיליו, רכש דירה מהקבלן

„אף שר אחד לא פנה לוועדה לקבל היתר לניהול עסקים!“

שלום גניש. גניש גם הלווה לרוזיליו את הסכום הדרוש לרכישת הדירה, ללא ריבית, לפרקיזמן של שנתיים. אותה עת היה גניש אסיר בכלא אייל, שלא היה תחת פיקודו הישיר של רוזיליו.

גניש קיבל הטבות שונות עת היה אסיר, החורגות ממה שמקובל לגבי אסירים. עובדות אלה הספיקו להגשת כתב-אישום נגד רוזיליו על קבלת

לכבוד
מר אריאל שרון
שר התעשייה והמסחר
ירושלים
1.4.87

אדוני השר,

הנדון: חיפה כימיקלים בע"מ

הנני מתייחס להסכמים שהעלית בנדון בסכתבך מיום 27.3.87.

שר ריקלים איננו רק אחד המשקיעים, אלא - לפי רישומי רשם החברות - מאז ינואר 1986 אחד ממנהלי חברת חיפה כימיקלים.

ההלוואה שקיבלת בזמנו משר ריקלים היתה בסכום ניכר, לתקופה ארוכה וללא ריבית. בכל אלה יש כמובן טובת הנאה מטעמות, הקושרת אותה אישית עם מר ריקלים.

בנסיבות האמורות, העובדה שפרענו ההלוואה על ידך הסתיימה כחן חדשים לפני שנדרשת לספק, בתוקף תפקידך, בפרק של החברה, איננה מוציאה, לדעתי, את הטהרה כגדר של "עניין אנשי" במובן הכללי לעניינת ניהול עניינים של שרים וסגני שרים.

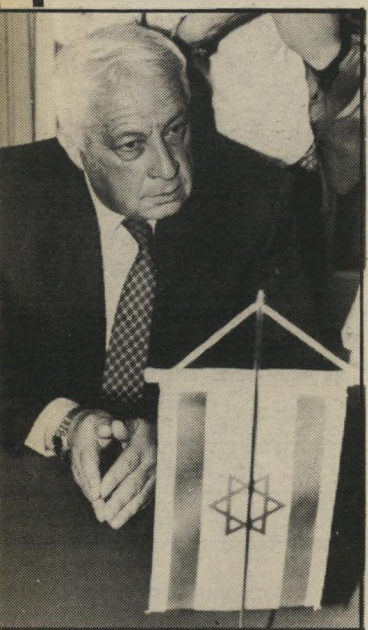
אי לכך נכון היה, לדעתי, לנהוג במקרה זה בהתאם להוראות סעיף 7 לכללים - לאמור: להצהיר על עניינך, להמנע מקבלת החלטה בעניין ולספק להעברת המסך הטיפולי בעניין מסך לוועדת שרים. הייתי מציע שכן תנהג גם בעתיד בכל הנוגע לסול מעידר בענייניו של מר ריקלים.

פניתי ליושב ראש הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת, ובקשתיו שתיבחר ועדת מכנה על מנת שאוכל להביא בפניה את המסמכים הנ"ל, על-פי כלל 10(d) לכללים הנ"ל.

בכבוד רב,

יעקב מלך

1.4.87: תשובת מבקר-המדינה לשרון

שר שרון

היה לי עניין ציבורי רב...

שוחד. לאחר הגשתו נעשתה עיסקת-טעון עימו, והוא פרש מהשרות הממלכתי. גניש, שנמלט מישראל, יעמוד לדין כשיחזור, על מתן שוחד לעובד-מדינה.

פרשת שרון-ריקלים נחקרה על-ידי מבקר-המדינה, יעקב מלך. חליפת-המיכתבים בינו לבין שרון מובאת כאן כלשונה.

בהתאם לכללי ועדת-אשר, הסני קציה היחידה היא לרווח על העניין לוועדה לביקורת המדינה. אין כל הנחיה מה צריכה הוועדה לעשות, חוץ מאשר להקשיב בנימוס למבקר.

במיקרה-שרון לא הקשיבו גם בני-מוס, שכן חברי הליכוד האשימו את מבקר-המדינה בכתביות רכילות, כפי-תונות צהובה ובפוליטיזציה.

פרט לדיון לא קרה כלום. שרון הודיע לוועדה כי אין בדעתו להופיע לפניה ולהעיד, ולוועדה אין כל סמכות לעשות משהו. בזה נגמר העניין.

שאלת תם: סעיף 10 לכללי ועדת-אשר קובע כי "מצא המבקר שיש חשש לעבירה פלילית, יעביר את העניין לדיעת היועץ-המישפטי לממשלה".

האם מבקר-המדינה לא מצא שיש חשש לעבירה במיקרה הנדון?

ירושלים, כו' באדר התשמ"ז
27 במרץ 1987

משרד מבקר המדינה
ירושלים
29-03-1987
לשכת המבקר

שר התעשייה והמסחר

26 מרץ, 1987

מר יעקב מלך,
מבקר המדינה,
ירושלים

נכבדי מבקר המדינה,

הנדון: חיפה כימיקלים בע"מ

מר משולם ריקלים, ידיד וחיק משכבר הימים, אכן הלווה לי כספים לפני כ-14 שנים; הלוואה אשר החזרתה הושלמה - בחודש אוקטובר 1985.

מניות חיפה כימיקלים בע"מ נרכשו בראשית שנת 1986 על ידי קבוצה אמריקאית המנהלת על ידי מר אריה גנגר; למיטב ידיעתי מר משולם ריקלים - על אף שהינו אחד המשקיעים באותה קבוצה - אינו נוטל חלק בניהולה.

המלצתה של ועדת הערר נשוא הבדיקה הועברה לטיפול ב-1986, ולא היה לי כל עניין אישי - כמשמע הכללים - בנושא בו נתבקשה הכרעה.

היה לי - עם זאת - עניין ציבורי רב, לסייע - ככל האפשר ובמסגרת סמכותי - לקבוצת משקיעים זרה אשר השקיעה במפעל ישראלי מעל 50 מיליון דולר, השקעה מן הגדולות ביותר שנעשה אי-פעם בישראל על ידי קבוצת משקיעים פרטית.

בחנתי בחשומת-לב את דו"ח הבדיקה המצורף למכתבך; שעה שהמלצתה הסופית של ועדת הערר הובאה לאישורי לא ידעתי דבר הפגמים שנפלו בנהולת קבלתה. כל אשר הובא לידיעתי כי לגופם-של-דברים מצאה ועדת הערר לנכון להמליץ על קבלת הערר וזאתה נראה לי ראויה לאישור.

נראית לי הערכתם לעניין פגמי הנהול בדרך קבלת ההחלטה; כיוון שמכ"ל המשרד - שעסק כאותו נושא - כבר פרש משרות הציבור, הנחיתי את המנכ"ל דהיום - ושאר העוסקים בתחום פעולה זה - להקפיד על קיום מלא ושלם של נוהלי דיון, רישום וההחלטה כגון אלה.

אני מבטיחך באמנה כי בנושא זה הונחיתי אך ורק על ידי העניין - האישי והכללי - שיש לי, בתוקף משרתי, לסייע - כדין, בפיתוח התעשייה הישראלית דרך כלל ובעידוד משקיעי-חוץ בפרט.

רוב תודות עבור הערויחך וחשומת לכך, ואני - כמובן - עומד לרשותך לכל הסבר נוסף אם ידרש.

בכבוד רב, ובהוקרה,

אריאל שרון

27.3.87: תשובתו של אריאל שרון למבקר-המדינה

רכשו מניות. את חיפה-כימיקלים רכשו באמצעות חברה שהקימו באמריקה. אחרי הרכישה הנפיקה החברה-האם איגרות-חוב לציבור באמריקה, וגייסה 65 מיליון דולר. בתשקיף-ההנפקה נמסר כי הרכיבת על האיגרות תשלום

כאשר הגיעו בתחילת 1988 לבעלות על 95% מהמניות, חילקו ריוורדנר מיוחד של 10 מיליון דולר, שרובו הלך לריקלים-גנגר. כך הגיע הסכום שהוציאו במשך שנתיים ל-33 מיליון דולר, כנגד 45 מיליון דולר שבו

מיליון דולר - יותר מסכום הרכישה. במקביל רכשו בשקט מניות מה-ציבור, כך שלקראת דצמבר 1986 השקיעו ברכישת מניות בחברה 45 מיליון דולר. 23 מיליון מסכום זה קיבלו מייד בחזרה.

יש ועדה, אין פונים

הם. הכללים אומצו על-ידי הממשלה, ופורסמו ב-1978.

כעבור שנתיים תוקנו על-ידי הממשלה שהחלי-טה להקים ועדה מיוחדת בראשות שופט, שתוכל לתת היתרים לשרים לחרוג מכללי ועדת-אשר. מבקר-המדינה-לשעבר, יצחק טוניק, שכינה ב"תפקיד זה עד לאחרונה, אישר כי אף שר אחד לא ביקש אי-פעם מהוועדה היתר.

כללי הוועדה הם חמורים ביותר, ונוסחים לא מאפשר לשר כל ניצול של מעמדו לרעה. אולם העובדה, כי אף שר אחד לא ביקש היתר, מלמדת על כך שהשרים, שלמדו היטב את כללי ועדת-אשר, הגיעו למסקנה כי אין צורך לבקש היתרים, שכן אי-מילוי הכללים לא יגרום להם כל נזק.

הדוגמה הקלאסית היא פרשת ניהוד-האינטר-סים של השר אריאל שרון, שהיא המיקרה היחיד שבו קבע מבקר-המדינה במפורש כי השר לא שמר על הכללים.

חליפת המיכתבים בין מבקר-המדינה והשר שרון מתפרסמת כאן בראשונה.

הרעש שהקימה העיתונות סביב החוק החדש, האמור לחייב חברי-כנסת לעסוק רק בענייני-ה-כנסת, גרם לציבור לחשוב כאילו זהו חוק עם שינויים.

האמת העגומה היא כי לחוק יש בעייה: אין בו כל סנקציות כלפי מי שלא יקיימו. חברי-כנסת שיחליטו לצמצק על החוק ולהמשיך ולעסוק בנוסף לחברות בכנסת בעוד עיסוק מכניס, הדבר היחידי שניתן לעשות לו - פרט לקריאות "פויה" - היא השעיית מהשטת-מנות במליאה לתקופה חד-פעמית של עד חצי שנה, אולם חייבים להתיר לו להצביע. פרט לכך לא ניתן לפגוע במעמדו בכנסת, והוא יכול להמשיך ולא לקיים את החוק, שכולם כה מתלה-בים ממנו.

חוק זה מזכיר בדיוק את הסנקציות שביקשה בשעתו הממשלה להטיל על שרים בענייני ניצול מעמדם לרעה. אחרי כמה פרשות שנגעו לשרים, החליטה הממשלה ב-1978 להקים ועדה, בראשות שופט בית-הדין העליון דאז משה אשר, שקב-עה כללים למניעת ניגוד-עניינים של שרים וסגני

כאשר השמייע ח"כ מתי פלר את הדברים מעל רוכן הכנסת, ערב סיום המשב האחרון, התקשו השומעים להאמין.

זה לא היה מפליא, כי גם פלר עצמו התקשה תחילה להאמין, כאשר שמע את הדברים בעת ביקורו בארצות הברית.

אולם בידיו היו מיסמכים שאי אפשר היה להתכחש להם. העובדות העידו על עצמן.

„יהודים טהורים“

אחד המיסמכים הוא מיכתב של פעיל הקונגרס היהודי האמריקאי, סניף „האיחוד הפאציפי הצפוני“ (סן פראנסיסקו).

רוז לשונתי:

בשנים האחרונות... השתתפתי במר אמן שקט להציל את יהודי אתיופיה ולהביאם לישראל.

גולה רחוקה, תולדות הארץ

שירותי את היתרהעליה שלהם. על אחד המימקים נאמר: „מעולם לא הוסבר לנו בצורה משכנעת מדוע הבסיס לפיקפוק ביהדותם של (פלונגי) ובני מישפחתו. נאמר לנו שהוא ובני מישפחתו באים מכפר, שתושביו התנצרו אי פעם בעבר, וחזרי הסיבה היחידה שנמסרה לנו לספק ביהדותם.“

ברשימה מופיע המימקה של אשה לא יהודיה, הנשואה ליהודי שעלה לישראל. הבעל אינו מעתיין בה עוד, והיא נשארה עם בנה באתיופיה. הבעל נשא, כנראה, אשה אחרת בישראל. מיכתבילדוגמה של הארי הורביץ, יועץ ראשהממשלה, באחד המימקים: „אני כותב לך בשם ראשהממשלה, מר יצחק שמיר, כדי לאשר את קבלת מיכתבך.“

„איני יכול להעיד על מיקרהו של (אותו האיש) מבלי לקבל מן הרשויות המוסמכות מידע מלא ומפורט. ביקשנו עכשיו מידע זה. אני מקווה שאם נעשה עוול, הוא יתוקן במהרה. אם ההחלטות שאתה מזכיר מבוססות על גורמים שאינם מכירים, אשתדל להעביר לך את המידע.“

מיכתב זה נושא את התאריך 18 בינואר 1988. שום הדעה נוספת לא התקבלה.

ציונות צינית

ברור שכל הבעיה נובעת משליטתה המוחלטת של מיפלגת ש"ס במישור הפנים, באמצעות המנהיג הצעיר והשאפתני, המכיל אריה דרעי. חיהם של יותר מ-150 יהודים אתיר פיים, שנתרו תלויים על בלימה בא-

כך הם הפגינו נגד הרבנים ששללו את יהדותם. הם לא ידעו כי לאחיהם מצפה גורל מר עוד יותר: סגירת שערי הארץ לפניהם

שלא הכירו ביהדותם. בניהמישפחה שנתרו באתיופיה הפסיקו את הליכי העליה, מפני שאינם מוכנים לנטוש את אביהם. הוקן „נענש“ על כי בתו העזה לעמוד על זכותה הדמוקרטית לפנות לבית המישפט. מישור הפנים מסרב לאפשר לכל בניהמישפחה לעלות לישראל, עד אשר יקבע בית המישפט אם הבת בישראל היא יהודיה.“

● בניהמישפחתו של איש מטיבים, המוגדר כפעיל מרכזי בהצלת יהודי אתיופיה. שניים מבניו ואחיו הורשו לפני שנתיים לעלות לישראל. אחרי שהגיעו לישראל, החליט מישור הפנים שהשלושה אינם יהודים כהלכה. שני בנים התגוררו, והשלישי עובר עתה

פיץ לרעה גם על איסוף כספים לישראל. אל... אנא, אל תרשה לישראלים לסחוב את העניין עוד יותר, מפני שזה עלול להשפיע לרעה על עצם חיהם של האנשים הנדונים.

עד כאן המיכתב.

יהדות אילמת

מיכתב של פעיל אחר, ממדינת וושינגטון, לקהילה היהודית בסן פראנסיסקו אומר, בין השאר: „הבעיה קשורה בשאלה, מיהו יהודי? פועל כאן אותו מישור הפנים

עוד כשרים לעליה, בגלל הרישה לי הוכחת שושלת ההיחסיון. במימקים רבים, לא זו בלבד שמהלך חיהם נקטע, אלא שגם חיהם נתונים בסכנה, בגלל הנסיבות הפנימיות באתיופיה. לרבים מהם יש קרובי מישפחה בי ישראל הממתינים לבואם, ולא יעלה על הדעת למנוע מהם להתאחד עם מישפחותיהם.“

אחד המימקים האלה הוא המימקה של צעיר (השם מופיע במקורו) בן 17, שקיבל לפני כמה חודשים דרכון, ומאו הוא תלוי על בלימה. לצעיר הזה יש שני אחים החיים בסן פראנסיסקו, שם הם פעילים בחייהקהילה, וכן אחות, החיה בישראל.

הבגידה השחורה

התליכייגור. אולם בת אחת, המחזיקה בדרכון זה 14 חודש, וכמה בניהמישפחה אחריה הרוצים גם הם לעלות ושיקבלו דרכונים, נתקלו בסירוב מצד מישור הפנים הישראלי.

חיים הלחמי, שליח ישראל בניר יורק, הכטיח שהעניין יסודר. הוא נסע לישראל, ובשובו הודיע כי הסכמתו בוטלה על ידי מישור הפנים. כרטיסי הטיסה שלהם בוטלו. אירגון היאס הסכים להביאם לארצות הברית, אך חזר בו אחרי שהסתבר כי ישראל אינה מכירה ביהדותם.

אשה אחרת

במיסמכים מופיעים עשרות שמות של יהודים אתיופיים, שקי רה להם דבר דומה. ליד כל שם מופיע סיפור מפורט. כותב אחד הפעילים האמריקאיים: „אנו רגילים ליחס כזה מצד סילטונות ברית המועצות. אנחנו נדמים שגם ישראל נוהגת כך... היהודים האלה קיבלו על עצמם סיכון רב כדי לצאת מאתיופיה, ומישור הפנים אינו רשאי לבטל באופן

שהחלטותיו גרמו לכך שעל שושנה מילר היה לפנות לבג"ץ. הוא שקיבל את ההחלטה הפסולה לגבי כניעת עלייתם של שירי הקהילה היהודית האתיופית.

... ליהודי אתיופיה, בניגוד ליהודי ברית המועצות, אין פרקליט בכנסת ובמישרד ראשהממשלה.“

המיכתב מפרט את מיקרהו של אותו צעיר, שבית המישפט העליון קבע ש"אחותו היא יהודיה כשרה כהלכה, ואומר: „יש סבירות רבה שהצעיר יגויס עכשיו לצבא (האתיופי). לכן הועלתה הדרישה לאפשר לצעיר זה לבוא לארצות הברית ולהצטרף אל אחיו בסן פראנסיסקו.“

להלן מפורטים במיכתב עשרות מימקיםילדוגמה. ביניהם:

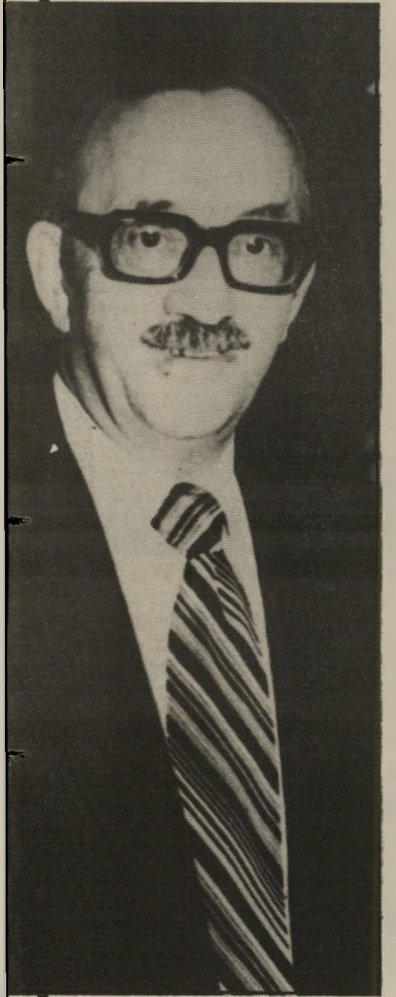
● זקן בשנות ה-60 לחייו, שבתו, חתנו ושלושה מנכריו, בן נוסף ואחיינו נמצאים בישראל. הוא נותר באתיופיה יחד עם אשת בנו הנמצא בישראל, ילד שלהם ושני בנים אחרים, אחד נשוי ואי חר רווק. „לאלמן זה סירבו לאפשר את העליה לישראל, מפני שאחת מבנותיו בישראל איימה לפנות לבג"ץ, אחרי

מכיוון שמישרד הפנים לא הכיר ביהדותה של האחות, ולא הסכים לרשום אותה כיהודיה, היא הגישה עתירה לבג"ץ. בית המישפט ציווה על מישור הפנים לרשום אותה כיהודיה. עד כמה שידוע לי, הרישום עדיין לא נעשה עד היום.“

האחות והצעיר הם בני אותם האב והאם. בית המישפט העליון בישראל וקהילה היהודית בסן פראנסיסקו מת"ייחסים אל המישפחה כאל יהודים. למרות זאת מסרב מישור הפנים לקבל את הוראת בית המישפט העליון ולא אישר את עליית הצעיר, אף כי הוא מוכן לעבור גיור עם בואו לישראל.

ניסיתי לפתור בעייה זו במשך יותר משנה, כלי הצלחה. קיבלתי מיכתב מאת הארי הורביץ, יועץ ראשהממשלה ישראל, אך לשווא. התשובה היא תמיד בנוסח: „העברנו את התלונה לרשויות המוסמכות.“ לאחר מכן לא באה שום הודעה נוספת.

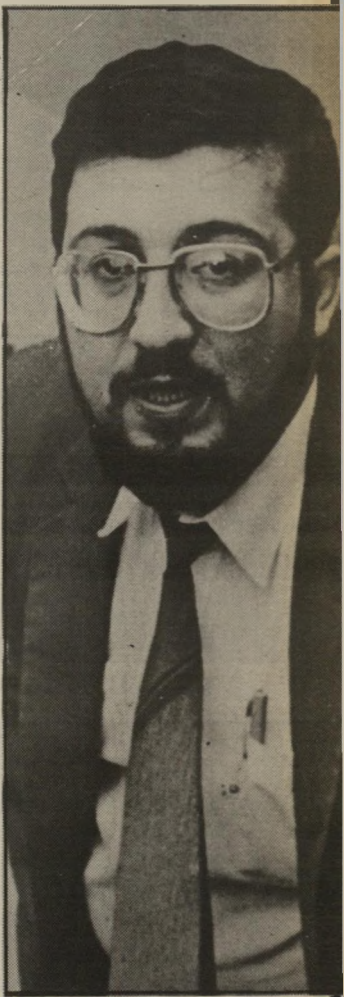
לאור כל הבעיות שיש עכשיו לישראל בשטחים (הכבושים), אם תתי גלה הפרשה הזאת ברכים, זה יביא לביקורת נוספת על ישראל — ביקורת שהיא מוצדקת, לדעתי. זה יכול להשי

חיים בן-ציון

דיס-אבכה, אחרי שהגיע לשם בדרך קשה — לעיתים ברגל — תלויים עכ"שיו במישור הפנים בישראל וביקנאותם של רבנים חשובים. כל זה קורה במדינה המתימרת להיות ציונית — ושמסרה את קורש קורשיה, ענייני העליה, בידי תנועה חרדית אנטי-ציונית. ראשהממשלה הלאומי הציוני הסופר פטרוסי, יצחק שמיר, נותן גיבוי מלא לשותפי השחר רים.

קשה להעלות על הדעת תרגיל ציני יותר.

ארי הורביץ

מישרד הפנים, בצורה המשכנעת אותו, שהם „יהודים טהורים.“

לפני התערבות זו של מישור הפנים, כל מי שהצהיר שהוא יהודי, ומי שהיה ידוע כקהילה שלו כיהודי, הורשה לעלות. בעיות יהדותו של העולה נפתרו אחר כך על ידי הנכונות להתגייס ברבנות האורתודוקסית בישראל.

הטראגדיה היא שיותר מ-150 איש, שעליהם אושר, נסשו מישור, בתי ספר וכפרים כדי להגיע לנקודות ירכו באדיס-אבבה, ושם הם גילו שאין הם

באמנות לרלות-החומר, היא המעידה על רלות-רוחה של האמנות עצמה... מעולם לא ניסתה אילה להיכנס לתוך מישחק יחסי-הציבור, שנראה כיום תנאי הכרחי לכל הרוצה להיות

ציירת באר, נרשוני הוא המךך...

אמן מוכר. מאז ומתמיד סלדה מהחנפיה המיסחרית, שהחלה עוטפת את גרעין האמנות והפכה ערך לפני עצמה.

חינוך

דור העתיד: תמונת מצב

ילדים מתרדים בתי

ספר מורחים צואה

על רגליהם המדינה

מעשי שובבות?

רונן ברגמן

כדי לסיים בצורה נאה את שנת הלימודים, החליטה קבוצת נערים ונערות לארגן קומיץ — כזה אחד גיוע, עם תפוחי-אדמה, עיניים צרובות מעשן, וידורים על אהבה ראשונה. במקרה נחוג המאורע היה באזור קרוב לבית-סיפרם.

באמצע הפייסטה, בין תפוד לתפוד, החליטו הזכרים שבחבורה להפגין מעט מגבריותם לעיני הנערות המעריצות. שער בתי-הספר השנוא קרץ להם. הם נכנסו פנימה והחלו מטילים אבנים בכל דבר עשוי-דוכי. כמעט כל השמשות בבית-הספר נופצו.

הצחק והתענוג הגיעו לספירות גבוהות. סוף-סוף יש הזמנות להתנשם במורים, שהוריו ציננים בתעודה. סוף סוף הגיעה השעה להחזיר מנה אחת אפיים למוסר, שכלא אותם בין כתליו יום-יום משך כל השנה.

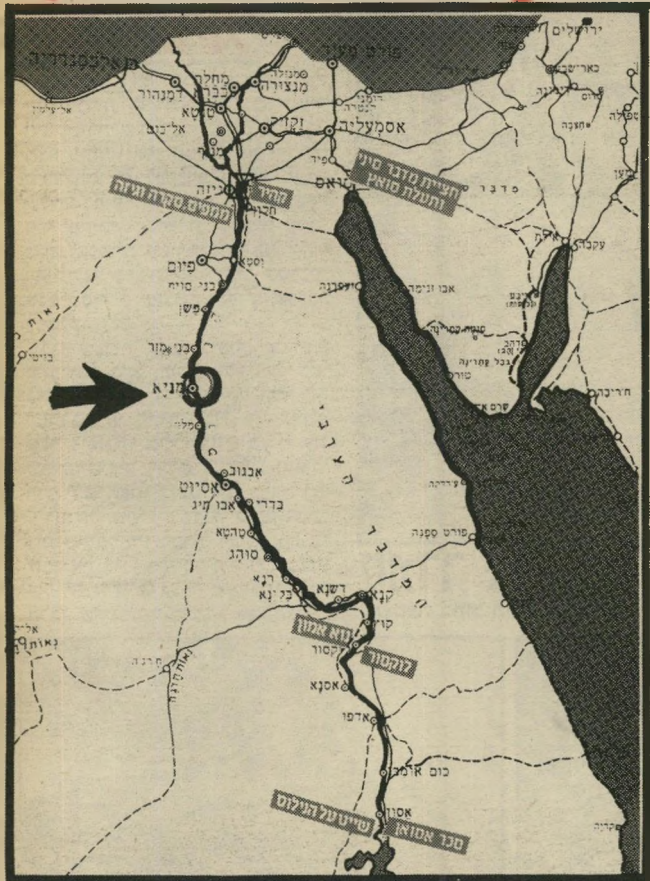
סיו של המישמר האזרחי הבחין בנעשה, ומיהר לעצור את הנערים. בחקירתם הורו כאשרם ותרצו אותה כמעשה-שובבות, "בשביל הכיף".

ואז פינשטיין, מנהל אורט ביאליק, שבו התחוללה ההשתה, העריך את הנוק ב-10 אלפים ש"ח. לפני חצי שנה התחוללה השתה בחטיבת-הביניים, שהיכת לאורט ביאליק. האלמונים פרצו אז לכיתות, השחיתו רכוש, שברו שולחנות וכיסאות, תלשו קישוטי-קיר, עשו צרכים בכיתות, ואף הגדילו לעשות ומרחו את הדגל בצואה ריחנית.

לאן לא לנסוע: המקומות הגרועים, בתי-המלון חסרי-הנימוס,

המיסעדות האינפואות והע"ירות הבלתי-נסבלות, שחבל לבזבז עליהן טיול

כאה, הוא להרר!

סוכני-נסיעות, מישדיר-פירסוס וכמה מהטובים שבחברך ישמחו מאוד לעזור לך לבחור את המקומות המומלצים ביותר בעולם, ולפתות אותך לנסוע לשם. קל למצוא ממלצים לבתי-מלון קטנים ועלומים, שבהם בילו חברך את השעות היפות ביותר בחייהם, או לבתי-הקפה הנפלאים והבלתי-מוכרים, שבהם פגשו את כוכבי-הקולנוע או את המהפיות הגדולות ביותר בעולם, או את חופי-הזהב שנועדו לשימושך הבלעדי, אבל מי מהם יתנדב לספר לך על הנפילה הגדולה שהיתה לו במלון מוכה-הפיספשים או במיסעדה המגושה מזון בלתי-אכיל, או שרות חסר-תקנה?

כדי לעזור לך, מזמין "העולם הזה" את הקוראים לספר לחבריהם, מעל עמודי "העולם הזה", על הנפילות האלה. כך יוכלו להיזהר ממקומות כאלה ברחבי העולם.

מלון באל-מיניה

אני זוכרת את שמו של המלון, אבל אין כל בעיה. בעיר אל-מיניה, במרכז עמק-הנילוס במצרים, אין שני בתי-מלון. למען האמת, בכל האזור שבין קאהיר ללוקסור (אל-אקסר) אין מלון נוסף, היכול לארח תיירים.

כאשר רציתי לנסוע למצרים, לפני שנים, החלטתי שעלי לראות הכל, ולא להשאיר שום אתר-תיירות לביקור בעתי. משתי סיבות: שמא יגמר השלום ואני אשאר מתוסכלת. או שמצרים כליך לא תמצא חן בעיני, עד שלא ארצה לחזור אליה, למרות שנתו לי עוד כמה אתרים חשובים לראות.

בגלל סיבה זו ביקשתי ממישרי החברה הניאונרפית, שאיתה נסעתי, את הטיול הממצה ביותר. הם הציעו את הטיול העובר דרך כל עמק הנילוס, מקאהיר עד לוקסור.

בספריה-הדרכה נאמר שיש לקחת מזון וציוד לדרך, מכיוון שבמהלך שני ימי הנסיעה באוטובוס דרך עמק הנילוס לא יהיו מיסעדות המתאימות לתיירים. צחקתי בליבי למיקרא הדברים, וחשכתי שמכיוון שכבר נסעתי דרך הורו ונפאל, שום מקום לא יוכל להפתיע אותי. ולא יתכן שמצי ריים, ארץ-תיירות מובהקת, לא תציע לתייר מקום לאכול ולשתות במהלך שני ימי-נסיעה.

ידידים, שהיו כבר במצרים, המליצו לטוס ישר ללוקסור, אבל אני התע-

כל הקבוצה התרכזה במיסעדת המלון, בקומה העליונה. המיסעדה היתה קצת פחות עלובה מהחדרים, אבל האוכל שהוגש היה גורא. דגים מוזרים בעלי שפם ארוך ועיניים מאיימות עלו על השולחן וירדו ממנו שלמים, מפני שאיש לא העז לגעת בהם. מיץ המנגו והגויאבה מקופסות-שימורים היה נהדר.

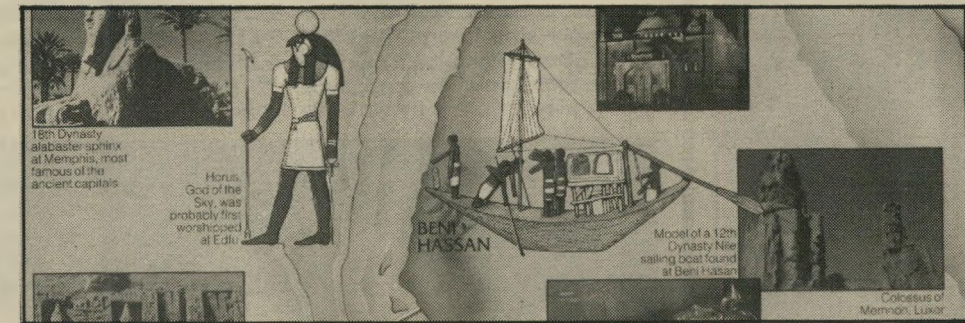
ידענו שנועד לנו עוד יום אחד של נסיעה במידבר עד שנגיע ללוקסור. כעת כבר האמנתי לכל מה שאמרו לי: שלא נמצא מיסעדה או מיונון עד לוקסור. אבל זה היה מאורח מדי. הצעתי המוגמגמת של המדריך לקחת איתנו ארוחת-צהריים בקופסה, מהמלון באל-מיניה, לא התקבלה על דעתנו. שאריות ארוחת-הצהריים מהמלון בקא היר התקלקלו בחום הלוהט של המדבר. נותרו רק הקריקרים, הצי-מוקים והשקרים. קפה שחור שתינו בשימחה באחת ממיסעדות-הדרכים הצעירות, ליד תעלת-מים.

את עקיצות הפישפשים אינני יכולה לייחס למלון זה, מכיוון שאני כמעט בטוחה שזכיתי בהן מאוכם החמור, שעליו רכבתי כדי להגיע לבני-חסן.

מדריך-הטיול לא נדהם מתלונותינו על המלון. "זה מה שיש", הסביר לנו. הוא אמר כי לאורך כל הדרך אין אף עיר אחת, ובה מלון משופר יותר מזה שבאל-מיניה. מומחים הסבירו לי אחר-כך כי האנגלים ויתר הטיילים המנוסים אינם משתמשים לעולם באוטובוס. הם עוברים את עמק-הנילוס בספינות-תיירים מפוארות, עוצרים ליד כל אתר וחוזרים בערב לספינה המחכה. כך הם נמנעים משרותיו של המלון באל-מיניה.

השלום עם מצרים קיים. החשק לנסוע למצרים התגבר בי עוד יותר אחרי הטיול הזה. אחזור לשם בשימחה. אבל לא למלון באל-מיניה.

העיר. בית רגיל, שלא הראה מבחוץ כל סימנים להיותו מלון. בכניסה היה דוכן-קבלה צר ומרגות תלולות לקומות העליונות. היינו עייפים מהנסיעה באוטובוס, מישוה העלה את המיוזרות ואנחנו אחריו. חדר קטן, מיטה כפולה וחדרון של מילתת ושרותים צמוד אליו. היה חם מאוד. דרך החלון הפתוח הגיעו קולות תרנגולות ועיזים. לא היה, כמובן, מיוזג-אוויר, ולכן אי אפשר היה לסגור את החלון. מישוה

אתר בני-חסן במודעת-תיירות מצרית מאיפה הכינים?

אמר משהו על עטלפים. בחבורת של החברה הניאונרפית היה כתוב: "גלון באל-מיניה (המלון ברמה סבירה)".

החדר נראה כמו שריד של מעברה ישראלית משנות ה-50. חלון בעל זכוכית סדוקה, סדין בגודל לא-מספיק, מטולא וקרוע, אבל נקי, כיסה את המיטה. חדר-הרחצה היה חשוך, בגלל הנורה היחידה והדלה שהאירה אותו. המים היו קרים. טביעות-אצבע ישנות דבקו בכל דבר מסביב. בהירות והמשקופים היו מלאים כתמי ליכלוך ישן. נזחרתי שלא לגעת בשום דבר, מלבד הברו, והקפדתי ללכת בסנדלים, ולא לדרוך על הריצפה.

מלון ברמה סבירה

את הלילה היחיד שבילינו בעמק הנילוס, העברנו בעיר קטנה הנקראת אל-מיניה. תונת-רכבת, כמה רחובות צרים, ועגלות של מוכרי-אבטיחים.

המלון, שאליו הובאנו, היה במרכז

קשתי. לא רציתי להפסיד ביקור בבני-חסן, אתר מערות-הקבורה בעמק הנילוס, ובהן ציורי-קיר, מהיחידים במצרים, של שבת שמל בצעירים נראים אנשים לבושים כותנות-פסים, ואיתם חמורים ונשים לבושות בגדים אכזזיים. יש אומרים שאלה הם הציורים היחידים שנותרו במצרים מעקב ובני, על לבושם המיוחד, תוו פניהם והחיות המזרות (החמורים) שהביאו איתם מאסיה, קראתי באיזה מרדך, ודימוני השתלח. אני לא אפסיד את ציוריהם הבלעדיים של האבות בגלל פינוק מיותר, החלטתי.

עקב האזהרות הרבות ששמעתי

עזרות

פרלמנטריות

מטופפות בחולות ★

ומועדון המחדש נעוריו

ימין ושמאל

על החול

כליכך חם במישר-החוף שכבר אין לאן לברוח. סילבאן שלום, יועץ-התיקשורת של השר יצחק מודעי, מצא פיתרון. את מסיבת יום הולדתו ה-30 הוא חגג בחברת ידידיו ואנשי שלומו במועדון-הגלישה לב הים שעל חוף ימה של תל-אביב. עשרות עיתונאים ואנשי-תיקשורת פוזזו במרץ על החול לצלילי מוסיקת דיסקו, כשבנות זוגם מסיירות קמפוצי חוליים שנדיב למחלצותיהם.

בין עשרות אנשי ליכוד, עוזריהם ודובריהם, נראו כמה פעילי מערך כמו נאווה הנג, הרוברת של השר גד יעקובי, או מירה גשל, עוזרתו של עזר ויצמן, אלי לוזון, העוזר של שר-המיטרה חיים ברילב ועורך-הדין יוסי שפרלינג מהמישמרת הצעירה של מפלגת העבודה. בין המתננות שקיבל היו ספרים רבים, ומה ששבה את ליבו במיוחד היה זיכרונותיו של הנרי קיסנינג'ר מתקופתו בבית הלבן, שהיו יותר מרמז ליועץ הצעיר.

סמדר צדוק (מימין) הסטודנטית-הדוגמנית באה למסיבה בנעלי-עקב גבוהות, ולא יכלה לרקוד מפני ששקעה בחול הרך. מעצבת-האופנה הבלגית דניז באומגרטן (משמאל).

רעיה רומנו רקדנית-הבטן המכנה עצמה בשם אלכסיס, היא אחותה של רקדנית-הבטן ריקי צור. רומנו, שחזרה לאחר שהות ארוכה בארצות-הברית, התחילה את הופעתה בתוך כלוב.

עילית העליזים

לאחר שהיה סגור במשך שנים רבות מחדש פריביל' את ימי נעוריו. הבר, שהיה מיועד לעילית של עליזי העיר, נוהל בראשיתו עלידי העיתונאי עמית לוינסון, שעשה זאת בהצלחה רבה. כשעזב, ירד המקום מגדולתו. הבר עלים איציק אבנרי החליט לחדש את הבר בתיקוה לחזור על הצלחת העבר. ימים יגידו.

מילחמת ביליארד

מילחמת הביליארד בעיצומה. בזה אחר זה נוחתים הכדורים והמקלות על אורחי הכרך הגדול תאבי החידושים והפתיחות. הפעם באה הישועה מהרצל.

שלי גרין בת ה-24 היתה בעבר גבר, אך שינתה את מינה וכיום היא אשה מאוד נשית ומושכת. שלי היתה האטרקציה בפתיחה. היא רקדה לצלילי פלייבאק וחיקתה זמרות ידועות.

נועה הראל (מימין), אשת יחסי-הציבור של מועדון "היקב", בראשיתו של חבר-הכנסת מיכה רייסר, רקדה בחברתה של אורית שגיא העוזרת הפרלמנטרית של רייסר.

מוניקה לנדה בת ה-23 היא דוגמנית ארגנטינית שבאה לבקר את בן-דודה מריו וייסגרייס, הבעלים של מועדון-הגלישה והחליטה לבסוף להאריך את שהותה בארץ.

מרזו (מימין), חברתה זה שנים והקבלן יורם פלמון (במרכז). מרגלית, המאשרת משהותה בארץ, העדיפה לצפות ברוקדים בעוד מרזו פוגשת ידידים. הפסנתרנית הנודעת, הנמצאת בחופשת-מולדת באה למסיבה בחברתה של דליה.

גינה דהסילבה אית נשית יותר. בניגוד להופעות קודמות שלה היא מפגינה את חיטוביה.

רוב אורחי הפתיחה היו אנשי שגרי ריוות, המתגוררים כסמוך, וכמוכן עשירי הרצליה הפיתוח וכפר שמריהו שהתפעלו מאוד מכך שהמועדון מיועד להיות מועדון חברים סגור.

מי שנעדרה מהפתיחה היתה ברמלה זילברמן, שנכנסה למקום כמנהלת בקול תרועה גדול, ועזבה בקול ענות חלושה. כעת היא פותחת מקום בשם גרוהאוז. כי אולם השייד לרפי נצחון, והיא עושה זאת בשותפות עם ראובן גרוס.

הפיתוח, שם נפתח מועדון ביליארד יוקי יתי בשם אמבסי, הנראה כמו קוינו מהודר. לבעלים הוא יצחק יבין, יבואן שולחנות ביליארד, שקרא את הכתובת על הקיר כבר לפני כמה שנים. 1000 איש גרשו את המי קום המהודר המכיל חירושים והמצאות נור סח אמריקה.

וזה עוד לא הסוף. בעוד כמה חודשים פותח יבין מועדון ביליארד נוסף בשם לין קולן. במקום ששימש את מועדון הליקוויד הראשון, ברחוב לינקולן בתל-אביב.

בוש גרביונים בהופעתו, מפני שלבושן בחלק התחתון חושף יותר משהוא מסתיר. לאחר ההופעה הן לבשו את בגדיהן הרגילים ובלבוש זה קשה היה לזהותן.

מצגיגות את עכוזיהן לקי-הל. זאת אחת הפוזות החביבות ביותר על השתיים. הבראזיליות נוהגות לל-

(מימין) והמאמן יוס'ה מירמוביץ (משמאל) וסיפרה להם על עברה כשחקנית כדורגל. אשת-החברה גלור-יה סקלן (בצילום מימין), באה בחברת בעלה ובתם.

(במרכז), אשת העסי-קיס והחברה, פנשה באירוע את שחקנית הכדורגל של העבר שיע גלור

פינה רוזנבלום

קיס והחברה, פנשה באירוע את שחקנית הכדורגל של העבר שיע גלור

כתב: זוהר אוהליאב. צילם: אלברט חקשור

מה לובשים בני הטיפש'עשרה כשהם יוצאים בקיץ
בהמוניהם לבלות בדיסקוטקים של תל-אביב?

גם נוח, גם סכסי

מיכנסי-ברמורה צרים, כתפיים חשור
פות וחולצות צמודות.

קבוצה אחרת של בנות מתלבשת
בסיגנון פרפי או בתרגום לעברית,
סיגנון הקולג' האמריקאי, לעיתים גם
מבלי שיגיעו לאמריקה, קלטו הצעירים
בכירור את הסממנים — מיכנסי ג'ינס,
חולצת-כותנה בעלת שרוולים מקופי
לים, ונעליים, מוקסנים בעיקר, ללא
גרביים. המראה של הבנות הוא בדרך
כלל טיבעי, ללא איפור. זהו מראה זרוק
מסוגנו, שנותן רושם של חוסר-
איכפתיות מכוונת.

מעטים הם הצעירים המתלבשים
בבגדים הרורים. זה לא IN בגילאים
האלה. הם נראים בולטים ולא מושכים.
אז נכון שהם כבר לא רוקדים צמוד,
ונכון שהם לא מפלרטטים בריקוד
בלבושם, ונכון שהם מתחרשים מה
מוסיקה הרועשת. הם עושים מה שבא
להם ומתלבשים לפי צו פנימי ולא לפי
קוד חברתי. הם אדונים לעצמם, וכמו
שקול פורטר אמר ANYTHING GOES
(והכל הולך).

צילם: אלי דסה

אלימות. היום משוטטים בדיסקוטק,
בהסתר, כשמונה שומרים המשגיחים
שלא יפרצו קטטות.

אורחי המקום צעירים מאוד. רבים
מהם עדיין לא התגייסו לצבא. הם באים
מכל רחבי גוש-דן, בזוגות ובקבוצות.
בשכילים יום שישי הוא ערב הבילויים.
אבל אם פעם בחרו הצעירים את מיטב
מחלצותיהם כדי לצאת בערב, היום
מתלבשים הצעירים בסיגנון אישי. כל
אחד בוחר מה שבא לו, מה שנוח לו,
וברך כלל נראה שהבגדים הם
מתוצרת כחול-לבן.

בין הבנות ישנן כאלה שאינן
מתביישות לחשוף רגליים. הן יודעות
שיש להן מה להראות. המראה הים
תיכוני — נשים בעלות ירכיים
ורגליים שמנות — פסח עליהן. הן
מחוטבות ורקות-גיורה ולא מהססות
לחשוף את גופן בחצאיות קצרות,

צמוד זה לזה, לחי ללחי. כן, הריקודים
של היום שונים מהריקודים של שנות
ה'20, ה'30 או ה'40.

בנייהנוער של שנות ה'80 כבר לא
רוקדים צמוד. כבר לא מחזיקים באשה
קרוב, לא מסתכלים לה בעיניים כמבט
של ערגה, לא מפלרטטים זה עם זה, לא
מתלחשים, לא מסוגלים לשמוע זה את
זה, כיוון שהמוסיקה רועשת ומחרישת
אוזניים. הם התנתקו, הם רוקדים לבד,
עם עצמם, מנותקים מהסביבה. הם מסו-
תכלים על עצמם במראות המצפות את
קירות הדיסקוטק. הם והמוסיקה בוד-
דים בעולמם על רחבת-הריקודים.

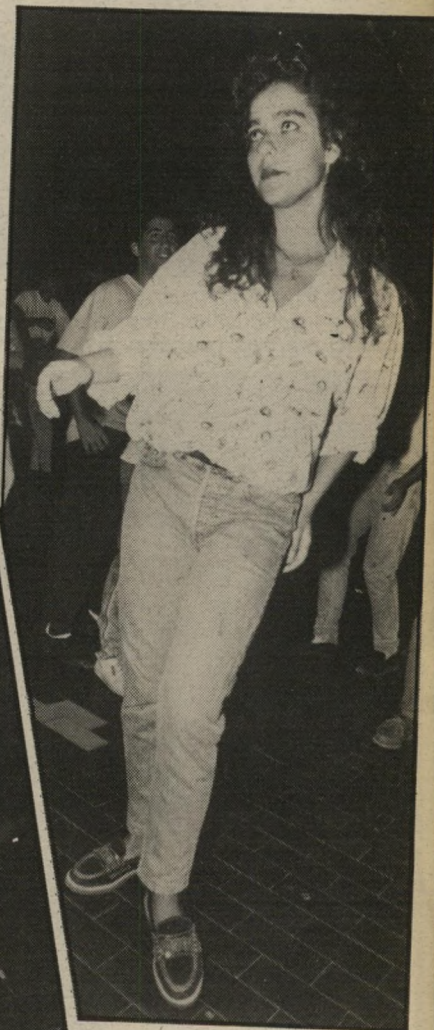
כך מצאתי אותם בדיסקוטק CATS
שנפתח לפני חודש וחצי. לפני כן קראו
למקום קולנוע דן. הבעלים החדשים
החליטו לשנות את השם כדי לתת
למקום תדמית חדשה וחיונית. קולנוע
דן היה ידוע כמקום להתפרעויות

סקארלט אוהרה רונית סאיג (17) מנתניה, פעם ראשונה
ב-CATS. רונית מעדיפה שימלת-מיני
שטוחה מכותנה ועליה חגורה רחבה ונעליים חצאיות — הכל בשחור.

הצעירים של היום רוקדים. פורטר
האמין ששום דבר לא יכול לרגש כלי-
כך כמו ריקוד שבו שני אנשים רוקדים

ול פורטר המלחין הסנטימנטלי
היה בוודאי מתהפך בקיבורו אילו
יה נכנס לדיסקוטקים וראה את

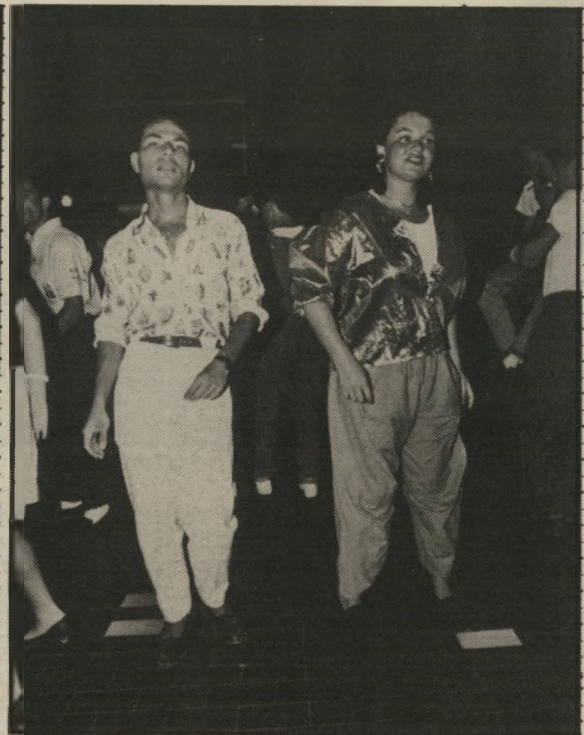
(אמצע, ימין). שרון עטרי (ימנית) ואילנה שקד (שמאלית), שתיהן בנות 18, הופיעו בלבוש
תואם — חולצת טריקו שחורה עם גומי בצוואר כך שניתן לחשוף את הכתפיים ומיכנסיים
לבנים (אמצע, שמאל). חולצה שחורה מטרקו וחצאית-מיני לבנה מטרקו (משמאל).

תלמידה טובה שרון ממון (18 וחצי), במראה פרפי טיפוסי — חולצת-כותנה
טודמסת, ג'ינס ונעלי מוקסין (ימין). החייכנית התל-
ביבית בחולצת-טריקו לבנה בעלת צווארון גבוה, מעל מיכנסי-כותנה רחבים בפסים

גוף שרירי (אמצע, ימין). נורית צוברי (17 וחצי) קטנה את המערכת ב"קלאסה" באלנבי - גופיה וחצאית מיני צרה בשחור ולבן החושפת מעלי סקאסין (אמצע, שמאלית). אתי לוי (16 וחצי) ואתי בלזר (16 וחצי) חברות בשחור ולבן, בבגדים של בוי ג'ורג' (משמאל).

פנקיסטייה סימנייה הכר של להקות הרוק בכל מה שקשור בלבוש הם הבגדים ההדוקים. מיכנסיים הדוקים מטריקו, בלבן עם נקודות שחורות, ומעליהם זרוקה חולצת טי שחורה קטנה (מימין). מיכנסיי-ברמודה שחורים וגופיה המגלה

מול הראי - ג'קט קליל בגוון זהוב, מעל למיכנסיים בהירים (למעלה). מיכנסיי-רוכבים, חולצת פפלוס וחגורה (מימין). שימלת מיני מג'נס (משמאל).

נתן זך

DIC, CUR HIC?

אמור, מדוע זה כך?

גרשום שלום

ולטר בנימין:

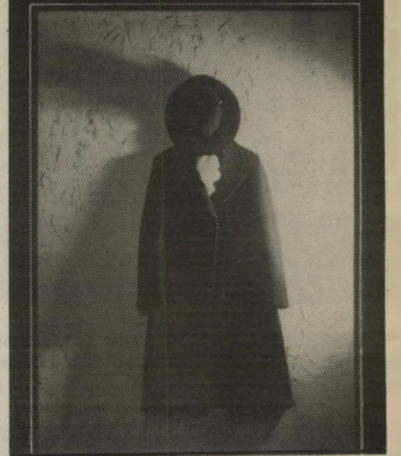
סיפורה של

ידידות *

השאלה אם אמנם עוד תיתכן טראגדיה בנוסח זו של יוון העתיקה או של המאות ה־16 וה־17 בעולם המודרני — היא שאלת סרק. ייתכן מאוד, לא, קרוב לוודאי, שאין לנו יצירות כשיעור קומתן של אדיפוס או המלך ליר, וכי כל מי

גרשם שלום
ולטר בנימין
סיפורה של ידידות

ספריית אפקים עמ' עובד

שמציג בצידן את מוח הסוכן של ארתור מילר או אף את הנריק איבסן ואוגוסט סטירנברג, או את מחזותיהם הפיוטיים של גרסיה לורקה, פיראנדלו וז'אק-אליוט, מעורר על עצמו גיחוך יותר משהוא חוטא לאמת. קרוב לוודאי שבעולמה של ספרות האבסורד שראשיתה, לא כפי שנוהגים לחשוב ביצירותיהם של פנאן קפקא, ז'אן-פול סארטר ואלבר קאמי — כי אם, לפחות במידה שאינה פחותה, בספריהם של האשק (שווייטק), רמארק (במעבר אין כל חדש) וסופרים אחרים של מלחמת העולם הראשונה, אין מקום עוד ליצירה המתימרת להתבסס על ביטחון כי "אם ההכרה שלנו נעלמת, הרי זה עלימנת שההכרה האינסופית והנצחית תועשר בדרך זו..." כלומר, עלימנת ש"נעשיר את אלוהים" (מיגל דה אונאמונו, חחושת החיים הטרואית).

הרי אפילו הוגהידיעות הספררי הקאתולי תובע מאיתנו ללמוד "לעשות את עצמנו מגוחכים" (שם) — ממש כאילו היה הוא עצמו האשק, ברטולט ברכט או נאראצו הפיקטיבי דון קישוט, שכמובן לא צריך היה ללמוד את שניתן לו בשפע מדי הטבע. בשביל אונאמונו, הגיבור הטרואי הגדול שבכולם הוא אותו אביר ספרדי אביון המייצג, לדעתו, את "הסתירה בין מה שהעולם הינו כהתאם להסבריו של ההיגיון המדעי, לבין מה שהיהו רוצים שיהיה, בהתאם לקביעתה של האמונה הדתית." וספק אם אריסטו או קובעיהלכה מאוחרים יותר של תורת

* גרשום שלום, ולטר בנימין: סיפורה של ידידות, הוצאת עם עובד.

שני ידידים

גרשום שלום נולד בברלין ב־5 בדצמבר 1897. בן למישפחה יהודית מתבוללת ואמידה, שאחד מחבריה (דודו) ייצג את המפלגה הקומוניסטית ברייכסטאג — הפרלאמנט הגרמני של רפובליקת ויימאר. למד באוניברסיטות ברלין, יינה וברן וסיים את לימודיו באוניברסיטת מינכן. תחילה למד מתימטיקה ופילוסופיה ואחר בלשנות שמית. לבסוף פנה למדעי היהדות, ובעיקר לקבלה ולתורת־הנסתר. בתחום זה גם כתב את הדיסרטאציה שלו. בסתיו 1923 עלה ארצה והועמד בראש המחלקה העברית והיהודית בספריה הלאומית בירושלים. בסוף 1925 התמנה מרצה לקבלה באוניברסיטה העברית ומ־1933 ועד פרישתו ב־1965 פרופסור למיסטיקה יהודית. מתואר בצדק כיצור המחקר המדוי של המיסטיקה היהודית וספרות הקבלה לדורותיה. כן התפרסם כחוקר שבתאי צבי והתנועה השבתאית. נפטר בשנת 1982 כששמו הולך לפניו בכל ארצות התרבות.

ולטר בנימין נולד בברלין ב־15 ביולי 1892. אף הוא בן למישפחה יהודית מתבוֹללת ואמידה. מגיל צעיר נספח לתנועות נוער אנטי־בורגניות שהכשירו את הקרקע למארכסיזם של שנותיו המאוחרות. למד פילוסופיה בברלין ובמינכן והושפע ממשנתו של מרטין בובר. חיבור הדוקטוראט שלו נכתב בנושא "מושג ביקורת האמנות ברומאנטיקה הגרמנית". מסתו על "קירבה מתוך בחירה" של גתה פורסמה וזכתה לשבחים רבים מפיו של הוגו פון־הופמנסטאל. ואולם עבודת־ההסמכה שלו בנושא "מקורות הטרואגדיה הגרמנית" נדחתה על־ידי אוניברסיטת פראנקפורט, מה ששגר בפניו את שערי האקדמיה בה ראה את ייעודו. ב־1933 יצא לגלות בפאריס, שם התיידד עם ברטולט ברכט ובני חוגו וכתב כמה מהחשובות במסותיו, ביניהן חיבורים על אמנות הצילום והקולנוע. ב־1940 ניסה לחצות את גבול צרפת־ספרד, כשהוא מצוייד באשרת־מעבר לארצות־הברית. כשפקידים ספרדיים שמו מיכשולים בדרכה של חבורת הפליטים היהודים — כנראה בניסיון לסחוט מהם שוחד — שם קץ לחייו בנטילת רעל. ברכט הציב יד לקיצו בשריו "להתאבדותו של הפליט ו.ב."

ספר המתקרב בעוצמת אוירתו הטרואית לדיווח פשוט, יבש וענייני של קורות חייו של הסופר האומלל?

יצירתם הטרואית של דוסטויבסקי, אנטון צ'כוב ואפילו קנוט האמסון, לעומת זאת, כמו מגמדת את מידות הטרואגדיה הגלומה בחייהם. אבל האם כך הוא — מפני שהיו אמנים גדולים יותר משהיו אנשים? רוצה לומר, מפני שחיצוליו להרים ולרומם מיטען אומללות־חיים ממוצעת ואולי יותר ממוצעת — סליחה על גסות הניסוח — עד למדרגת אותה משמעות אוניברסלית הרת־גורל שבלעדיה אין אומללות חיים אלא זו בדיקו, נתח פרטי של "לדות קשה" שכבר הפכה להלצה בלשון ימינו הפוסט־פרוידיאנים.

כך או כך, מי יכחיש שדורנו, דור השואה והמילמחות האמון על טראגדיות "חיות" שלא היו רוגמתן בהיסטוריה, מעדיף להתנזר מן הז'אנר הבימתי גם במקום שאנחנו עדיין נפגעים ממנו (רגישים וסנטימנטליים כמות שנותרנו מתחת למעטה הקשוח) במקום שחוש הביקורת, הסלידה מן המוגפה והאירוניה אינם עשויים להרוס באותה הקלות: חיייהם של אנשים בני זמננו הדומים לנו בבעיותיהם ובמנטאליות שלהם עד שכמעט יכולים היינו לבוא במקומם, לחיות את חייהם, על כל האימה והחמלה שאלה מעוררים. כמעט, אבל לא לגמרי.

אומץ־לב ותבוסה

מטעם זה אנתנו קוראים את סיפרו של גרשום שלום, ואולי באמת מוטב לומר כאן: גרהארד שולם, ולטר בנימין: סיפורה של ידידות. כאילו היה טראגדיה לכל דבר.

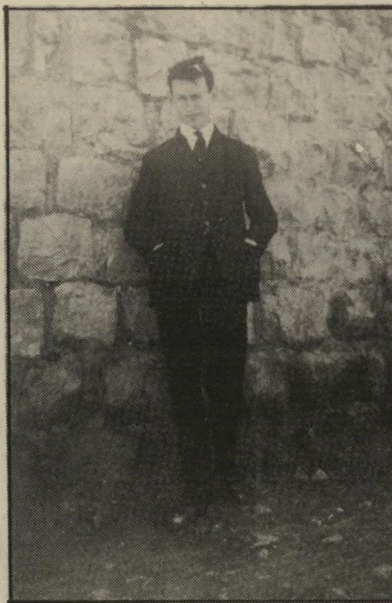
הרי הוא עומד בכל הדרישות של המחמירים. במרכזו גיבור אנושי בכל חולשותיו (אחרת לא היה נוגע לליבנו) אבל גם רמות שהיא "למעלה מן הטבע", גיבור המגלם בחייו אותה מוזה של "אומץ־לב עם תבוסה", שאותה דורש המילון. אומץ־לב וכוח התגברות שהם אמנם נדירים ומפליאים, אבל עדיין בגדר "האפשרי" והסביר, לא אבסורדיים. אדם שהעמיד את אומץ־ליבו למיבחן העליון אשר לו היה מסוגל, אדם שחרף נטייתו להתאבדות עשה ניסיון כביר למצות את חייו עד תומם. אדם שגורלו נגזר מאופיו — ממש כמו בגדולות שנטראגדיות העתיקות — אבל מצויה בו גם אותה "נקודת־תורפה טראגית" אותה "טעות בשיקול־הדעת" — שאריסטו תובע מן הגיבור הטרואי שלו, ואשר גרשום שלום מאבחן בניסוח חד וחותר כל־כך באחד ממיכתביו לידידו ולטר בנימין, שבו הוא מתייחס לסתירה האניטלקטואלית שאליה נקלע זה בניסוחיו המארכסיסטיים המנוגדים, לפי פירושו של שלום, לרוחו המטאפיזי:

לא שאתה לוחם, אלא שהנך לוחם בתחמושת, שהנך ממלא בכתבך במידה גוברת שטר מטראליסטי [מארכסיסטי — ז'] אשר בהחלט אינך מסוגל לפרוע; אינך מסוגל דווקא משום הדבר האמיתי ביותר והמהותי ביותר, אשר יש לך או אשר מהווה

סוכן־נוסע שדינו נחרץ, או לבתולות־הזקנות האומללות והמובסות של קין וענון או ביבר הזוכיכח של טנסי ויליאמס — דמויות טראגיות, בלי ספק, בלשון העיתונות, אבל הרבה פחות טראגיות, בלשון הספרות, ממדיאה ואנטיגונה היווניות או מפרדה של ראסין — ואפילו מגיבורותיו של פראנסואז מוריאק או צ'וארה פאבזה.

אבל קיימת כתובת נוספת שהרוח הטרואית — כבחנית זן הנמצא בסכנת הכחדה — פנתה אליה במצוקה המודרנית. כתובת שאינה בחזקת כתובת כלל, שהרי היא כל מקום, כדרך שזמנה כל זמן. אלא שאנחנו, בנים דורו שמאס בספרות "ספרותית" מדי, ואולי כבר נכדים ונינים לאותו דור, רק גילינו אותה מחדש, ואפשר שרק פנינו אליה ביתר תוקף.

ואכן, האם רבות הן הטרואגדיות היווניות שעלילותיהן הקדורות שוורות מוסר־ההשכל תגיענה היום עד ליבנו כדרך שעדיין נוגע

גרשום שלום, ירושלים, 1924

לליבנו סיפורו של אפלטון על מותו הלא־טראגי כביכול של סוקרטס? וזאת — לא רק משום שאנחנו מעדיפים את הטרואגדיות שלנו "מן החיים", לא עוד לטראטורה או פואזיה נאצלת, אלא מפני שדווקא ז'אנר זה, הטרואגדיה, סבל בזמננו יותר מכל חבריו מן ההשוואה שכפה עלינו עוד הנטוראליזם של המאה הקודמת עם החיים. ובאמת, כמה "טראגדיות" או כיצא בהן שכתבו פרסי ביש שלי, ג'ון קיטס ולורד ביירון עשויות להשתוות לטראגדיות המגולמות בעצם חייהם הטרואיים של אנשים אלה? והאם כתב האנס פאלאדה הגרמני, כרי להביא דוגמה קרובה יותר,

על השאלה להיכן פרשה הטרואגדיה ניתן, אפוא, להשיב כמה תשובות. וקורמת לכולן זו, שהיא ירדה מן הבימה ויצאה לרחוב, מקום שם אבדו לה כמעט כל מאפייניה הקודמים.

אבל לא רק לרחוב יצאה. נדמה לי שמועטים המחזות בני מאה השנים האחרונות, שרוח הטרואגדיה, זו שעל פי פרידריך ניטשה וריכארד ואגנר הורחה ברוח המוסיקה, מאפיינת אותן, כמו כמה מן הרומאנים הידועים של אותה תקופה: ברלין, כיכר אינכטודר של אלפרד רבלין, כיכר וושינגטון של הנרי ג'יימס (שאהד מרומאנו גם נקרא בשם המוזה הטרואית) וכן רומאנים אחרים שלו, ג'וד האלמוני של תומאס הארדי, החטא ועונשו של פיודור דוסטויבסקי ואוה קארנינה של לייב טולסטוי, כמה מסיפוריו של דניאל הוט'ז'רן ויליאם פוקנר האמריקאים, ואפילו סיפוריהם של ג'ק לונדון, ארנסט מינגוויי ואותו מתחח להר הנועש של מלקולם לאורי. וניתן היה למנות עוד רבים.

כלומר, הטרואגדיה שלא יצאה לרחוב "ירדה"

ולטר בנימין, ברלין, 1926

— על פי ההירארכיה הקודמת — לפרוזה האמנותית, תוך שהיא מאבדת בדרך זאת כמה ממאפייניה אבל מצילה את נשמתה, אותה נשמה שמיגל דה אונאמונו חרר כל־כך להשתמרותה בעולם התמרניהגיוני־מרעייכובר של ימינו. ואולי אפשר לחבר את השנים: הטרואגדיה יצאה לרחוב וירדה לפרוזה — בעת ובעונה אחת. זו שנותרה, לעומתה, על הבימה ברמות מחזה נאלצה לעיתים קרובות להסתפק במשהו שהוא פחות טראגי, במובן הישן, מזה המצוי במיטב הפרוזה. המלך ליר הזקן קיפל את אביריו, ארו את תיבת־האיפור שלו, נטל עימו את הטכסט המשוכלל של תפקידו והפך להמלכ־בש או לאותו

את תמצית אישיותך. הלא אינני מכחיש שאפשר לכתוב כמו לנין, אבל תוקף אני את הפיקציה, כאילו עושים זאת בעוד שעושים דבר שונה לחלוטין. הנני טוען שאמנם ניתן לחיות במתח זה של דרמטיות (וזה אפילו הדבר שמפניו אני חושש), אבל – ואבטא זאת הפעם בחריפות יתרה – נהרסים בכך... אשליה עממית עשויה להוביל בקלות יתרה לאיבוד עצמי לדעת וכבוד האורתודוקסיה המהפכנית יהיה, חי אלוהים, מחיר יקר מדי בעד התאבדות.

תשע שנים לאחר מועד חיבור מיכתב זה, שנכתב בירושלים ב־6 במאי 1931, אמנם התאבד ולטר בנימין, בגבול צרפת-ספרד, אבל הוא עשה זאת, לא מפני ש... הוא לא היה קשוח די הצורך לגבי מאורעות 1940, כמו שכותב גרשום שלום בתרגום העברי העילג כאן; אדרבה, כל סיפור של שלום מדבר כנגד הסבר שטני וחרצדי כזה של המניע להתאבדות. כי אם בשל אותה hamartia

ולטר בנימין, לפני ביתו של ברטולט ברכט בסוונדנבורג, 1938

(נקודת-תורפה טראגית) גופא, שעליה מדבר אריסטו. נקודת-תורפה הנובעת לא רק ממתח של דרמטיות, שכן המטאפיסיקון המתחפש למטריאליסט (בהשפעת המארכסיזם של ברכט ובני הוגו), כי אם גם מומחשת יפה באורח חייו הבלתי-יציב, שאותו חושף ומכסה שלום חליפת מחמת המחת הדרימטעי שלו עצמו; מתח שבין החשיפה ההכרחית לתיאור נאמן ככל האפשר של סיפורה של ידידות לבין הדיסקרטיות הנובעת לא רק מתחושת מחויבות לדיסקרטיות הנכרסית שבה נהג בנימין עצמו להקיף עצמו בחייו, אלא גם מרתיעת האנניה של גרהארט שולם – אף הוא תניכה של אותה דיסקרטיות – מפני כל מה שהוא „פרטי“, „אישי“ (איש במובן ביוגרפי) יותר מדי.

כמו בכל טראגדיה גדולה, נפרש גם כאן עולמה של תקופה: רוח הזמן שלה עם ערכיה המשלימים והסותרים (יהדות וציונות לעומת גרמניות, אירופיות ומארכסיזם) ועם גיבוריה, שכמה מהם היו ראויים וגם שימשו נושאים ל„טראגדיות“ משל עצמם: קפקא והופמנסטאל, וולפגאנג בורכרט, רילקה וברכט, תיאודור אדרונג, הסוציולוג מאכס הורקהיימר ותנה ארנט (הבאואליות של הרש), ש״י עגנון ויהודה לייב מאגנס וזלמן שוקן, מרטין בובר ופראנץ רוזנצווייג ותיאודור לסינג (מחבר השניאונה) העצמית היהודית. יהודי הוא עצמו, כמוהו ואפילו הוגו פאל ואמי הנינגס הדראיטיים, וכן כתריסר ממורי ההוראה המפורסמים ביותר של התקופה כלילוסופיה – מחשבת ישראל ופי' לוסופיה כללית, לרוב גרמנית, כאחד. שני מה שקירב בו לזה את שני היהודים, שני אנשים שונים כל-כך, כותב שלום, היה „כאופן כללי“ –

דבוקת במטרה רוחנית, שלילת האווירה מסביב, שהיתה מעיקרה אווירת ההתבוננות הבורגנית הגרמנית-יהודית, וחיוב המטאפיסיקה.

חשוב לא-פחות, ואולי אף יותר, היה זה ששניהם היו חסיד „דרישות קיצוניות“, קנאים עד כדי כפייתיות ובמובן מוגדר: אוטו-דיקטטים שהשלימו בכוחות עצמם מה שלא מצאו באוניברסיטות שבהן למדו.

הצלחה וכישלון

על המרובה שהפריד ביניהם אין שלום מרחיב את הדיבור, חוץ מאשר בסוגיה היהודית-הציונית. אבל מפריד זה עולה מכל דף מרפי הספר. לא היה זה מיקרה ש„תחילת הקאריירה שלי [של שלום] באוניברסיטה [העברית בירושלים] חלה בדבר עם כישלון הקאריירה שבנימין חתר אליה זה שש שנים.“

אף לא היה זה, כדבריו של שלום, רק פועל-יוצא מן העובדה ש„פשוט היה לי יותר מזל.“ אם מותר בכלל לנקוט לשון „פשוט“ ביחסים מורכבים כל-כך בין שני אנשים מורכבים ושונים כל-כך, ניתן בהחלט לומר שלפרופסור גרשום שלום חסרה (למזלו!) אותה נקודת-תורפה טראגית שהסרונה סייע בירו להיות לחוקר מרעי בעל מוניטין בכל רחבי העולם כבר בשנות ה-40 לחייו, ואילו מציאותה הפכה את חברו בעל הרגישות האמנותית המפותחת יותר – לגיבור טראגי, שם נוסף ברשימת שמות הקדושים המעונים – יהודים ולא-יהודים – במאה שלנו, שם שאותו יש לכתוב בצד אלה של קפקא, קורט טכולסקי, ארנסט טולר ופאל צלאן.

כמו ארבעת האחרונים, ארבעתם יהודים אף הם, לא מת גם ולטר בנימין בטרם עת, כלומר, בטרם הספיק ליצור די יצירות כדי להטביע את חותמו על תקופתו. אם רק מעטים שיערו את מלוא גדולתו בחייו, אין זה רק מתוך איהבנה יסודית למיפעל כה חדשני כשלו, אלא גם בשל הפראגמטאריות ואי-הרציפות של ניסיונותיו ומאמציו הגדולים בשדה הרוח.

אתה קורא בספר ונוכח לדעת שעם השנים הולך היחס בין שני הידידים ומתהפך. בנימין, שהיה תחילה הרב, מתחיל להתייחס לשלום כאילו הוא ההוגה הגדול יותר, הסמכות הבכירה. ואכן, במיכתביו הרבים של שלום אין שום רמז לכך שדחה עטרה זו שבה עיטרו ידידו הבוגר ממנו (בנימין הוא יליד 1892, שלום – יליד 1897).

כיום באו ההיסטוריה וחקר הספרות ותיקנו את המעוות. או לפחות העמידו גדלים, מזגים והבדלים בפרספקטיבות נכונות יותר. באורח פרדוקסאלי תורם גם סיפורו של שלום צייקן הרגש, שבחייו שלו, אגב, לא היה גם משבר אחד ממין אלה שאפיינו – והם כה רבים – את חיי חברו, לאותה פרספקטיבה שיותר משהיא מקרכת שני גדולי-רוח אלה זה לזה, היא מרחיקה אותם ומאפשרת לכל אחד מהם ללבוש את ציביוני הייחודי העצמי שלו.

ועוד אירוניה מוזמנת לחוקר התקבלותה של יצירת ולטר בנימין בחיי יוצרה על ידי בני הדור: מה שכתב על אמנות בכלל התקיים במידה רבה גם בכתביו-אמנותו שלו:

מאז ומעולם היה זה אחד מתפקידיה החשובים ביותר של האמנות להוליד ביקוש אשר לסיפוקו המלא עוד לא הגיעה השעה.

לכסוף מילה על התרגום שהוא סביר, אבל אולי לא טיפורה שני ידידות. בעיקר כמה שנוגע לתעתיק שמות מן הגרמנית אל העברית. כך, אלמלא נאמר לנו בשער הספר כי המתרגם עדי נחמני תירגם מן המקור הגרמני, הייתי נשבע שנוסח אנגלי עמד לנגד עיני. היש קורא גרמנית שאינו יודע כי Ziel (מטרה) מאייתים בעברית „ציל“ ולא „זיל“ (המדובר בקובץ האנספרטיר ניסטי-פאציפיסטי דאס ציל). ומה פשר ההיסוס המשווה בין סטפן לבין שטפן (בשני שמאלית) ושטפאן וכו'. אם הכוונה היא להיגיו המילה בגרמנית דווקא, הרי מובן שצריך להיות שטפאן – בשני ימנית. „שפרכזל דר יוגנר“ הוא מועדון הנוער או אולם הוויכוח של הנוער ולא „מועדון הנואמים“, ובזמנת איאפשר לכתוב בעברית „לגבי מינונה יכולתי בקלות ללכת בעיקבותיו“, בלי הערה בשולי העמוד. ויש גם יותר מדי מישפטים כסיגנון „המריבות הן לא היו בעצם אלא רגעים, בהם הציץ פנימה אל מצבי האיש, שלא נועד בשבילו.“ אבל אולי אנתנו מתחילים להיות נוקינים-פרפקציוניסטים כמו גרשום שלום עצמו.

ובכל זאת בלי הבדיתה התורנית איאפשי. כך כשהמתרגם מתרגם „הוטל דו מיד“ הצרפתי „למלון הצהריים!“ מילא, באמת לא אפשר (בעברית המתוקנת והבלתי-ינסבלת) לדעת כל דבר.

גרשום שלום:

בחזרה לקפקא

אף כי גרשום שלום השתייך לחוג המצומצם של „ברית שלום“ אשר התרכו סביב האוניברסיטה העברית בירושלים ודגל בפיתרון הבעיה היהודית-הערבית באמצעות הקמת מדינה דו-לאומית, הנה מיכתבו לידידו ולטר בנימין מן ה-1 באוגוסט 1931 מפתיע בעוצמת האכזבה המובעת בו מן החלום הציוני שגרם ליוצא המישפחה המתבוללת שעלה ארצה. וכך הוא כותב באותו מיכתב, בעיקבות הקונגרס הציוני הי"ז (1931) שבו קרע ז'בוטינסקי, כידוע, את כרטיס הציר שלו והתקבלו החלטות המכוונות כנגד האידיאולוגיה של „ברית שלום“:

„... מאז שכוחות הריאקציה הצרופה בציונות בשנים האחרונות מרימים ראש הן מבחינה פוליטית והן מבחינה מוסרית, ואפילו החלטות החלטות בקונגרס זה הנוגעות בכך במישרין, נעשה לי ולאחרים למשבר ביחסנו אל עניין זה [אופיה של הציונות – נ"ו] אקוטי. הרי אינני מאמין שקיים דבר כזה הקרוי „פיתרון שאלת היהודים“ במובן של גירמול היהודים, ובוודאי שאיני מאמין שבמובן זה תוכל השאלה להיפתר בארץ-ישראל. מאז ומתמיד היה ברור לי כי ארץ-ישראל היא הכרת. והרי די היה בכך, תהינה הציפיות שתלו כאן במאורע אשר תהיינה: שום מצע ציוני לא קשר לך בכך את ידיך. הפעם השתנה המצב. בגלל תביעתו של החוג הירושלמי הקטן, שאני משתייך אליו [„ברית שלום“ – נ"ו], לקבוע אוריינטציה ברורה של הציונות – אוריינטציה שיש לממשה בכעיה הערבית, אבל תצא, כמובן, מנקודת-השקפה שונה לגמרי, לא של מדיניות חוץ – ובעיקבות ההסתה הפני-טטטית (אני מניח שלא ידוע לך עליה כלל) שנערכה נגד עמדתנו מאז 1929 [שנת ה„מאורעות“ בין יהודים וערבים – נ"ו] נתקבלה עתה החלטה, המכוונת בגלוי נגדנו, על „המטרה הסופית“ של הציונות. עלי-פה, אם תתפרש כלשונו, בעצם אין אנו עוד „ציונים“ כהגדרת האירגון. אמנם ינהלו כאן, אם ירצו ואם לא ירצו, את אותה מדיניות חוץ המיוצגת על ידינו [„על ידינו“ – משמע פחות מ-20 איש, אינטלקטור אלים תלושים, כפי שאנו מכונים כאן, ואף-על-פיכך השפעתנו היא בלתי-ירגילה... אבל משום שאיננה נובעת מגישה פנימית, שרק היא הקובעת בסופו של דבר, נשאת מדיניות חוץ זו משולה לאגון ריק, קליפה בלי תוכן. כן, נגד מגנס ומרצי האוניברסיטה, המחזיקים ברמה – נאמר זאת בקיצור – את דגל אחד העם, התקבלה החלטה ריאקציונית פנטסטית אשר נועדה להשתיק את קולנו (אמנם נוכח הנגדרות קשה ביותר, כי ההחלטה הרחיקה לכת יותר מדי בעיני הסוציאליסטים, אשר איתם אנו מסוכסכים קשות, שכן אנו מאשימים אותם במדיניות ריאקציונית כלפי הערבים, ומכאן רוגזם עלינו). אגב, אין להחלטה שום מישקל ריאלי ושום ערך אלא אחד: כל אנטישמי גרמני יוכל להסתמך עליה בהצלחה מלאה, כשירצה לדרוש „טיהור“ האוניברסיטות מתאורטיקנים שנואים...“

הציונות זילזלה בכבוד הלילה והעבירה את ההולדה, שנועדה להיות לה חזות-הכל, אל שוקו של עולם, המוצף אור שמש יתר על המידה ותאוות החיים התנוונה בו לכדי פרוסטיטוציה של שיירי נעוריו. לא זה היה המקום השטור באנו למצוא, ולא זה האור שבו יכולנו להידלק. בין לונדון למוסקווה תענינו אל תוך מידבר ערב בדרךנו ציונה, והיהירות שבנו חסמה את הדרך המובילה אל העם. כך נשאת לנו רק יצירותיו של ההולך לאבדון, והוא יודע זאת. ביצירותיו זו התפתרתי זה שנים. כי בסופו של דבר: היכן יסתתר לו נס האלמוות אם לא כאן? אך בזאת שוב הגענו אל קפקא!

כל זה, כאמור, עוד ב־1931. ספק אם תחזית נוקבת, מתירה יותר של דרכה ו-מטרתה הסופית של הציונות נכתבה אי-פעם. והרי כאן לא רק ריאצונו של „היהדות“ החוסמות את הדרך אל מיליוני בני העם היהודי שנתרו מחוץ לארץ-ישראל: לא רק ניסוח בוטה על יצירותיו של „ההולך לאבדון“ והפרדוקס הקשור בכל נצחון פירוס „יאוש של המנצח הוא הוא הדמונית של האמיתית של הציונות!“ כי אם גם רמזים ברברים מגמות גיזעניות בציונות, וכן תיאור הגיסיון להשתיק את קולם של „יפי הנפש“.

אילו שמע מישור זה, באותם ימים שלפני השואה, בקולם של אותם „אינטלקטואלים תלושים“ שאפילו השמאל גינה את עמדתם בשאלה היהודית-הערבית, כמה שונים היו פני

ארץ-ישראל השלמה, כלומר, פניה של כל ארץ-ישראל כולה, כיום הוזה.

אבל כאן כן היום: מי ישמע בקולם של „אינטלקטואלים תלושים“, אפילו שמותיהם אז יהודה לייב מגנס, מרטין בובר, הוגו ברגמן, עקיבא ארנסט סימון וגרשום שלום?

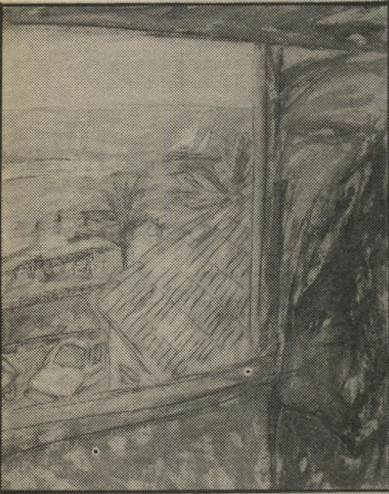
אמנות

דן קידר – „לצייר“

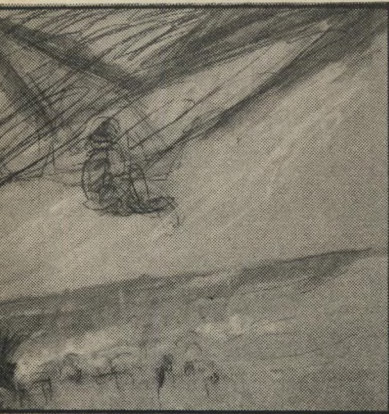
כותרת עניינית

בקומת הביניים של המוסיאון לאמנות ישראלית ברמת-גן מציג דן קידר תערוכה מצויירי בשנתיים האחרונות, תחת הכותרת העניינית „לצייר“. קיום התערוכה הוא פרי מלאכתו המסורה של מאיר אהרונסון, שטיפל בכל שלבי הביצוע המוסיאלי: החל בבחירת העבודות (16 מתוך 90), מיסגורן ותלייתן, ועד להוצאת הקטלוג.

פעולת הציור מתחילה. צייר מול בד או נייר לבן, עקר, לכאורה, סתמי. אין זו לו הפעם הראשונה. זמן x – אותו המצב. זמן אחר – צייר מוצא עצמו מתחיל מחדש. הוא עושה תפנית וחוזר לנקודת האפס. (לעיתים, תוך שמירה על שקט יחסי, פרופיל נמוך, הטענת מצברים ומילוי הדלק) – הוא יוצא למסע מחודש. קל יותר לעקוב אחרי סימני-הדרך שמותיר מאחוריו

דן קידר: „חוץ הים עם דמות בחלון“, 1987

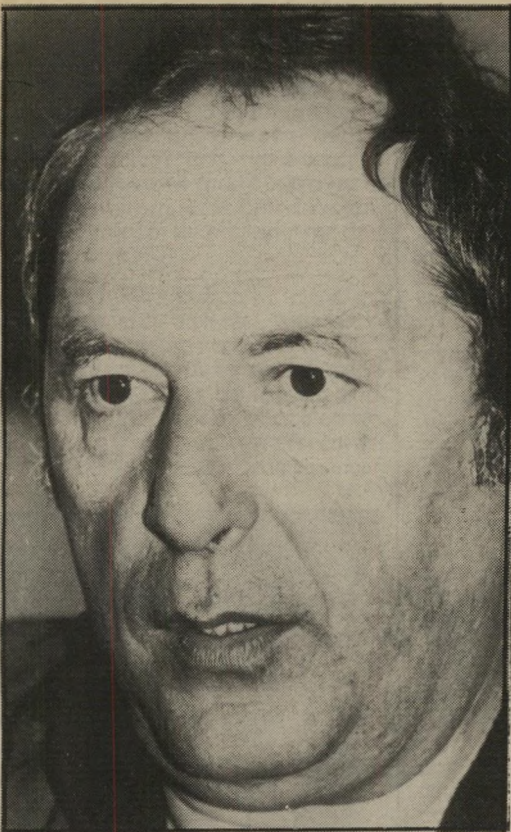

דן קידר: „איקרוס“, 1987

הצייר, מאשר אחר המניעים שהביאוהו לבחור בדרך זו או אחרת.

לפני שנים אחרות רצה הצייר, דן קידר, להיות ברור לעיני-כל, לרדת אל העם, ולו במחיר קישוטי סלון, כמו אותו סוחר המציא את מרכולתו כחנות ברחוב ריונגוף או על מדרכת הכיכר בדיונגוף. עכשיו, לעומת זאת, דומה, כי קידר עובר בדרך תחתית של אמת. הוא עצמו איננו מצהיר על כך בגלוי, אך עולה מהעבודות שנעשו בשנתיים האחרונות כי הפעם הוא מתכוון לדבר אל שכבת אנשים יותר מוגדרת ו„מיוחסת“ מבחינה תרבותית. עכשיו, הוא מדבר בשפה שהיא מחוברת ומונחת היטב מאותה מערכת אינפוזיות של העשייה האמנותית המיקצועית. עבודותיו האחרונות מעמיקות, מרשימות, ומעוררות התפעלות לגבי אופיו של האמן בפרט, ובדבר ציביון ותכונותיהן של מהויות אנוש בכלל.

נעמי הר ירוק ■

הד"ר ריצ'רד קורנהויזר: „צריכים לשלוח אותם לבדיקה אצל פסיכיאטר!”

רופאו האישי של המועמד לנשיאות, מייקל דוקאקיס, עמד לפני העיתונאים וסיפר על מצבו הבריאותי של הפאצינט שלו. ב־1936 הוא עבר ניתוח־שקדים... וכו'.

אני לא יודעת איך לאמריקאים – אבל ברור שלנו, הישראלים, זה נראה מנוחך. מה איכפת לי אם ראש־הממשלה שלי עבר ניתוח כריתת־שקדים, או קיבל טיפול־שורש בשן החולה שלו? ברור שמה שמדאג את האזרחים הוא תפקודם של נבחרינו, ולכן פניתי אל הפסיכיאטר, הד"ר ריצ'רד קורנהויזר, ושאלתי אותו לאיזה סוג של מחלות יש השפעה על נפשו של האיש, כלומר על כושרו השיכלי, יכולתו להחליט ותיפקודו הרוחני.

אני לא חושב שיש איוושהי מחלה אורגנית, המשפיעה ספציפית על נפשו של האיש. אבל יחד עם זאת יודעים שכל מיני מחלות־ילדות מהוות לפעמים טראומה בשביל הילד, לא כל־כך בגלל המחלה עצמה כמו בגלל התייחסות הסביבה לילד החולה. אני לא יודע איך אמא של דוקאקיס מגיבה, אבל אני מכיר כמה אממות של רבינוביץ, שמיד נכנסות ללחץ מכל שילשול קטן של הילד, ומכניסות גם את הילד לפאניקה. כך לפעמים נקבע הכיוון שבו מתפתחת נפשו של הילד.

● **מה שאמרת עכשיו בעצם הוא שכל ילד יהודי מועד לפורענות, כי לכל ילד יהודי היתה אמא יהודיה מוראגת.**

רפואה

כן, זה מה שאמרתי, אבל עוד לא גמרתי. מה שהתכוונתי להגיד זה שפחות חשוב לדעת איזה מחלה היתה לאיש, ויותר חשוב לדעת כיצד הוא התמודד עם המחלה, ואת זה, כמובן, קשה מאוד לברוק שנים אתורה.

● **כלומר, נראה לך חשוב החיטוט הזה במחלות ובכאבים של מנהיגים?**

אם האמריקאים רוצים לדעת מה כואב למנהיג שלהם, שיידעו. אני שמח שהאמריקניזציה הזאת עדיין לא הגיעה אלינו. אם רוצים לדעת כיצד יתמודד דוקאקיס עם הבעיות שיעמדו לפניו, לא צריכים לדעת אם היה לו ניתוח־שקדים, אלא צריך לשלוח אותו לבדיקה אצל פסיכיאטר — אני אגב מוכן לבצע את הבדיקה בחינם.

● **ואצלנו, מה אתה מציע שנדע על מנהיגינו?**
אני לא הייתי מתעניין במיוחד במחלות שלהם, וגם לא בהתגבשות האישיות שלהם בימי הנעורים. מה שהייתי מציע זה למצוא שיטה איך לדרוש ממנהיגינו לקיים את ההבטחות שלהם. (דניאלה שם)

מאשה לובלסקי: „בידינו רשימה של 7000 מסורבות־גט ועגונות!”

שר־הדתות הודיע כי מינה צוות לבדוק את מצב מסורבות־הגט והעגונות בישראל. מאשה לובלסקי, מזכ"ל „נעמת”, הזדוזה ושלחה לשר־הדתות מיכתב שבו היא מודיעה לו ש„נעמת” כבר בדקה הכל, ויש בידיה רשימות מעודכנות על כל הנשים מסורבות־הגט והעגונות בישראל. האם קיבלת כבר תשובה למיכתבך, האם ביקשו ממך את הרשימות, שאלתי את מאשה לובלסקי.

לא. לא קיבלתי תשובה עדיין, ולא ביקשו ממני את הרשימות.

● **כמה נשים יש ברשימות שלכן? כלומר, כמה נשים מסורבות־גט ועגונות יש בארץ?**

כ־7000 נשים, ואני מדברת על אלה המחכות לשיחרור כ־10 שנים בממוצע.

● **אגב, יש גם גברים באלה?**
יש, אבל מיקרים מעטים, והם לא מגיעים אלינו.

● **מדוע בעצם לא? האם לא תעזרו להם?**
בהחלט כן, אבל הם לא פונים. הבעייה של הגברים הללו היא קלה הרבה יותר מאשר של הנשים. גבר שלא מקבל גט מאשתו יכול בשקט לחיות עם אשה אחרת, ואפילו להוליד ילד. אם אשה תחיה עם גבר אחר היא תהיה אשה בוגדת, ואם ייוולד לה ילד הוא יהיה ממזר.

● **כמה שריהדות יכול לעזור? הרי גם אם ירצה, לא יוכל לתת הוראה לבתי־הדין הרבניים.**

נכון. אבל הוא בהחלט יכול ליצור מדיניות. הוא יכול להראות שאיכפת לו, שמישר־הדתות אינו אטום לבעייה, ואז אולי בתי־הדין הרבניים ישתדלו יותר.

דת

● **תני דוגמה שהם לא השתדלו.**
יש מיקרה של אשה בירושלים, שבעלה מסרב לתת לה גט כבר 18 שנה. יום אחד הבת של בני־הזוג הצליחה להשפיע על אביה שיתן גט לאמה. האב נאות והגיע לבית־הדין. אבל באותו היום בדיוק אמרו הרבנים שהם לא יכולים לכתוב גט, כי זה בדיוק ראש־חודש. הבעל הלך הביתה, והאשה עדיין מחכה לגט. אחרי 18 שנים היה יום אחד של חסד, ופיספסו אותו!

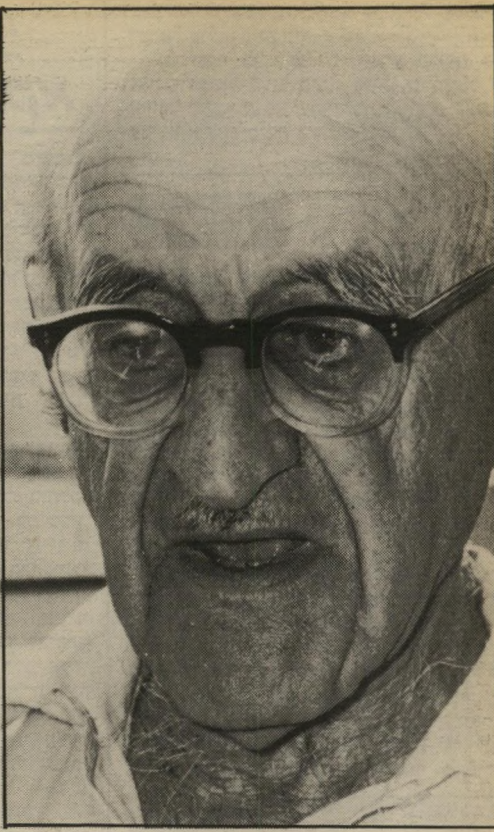
● **את מדברת על 7000 נשים. זה כוח. מדוע הן לא מתארגנות והופכות עולמות? מדוע הן לא באות לרבנות וסותמות אותה לשבוע ימים? מדוע הן לא עושות הסגנות־ענק?**

היו זמנים שהפגינו וצעקו, וגם זה לא עזר. אחר־כך רמזו גורמים שונים שכדאי לפעול בשקט.

● **יש עוד חרשיים עד הבחירות. את חושבת שהשר זבולון המר, אסילו אם ירצה, יססיק לעשות משהו בעניין?**

אני לא יודעת, אבל אסור להרפות לרגע. אנחנו חייכים להמשיך ללחוץ כל הזמן, ועל כולם.

(דניאלה שם)

ישעיהו ליבוביץ: „האם התחייבתי לפניהם מה לאמר ומה לא?”

לפני שבועיים רואיון הפרופסור ישעיהו ליבוביץ בשידור חי בתוכנית „בוקר טוב ישראל” בגלי צה״ל, ונשאל לדעתו בקשר לאתיקה הרפואית בישראל. בתשובה גינה הפרופסור ליבוביץ את הממשלה, השולחת את צה״ל לרצוח ילדים קטנים.

● **לפני שבועיים רואיון הפרופסור ישעיהו ליבוביץ בשידור חי בתוכנית „בוקר טוב ישראל” בגלי צה״ל, ונשאל לדעתו בקשר לאתיקה הרפואית בישראל. בתשובה גינה הפרופסור ליבוביץ את הממשלה, השולחת את צה״ל לרצוח ילדים קטנים.**

● **אני לא מבין מה הם רוצים. הציגו לי שאלות ואני ענית. אם התשובות שלי לא לרוחם, אינני יכול לעשות מאומה.**

אני רווקא חושב שעניתי לעניין. איך יכול להיות שמעלתי באמון? האם אני התחייבתי לפניהם מה לאמר ומה לא לאמר?

● **אני מניחה שאף אחד לא ביקש ממך להתחייב מה לאמר ומה לא, ובכל זאת היה ברור לך שהדברים שאמרת די הפתיעו את המראיינים שלך, עד כדי כך שהם הרגישו מאור לא בנוח.**

המראיינים שלי הרגישו לא בנוח? יכול להיות. טוב, זהו. שלום לך.

(דניאלה שם)

שידור

היתה מבוכה גדולה בגלי צה״ל, ואמרו על הפרופסור המכובד שהוא מעל באמון, ושניצל את התחנה הצבאית להשמעת טיעונים פוליטיים.

בגלי צה״ל אין מוכנים לדבר על הנושא יותר, ומנסים לשכוח אותו. פניתי אל הפרופסור ליבוביץ ושאלתי אותו אם גם לדעתו מעל באמון אנשי־התחנה, וניצל אותם להשמעת טיעונים פוליטיים.

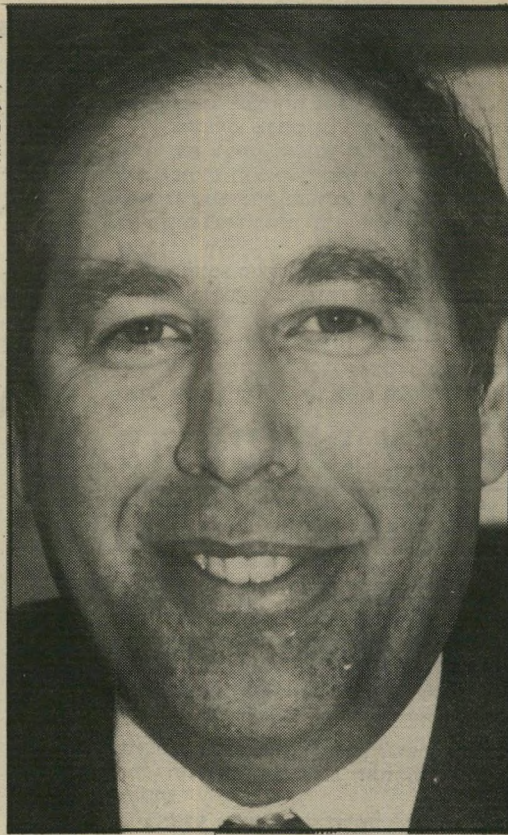
● **אני לא מבין מה הם רוצים. הציגו לי שאלות ואני ענית. אם התשובות שלי לא לרוחם, אינני יכול לעשות מאומה.**

אני רווקא חושב שעניתי לעניין. איך יכול להיות שמעלתי באמון? האם אני התחייבתי לפניהם מה לאמר ומה לא לאמר?

● **אני מניחה שאף אחד לא ביקש ממך להתחייב מה לאמר ומה לא, ובכל זאת היה ברור לך שהדברים שאמרת די הפתיעו את המראיינים שלך, עד כדי כך שהם הרגישו מאור לא בנוח.**

המראיינים שלי הרגישו לא בנוח? יכול להיות. טוב, זהו. שלום לך.

(דניאלה שם)

ציון צמיר, העולם הזה

יאיר רבינוביץ:

„לא, אין כל סיכוי לביטול מיקדמות המס!”

חברת החשמל שמה לב לכך שהאינפלציה בארץ היא כבר לא מה שהייתה פעם, ולכן ביטלה את המיקדמות שהייתה נוהגת לקחת מהצרכנים במשך כמה שנים. מהיום והלאה ישלם כל צרכן חשמל בסוף החודש עבור מה שהוא צרך במשך החודש.

חשבתי שאם חברת החשמל שמה לב, אולי כדאי לעניין גם את מסי ההכנסה בעניין זה, ולשאול אותו מדוע לא יפסיק את מיקדמות המס של העצמאים, המסבכות

להם את החיים. פניתי אל נציב מסי ההכנסה, יאיר רבינוביץ, ושאלתי אותו אם יש סיכוי לביטול מיקדמות המס.

לא. עדיין יש אינפלציה.

יש אינפלציה של 20 אחוזים, ולא של 450 אחוזים כמו שהיה פעם. זה הברדל, לא?

מיקדמות המס של מסי ההכנסה אינן באות רק לפצות על האינפלציה, אלא מהוות בעיקר תורים לכסף.

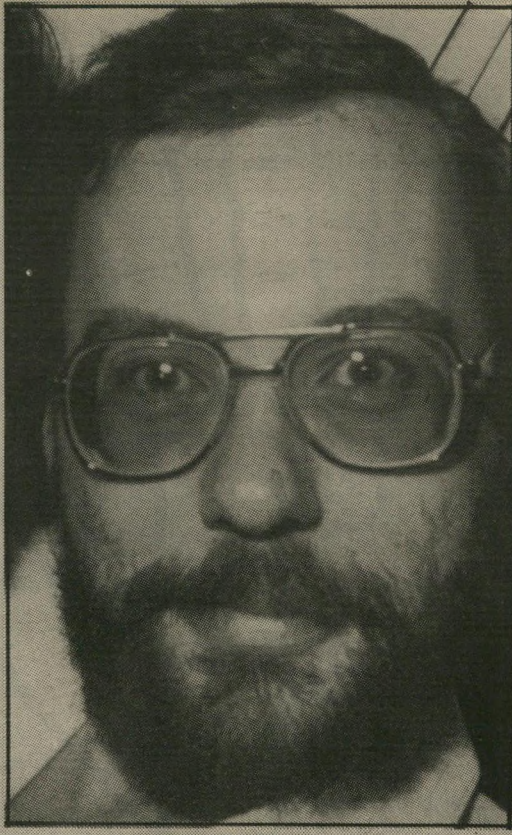
אז לפחות תורידו את מיקדמות המס? צריכה להיות איזו שהיא השפעה לגבי האזרח אם יש אינפלציה גבוהה מאוד או קטנה.

את לא יכולה להשוות אותנו לחברת החשמל. להם יש רק בעיית מימון, אבל אנחנו, כמו שאמרתי לך, צריכים לדאוג לתורים.

במילים אחרות, אין סיכוי לביטול מיקדמות המס.

לא.

(דניאלה שמי)

בני ציטרין:

„הביקוש הגדול ביותר בעולם הוא לזבנים!”

הספר הראשון של העיתונאי בני ציטרין, שראה אור בשנה שעברה, היה „כל הדרכים לרכישת דרכון נוסף”. בימים אלה ראה אור יספרו השני, „כל הדרכים למציאת עבודה בחו”ל”.

לא יכולתי להתאפק ושאלתי את בני ציטרין מי משלם לו כדי לעודד טרנספר של יהודים.

אף אחד לא משלם לי, ואני גם מאמין שאני לא מעורר כלום. מה שכן — אני לא מתעלם ממצב נתון, שבו אלפי ישראלים מחפשים עבודה, לפעמים זמנית ולפעמים קבועה, מעבר לים.

• ואתה חושב שצריך לעזור להם למצוא?

אני מספק להם בספריי מידע, שהם היו מוצאים בעצמם בהרבה זמן ובהרבה עבודה.

אני מודע לרגישות העצומה בשטח זה, אבל אסור לשכוח שבשוק עובדים איטלקים, ובאיטליה עובדים יוגוסלבים, ובארצות הברית צרפתים, ובצרפת גרמנים. אילו היה שלום עם שכנינו, היו ישראלים עובדים בידון ובסוריה ובמצרים, ואף אחד לא היה עושה מזה עניין.

• טוב, נעזוב את זה. מה המודע שיש בספר?

מירע לכל מי שמחפש עבודה, גם בחלוקה לפי ארצות וגם

ספרים

בחלוקה לפי מיקצועות. אני מזכיר 62 ארצות, וכותב איזה כוח עבודה הם מחפשים שם, ולאן לפנות כדי לקבל עבודה. אני מזכיר את כל האישורים המתבקשים בכל ארץ. מצד שני יש רשימה של 110 מיקצועות, ובאילו ארצות יש סיכוי למצוא עבודה במיקצוע המסוים.

מה המיקצוע שיש לו ביקוש הכי גדול בעולם? רווקא מיקצוע שכמעט כל אחד יכול למלא: זכנים וחכמים, וכן עובדי רשתות של מזון מהיר. אלה הן עבודות שוחקות, ולכן התחלופה גדולה מאוד, ותמיד יש מקום לעובדים נוספים.

בני, איך הגעת לרעיון לכתוב ספרים כאלה? האם היפשת לעצמך דרכון נוסף ועבודה בחו”ל?

כן, זה נכון שהתחלתי לעשות בידורים לעצמי, ומהר מאוד גיליתי שאני לא המתעניין היחיד בנושא, ולכן כתבתי את הספרים.

עכשיו, בשאתה כבר יודע הכל, למה אתה לא נוסע מפה?

עוד לא השלמתי את הסדרה. יש לי עוד עבודה בארץ. (דניאלה שמי)

יוסף ברק, חדשות

יעל גרוס:

„בציבור יש עוינות מושרשת כלפי צבי גור!”

צבי גור, המרצה מאסר-עולם על חטיפתו ורציחתו של הילד אורון ירדן, יישא ב-1 בספטמבר את חברתו, יעל גרוס, לאשה. כך מסר ג'וני טסטר, דובר שרות בתי הסוהר.

בנייהזוג נרשמו לנישואין במישר הרבנות בלוד, אולם גור, שהיה אמור להינשא בכלל „איילון” בלוד, הועבר לבאר-שבע.

שוחחתי עם יעל גרוס בטלפון.

• איך את מרגישה לקראת יום-נישואיך?

אין זה מענייני של שום אדם, עיתונאי או אחר, מה אני מרגישה או חושבת בקשר לנישואיי. לאף אחד אין זכות לחרור ולחטט בחיי הפרט האינטימיים שלי. את מה שאני מרגישה אני שומרת לעצמי. יש גבול למכת ההטרדות של העיתונאים שנחתה עלי, ושנעשית בצורה מכוערת, ללא התחשבות בהתנגדותי המוחלטת לחשיפתי בפרשת גור. מדוע שלא תפרסמו ותדקסו את חייכם הפרטיים שלכם בעיתון?

בכל זאת, מדובר בצבי גור, ששפוט למאסר-עולם, ולא באדם אנונימי ברחוב.

נישואין

אז מה אתה רוצה ממני? אני צריכה להיות הקורבן לכך? האשמה בכך?

ההטרדות מצד העיתונאים מתגברות. מי בטלפון ומי שמת-דפקים על דלתי ומסתובבים באזורי-מגורי, כדי שאסכים להתראיין.

היית רוצה לפרסם צד אחר בפרשת גור בעיקבות החתונה הקרובה?

לא מעוניינת! בציבור יש כבר ריעה מושרשת של עוינות כלפיו. אינני מרגישה שאני צריכה להצטרף או להתנצל לפני החברה על קשריי עם בעלי-לעתי, צבי גור. אני לא רוצה להיות יתגנףש בתיקשורת כלפי הציבור, ואני מסתפקת להיות כזאת כלפי עצמי בלבד.

מלאכה קשה עומדת לפניך? הוא יהיה מאחורי הסורגים ואת חופשייה.

אני מכירה הרבה זוגות נשואים, שהם כמצבים הרבה יותר קשים ומעוררי-רחמים מאיתנו, למרות העובדה שהם חיים יחד הרחק מכתלי בית-הסוהר. מצבנו הרבה יותר טוב מאותם זוגות „נשואים”.

מרים
בנימיני

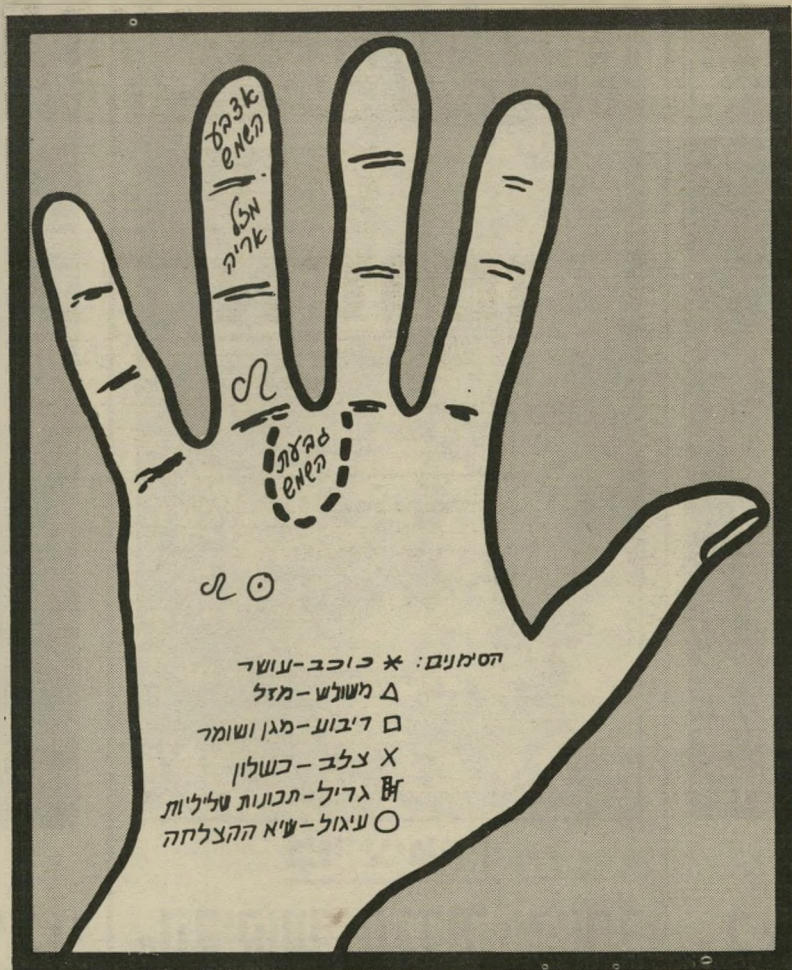
מזל החודש:

אריה היד כראי הנפש

איזור מסויים בכף היד מתייחס לתכונות תהיה של בני מזל אריה. זהו המקום שבו נמצאת אצבע אפולו כלומר האצבע הרביעית (קמיצה) או אצבע השמש. השמש היא זו השולטת בבני מזל אריה.

אצבע השמש מייצגת את עולם הרגשות הפנימי של האדם ומלמדת על כוח היצירה, האינטואיציה וגם על משיכה וכישרון לאמנותיות בשטחים שונים. אם אורכה שווה לאצבע הראשונה (אצבע) מספרת אצבע זו על איזון וחשיבות רבה לערכים המקובלים ולמוסכמות החברתיות. אדם כזה זוכה להערכת הסביבה ומשרה אווירה ניונה ומעוררת אמון בגלל אישיותו המאוזנת.

כשהיא מכופפת כלפי האצבע השנייה (אמה) מעמידה אצבע השמש את בעליה בעמדת הגנה תמידית ומלמדת על אדם ילדותי שאינו בוטח בעצמו. הוא חושש ממה שיאמרו עליו, ופחד שייפגע מהסביבה מפני שלא ידע להגן על עצמו בשעת הצורך. אינסטינקט ההגנה העצמית גורם לו לשאול את עצמו בכל עת אם המעשה משתלם לו.

דם נכסף להשיג דבריה: עבודה, חברה כלשהי, כסף או כל דבר שחשיבותו רבה בעיניו, וכאשר הוא אינו מצליח להשיג את רצונו, חוסר הביטחון נטבע חזק באופיו. יש מיקרים שבהם גם האצבע הראשונה מתכופפת לכיוון האצבע השלישית. במצב כזה הפירוש הוא קצת שונה. מדובר באדם שיש לו חוש-צדק מפותח, אך הצדק חייב להיעשות לפי הבנתו, והוא אף מוכן להילחם על כך.

כשהאצבע השלישית ארוכה מאוד ועוברת את האצבע הראשונה זהו סימן מבשר טובות לאלה הקשורים בעולם הבידור, ובתחומים כמו: אמנויות הסינון הקל, מישרדי-פירסום, מופעי-בידור, מוסיקה קלה, הצגות בידור. יש להם נטייה לקחת

מה מסמלת אצבע ישרה? מה מספרת האצבע המחכופפת לכיוון האצבע השלישית?

סיכונים בכל תחום, וכישרון למשוך אליהם את התעניינות הקהל, האמרגנים והמפיקים.

לאצבע ארוכה ביד חלשה יש משמעות שונה - בעליה נמצאים בחיפוש מתמיד אחרי תישבחות ותשומת-לב. כדי לפצות את עצמו על הרגשת התהילה, שלה הם זוכים ללא כסוי, הם מתרברים ומשתדלים להרשים בתלבושות נוצצות ורעשניות או בהתנהגות קולנית וצעקנית.

אצבע ארוכה מלמדת בין השאר על מי שנהנים לקחת סיכונים בכל שטח ותחום. חלקם מוכנים לסכן את חייהם, אחרים את כספם, שמש הטוב או כל דבר שהוא בדרך כלל בעל ערך ויקר לבעליו. ביניהם אפשר למצוא את הקלנים המושבעים ודומיהם. כישרון אמנותי מתבטא באצבע ישרה

(המשך בעמוד 35)

שמראה על הפוטנציאל, מראה שבעליה רכש תכונות אלה עוד בילדותו.

אם הסימן מופיע גם ביד הימנית, סימן שהאדם סבל הרבה ביקורת, האשמות וחוסר סליחה בילדותו, עד שאיבד את ביטחונו. כך נוצר מצב שהאדם לא סומך על ריגשותיו ועל עצמו. לפעמים נוצר הכיפוף מפני שהאדם

הוא אינו סומך על הרגשות הפנימיים או על האינטואיציה, אלא על חישובים הגיוניים שלא תמיד מוכיחים את עצמם, ולא פעם מביאים אותו לאכזבות ולמילחמות פנימיות. התנהגות זו, על-פירוב, אינה נוחה לסביבה הקרובה. אצבע שמש מכופפת, הנמצאת רק ביד השמאלית (היד

נטייה לריב, להתרגז ולהתפרץ מביאה את: כם לאבד שליטה ולהתחרט מאוחר יותר על

התנהגותם. אין זה קל להשתלט על הדחף לו- מר את מה שבלבכם, אך שימו לב שאתם מ- סוכסכים עם יותר מדי אנשים. ה-11 וה-12 ב- חודש עשויים להפתיע לטובה בכל הקשור ל- כספים. כספים-כסף ע- שיו להגיע. בנסיעות, שאתם מתכננים לתק- מה זו, עלולים לחול עיכובים שלא יצמו מראש. בני המין השני נמשכים אליכם.

הנטייה לבסוח בידים שונים לא יצדק קשר זמן ממושך תהיה בעוכריכם. נראה שתרחבו כפ- נישות קמירות העיניים, או ל- רצוי לשמור על חייכם הפרטיים לעצמכם ולהק- פיד עוד יותר על סודותי- הם של האחרים. הבריאות אינה מובנה עכשיו זה יבוא לכיסוי בעיקר ב-18 וב-19 בחדש. עליכם לנעת לב- דקות ולספל בבעיות. ה- לה לא יחלפו מעצמן. ה- טיה לבבו עזרת ולמרות שאתם נהנים מהכנסה נבונה יותר, ההוצאות נדי- לות מדי. פגישה מיוחדת תהפך לקשר קרוב.

אתם מרבים בנסיעות, חופשות ומפגשים מחודשים עם קרובים וידידים. סוף-סוף תוכלו לנוח מכל המתח הרב שבו הייתם שרוי- יים. תוכנית ללימודים, לנסיעה, מעבר לדירה או כל חידוש מסוג זה יתפסו מקום חשוב בה- ייכם. ה-11 וה-12 אינם מתאימים לביצוע עיס- קות, שכן קשה לכם להצביע על פגמים ב- עיסקה ויש סיכוי שתצ- או מרמים, ועלולים להיגרם לכם הפסדים משמעותיים. ה-15 בחדש קשה במיוחד.

מצב-הרוח והבריאות אינם טובים. אל תקחו את זה קשה מדי. חיצוני עוז רק תקופה עטומדת לחלוף תוך שבועיים. היד

סיים עם בניהוון חשובים מאוד עכשיו, שכן בניהוון עצמו מסוכן כפרשיות עונות, לא דווקא בתחום הרומאני, אך זה משפיע על התנהגותו ופועל בכס- אתם עומדים להיות מ- בוס-כסף נוסף, אך רצוי שלא תשתמשו בו לפי- שיתברר לכם שאינכם נדי- רשים לשלם חשבונות או תשלומים שלא ולקחו בחשבון. בעבודה משהו מנסה להכפיש אותכם.

תוכניות שאתם מתכננים יגרמו לעימות עם בניהוון. יתכן שתצטרכו לוותר וללכת לקראתו. ענייני בריאות

של בניהוון או של בני- מישפחתו גוזלים זמן, תשומת-לב והזמן אנ- גיה. אין ברירה אלא ל- התחשב או להסתכן ב- איבוד הקשר. ה-11 ב- חודש יהיה סוער במ- יחד, וכדאי שלא תב- חרו הפעם בדרכים ה- קיצוניות ביותר, למרות נטייתכם. ה-14 וה-15 יהיו מדכאים ומאכ- זבים. זה ייגרם בגלל עייפות ומומלץ לנוח.

מצב-הרוח אינו קל. הבריאות אינה טובה וכדאי שתדאגו לעצמכם. יש גם נשיה להיפגע מתאונות. הרגליים פגיעות יותר מכל חלק אחר בגוף זה בולט בימים אלה, ובכספים, מ- צפים לכם מבטים לא- חים, אולם צפו לקבל סכום-כסף שיעזור לכם לסגור גרעונות. אתם נדר- רים להוצאות גדולות מדי- העובלות בכיבוד מיוחד. פגישה שתחתיים ב-14 ב- חודש תהיה מלהיבה מ- אוד, אולם למחרת תביא לאכזבה עצומה. חלוי- מותיכם השבוע ילמדו אתכם דברים חשובים.

אם לא תיכננתם נסיעות למרחקים מסתבר שתמצאו את עצמכם מתכננים את נסיעתכם הבאה. זו לא תהיה ארוכה, אבל מוצ- לות ותביא לשינויים בכל הקשור לעתידכם המיקצועי. מצבכם ה- כספי מאוד לא נוח, אין זה הזמן לבקש או לקבל הלוואות, מאחר וזה י- ביא לסיבוך שקשה יה- יה לטובת ממו. המתיו- כסוע וזא מצב יר- אה נוח יותר. במקום עבודתכם אתם צמ- יים להסתכסך בגלל חושי-הצדק שלכם.

העבודה והקאריירה חשובים מאוד עכשיו. יש מי שנוטה לכס חסד ומעוניין לעזור ולפתור לכם את התיס-

בוכת שבה שקעתם. אולם אינכם אומרים נ- ליות מה אתם רוצים והבעיה היא שאינכם יודעים בעצמכם מה טוב לכם. חשוב שתי- עזרו בידידים שכן יש להם השפעה וכוונות טובה. אתם מרבים ל- ריב ולהסתכסך ועושים מעשים שאינם אופייניים לכם. במקום עב- דתכם עשוי להתחיל קשר חדש ומיוחד.

נסיעה לחיר או קשרים עם ארץ אחרת צפויים בימים אלה. עליכם להיזהר מפזרז ומחוסר-ריכוז. אורבות לכס סכנות מחד- לות או מחאונות, אולם אפשר למנוע אותן אם ע- מים לב וזהרים. ה-10 ב- חודש טוב לבחיות מכל- אפילו מיבחן בנהיגה ועוד יותר כשמדובר על חומר בעל רמה נבונה ו- תר. הסיכויים לעבור ו- הים ביותר. הצעת-עבודה מושכת ב-11 וב-12 בחר- דש. אל תמהרו לסרב. ברומאניקה ותרו על העבר ופנו לעתיד שמבטיח לכם קשר עמוק.

גם אם לא תיכננתם נסיעות למרחקים מסתבר שתמצאו את עצמכם מתכננים את נסיעתכם הבאה. זו לא תהיה ארוכה, אבל מוצ- לות ותביא לשינויים בכל הקשור לעתידכם המיקצועי. מצבכם ה- כספי מאוד לא נוח, אין זה הזמן לבקש או לקבל הלוואות, מאחר וזה י- ביא לסיבוך שקשה יה- יה לטובת ממו. המתיו- כסוע וזא מצב יר- אה נוח יותר. במקום עבודתכם אתם צמ- יים להסתכסך בגלל חושי-הצדק שלכם.

אם לא תיכננתם נסיעות למרחקים מסתבר שתמצאו את עצמכם מתכננים את נסיעתכם הבאה. זו לא תהיה ארוכה, אבל מוצ- לות ותביא לשינויים בכל הקשור לעתידכם המיקצועי. מצבכם ה- כספי מאוד לא נוח, אין זה הזמן לבקש או לקבל הלוואות, מאחר וזה י- ביא לסיבוך שקשה יה- יה לטובת ממו. המתיו- כסוע וזא מצב יר- אה נוח יותר. במקום עבודתכם אתם צמ- יים להסתכסך בגלל חושי-הצדק שלכם.

אם לא תיכננתם נסיעות למרחקים מסתבר שתמצאו את עצמכם מתכננים את נסיעתכם הבאה. זו לא תהיה ארוכה, אבל מוצ- לות ותביא לשינויים בכל הקשור לעתידכם המיקצועי. מצבכם ה- כספי מאוד לא נוח, אין זה הזמן לבקש או לקבל הלוואות, מאחר וזה י- ביא לסיבוך שקשה יה- יה לטובת ממו. המתיו- כסוע וזא מצב יר- אה נוח יותר. במקום עבודתכם אתם צמ- יים להסתכסך בגלל חושי-הצדק שלכם.

ענייני כספים הופכים להיות חשובים מחמדי. פרויקט, שלקחתם על עצמכם, דרוש מכס-

להשקיע הרבה ואולי אף לנעת בחשבונות שנשמרו לזמנים אחרים. כדאי להי- מוע מלסכן את כספכם ולהתרחק מכל עיסקה או השקעה שאין בהן ביטחון סה שתעשו ב-11 וב-12 בחודש עלול לקבוע את עתידכם הפיננסי במחצית השנה הקרובה. לא רצוי לקיים נסיעה, פגישה או ראיון ב-15 בחודש. ברומאניקה אתם מתאכז- בים, אך תזכו בקרוב להיכרות חדשה ומבטיחה.

שיתוף-פעולה עם ידיד יכול להניב תוצאות מפתיעות. בעבודה ספגתם אכזבות בגלל התנהגות לא-זהירה של אנשים שעזבים אתם עובדים. צפו להזמנה לנסיעה לחו"ל, שם תוכלו לתקן את מה ש- האחרים קילקלו. כ- שר-השינוע במיטב, הופעתכם מרשימה ו- נושא הרומאני קשה לכם להחליט במי לב- חור. המיבחר מגוון ו-

אינכם נוטים להצטמצם ברומאן אחד. ה-11 וה-12 יביאו לעימות עם פרשיות מהעבר, אכזבה מידדים ב-10 עד ה-12 בחודש. תכנון תוכנית חלופית, ואל תסכמו על הבטחות של ידידים. אחרת תצאו קר- חים מכל הצדדים. עייפות, לאות ופגישה בבראות ב-11 וב-12 בחודש. עליכם להקפיד יותר על בריאות- כם. בור-משפחה סומכים עליכם, ואין לכם ברירה אלא להיחלץ לעזרתם ב- מידח הצורך, למרות ש- מלא הכוחות שלכם כ- עם אזל. בעבודה משהו מנסה לחתור תחתכם. ומדובר דווקא עם מי שנוהג בלכביות בדרך כלל. רומאן חדש יפתח.

אם לא תיכננתם נסיעות למרחקים מסתבר שתמצאו את עצמכם מתכננים את נסיעתכם הבאה. זו לא תהיה ארוכה, אבל מוצ- לות ותביא לשינויים בכל הקשור לעתידכם המיקצועי. מצבכם ה- כספי מאוד לא נוח, אין זה הזמן לבקש או לקבל הלוואות, מאחר וזה י- ביא לסיבוך שקשה יה- יה לטובת ממו. המתיו- כסוע וזא מצב יר- אה נוח יותר. במקום עבודתכם אתם צמ- יים להסתכסך בגלל חושי-הצדק שלכם.

רחל מרחלת על כל העולם

שקטים שקטים

כל מיני בחורים צעירים יותר וצעירים פחות שואלים אותי אם לסגת מלכת-היופי של השנה הזאת, **גלית אהרונ**, יש חבר, ותמיד אני עונה שאני לא יודעת. היא כליך שקטה, הבחורה הזאת, שגם כשהיא אומרת שלום, אני לא בטוחה ששמעתי טוב.

וגם שמעתי על מיליארדר יהודי לונדוני, שחזיר אחריה במרץ, כשנסעה עם הקולגות שלה במיסגרת התחרות.

אז השבוע היתה לי הזדמנות ראשונה לראות אותה עם גבר, וגם לשמוע שהיא מאוהבת פחות

גלית אהרונ ושון ארז
הוא בא לשרת בצה"ל

או יותר. לבחור קוראים **שון ארז**, והוא בן של יורדים המתגוררים כבר הרבה שנים בקנדה, והוא בא ארצה כדי לשרת בצבא.

הם הכירו זה את זה לא מזמן, ומאז הלא-מזמן הזה הם ביחד. יותר מזה אני לא יודעת כלום, כי הם כליך מיסתוריים ושקטים ומאוהבים, שלבטח אין להם אפילו זמן לענות לכמה שאלות.

דרך המיגרש

אני תמיד מקטרת כשאני מזומנת לאירוחות שחיתות במסעדות יוקרה — כל הקלוריות והמעדנים עתירי-השומן, שמגישים שם, וחשבוך הענק בסיום הארוחה. אבל כשאני מקבלת סיפור טוב, אני כבר שוכחת מכל הדברים הרעים.

השבוע הייתי באיזה מיסעדת-יוקרה בעיר הקודש, וממש דקות ספורות אחרי שהמלצר הגיש

גליה אלביי
נפגשו פעם אחת

לנו את המנה העיקרית, משהו צרפתי עם שם ארוך שקשה לי לבטא, אני פתאום שמעתי איזה אשת-חברה, שישבה לידי, מספרת לחברתה על הרומן החשאי בין הקבלן הירושלמי **מוריס רג'ואן** ואשת-העסקים **גליה אלביי**, אלמנתו של איש-העסקים **מילי אלביי**. וזה ממש סיפור טוב. שניהם אלמנים, ושניהם עשירים, ושניהם אוהבים לחיות. אז למה לא?

אז דרינגידרגנתי אל הקבלן הירושלמי: "מר רג'ואן, שלום! מדברת המרחלת. מה שלומך? איך הולך הרומן עם גליה אלביי?" בענייני עבודה: "איזה עבודה?"

פגישה בוויא-ונטו

חייה-האהבה של הבוטיקאית **נילי טופז-שרפשטיין** זה ממש נושא לסרט-מתח, דרמה ורומן רומאנטי.

את הקאריירה הרומאנטית שלה היא התחילה כשנישאה לרונן שכנאי, יו"ר איגוד-הקוסמים בישראל, ואבי בתה **תמי**, בת ה-23.

הבעל השני היה **זאב שרמלי**, שנפטר כמה שנים לאחר גירושיהם. הבעל השלישי היה מפיק-הסרטים **מיכה שרפשטיין**, שהוא אבי בנה בן ה-13, **תום**. ובין לבין היו לה כל מיני רומאנים ואהבות, עם כל מיני גברים, חתיכים, בדרך כלל צעירים ממנה.

באחד הימים היא חזרה ארצה ממסע-קניות באיטליה, כשהיא עמוסה מיוודות. אבל בניגוד לפעמים הקודמות היא לא סחבה את המיוודות לבר. בחור צעיר בן 23, יפה-תואר ולבוש בהידור, עזר לה.

הבחור הזה, ששמו האיטלקי הוא **לואיג'י**, הכיר אותה בוויא-ונטו ברומא. השניים התאהבו זה בזה והגיעו ארצה ביחד.

איזה רעש חולל הסיפור הזה על הבוטיקאית התל-אביבית והצעיר האיטלקי, שבהמשך התגלה שהוא בכלל יוגוסלבי בשם ז'ארו? זה היה הנושא החם ביותר בתל-אביב ב-1984. ואיזה סצינות עפו שמה: הבחור הזה היה חוטף התקפות-קינואה היסטוריות. הוא חשב שהוא ביוגוסלביה, ושאשה היא רכוש של הגבר.

אך נילי טופז לא נולדה אתמול, וגם כמה שנים טובות לפניו, והיא הבהירה לו שכל הדרכים מובילות לרומא. והוא, כנראה, הבין מהר מאוד את הרמז וחזר לשם.

מאז עברו ארבע שנים, ונילי טופז התבגרה קצת וזנחה את כל הצעירים לטובת בחורות בנות גילם, ויש לה אהבה שקטה וסולידית עם גבר בגילה שלה. היא חיה בשקט ובשלווה.

במשך כל השנים התעניינתי מה עלה בגורלו של היוגוסלבי הזה. אז פניתי לשפיון שלי, שנמצא בקשרים הדוקים עם ארץ-המקד, והוא סיפר לי סיפור מרהיב.

עיתונאית מנוולת

ממש לפני כמה שעות קיבלתי שיחת-טלפון מאילנה שושן, מלכת-היופי לשעבר ודוג' מנית-צילום ומסלול בינלאומית בהווה, והשיחה התנהלה בערך כך:

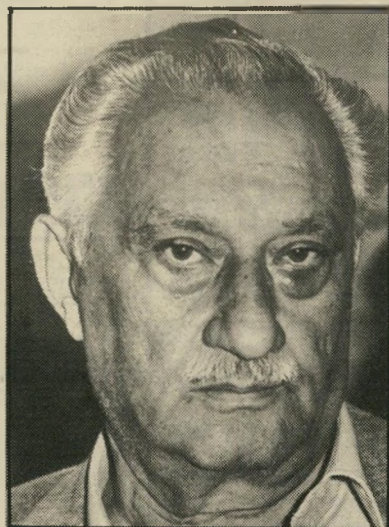
"שלום, זאת אילנה שושן. אני מאוד כועסת על מה שכתבת עלי במדור שלך. על הרשימה של הגברים שהיה לי רומן איתם."

"רגע, אני רוצה להבין — היה לך רומן איתם או לא היה?"

"תראי, אני לא רוצה להתייחס באופן אישי לכל שם, מפני שאני לא רוצה לפגוע באף אחד מהם. עם אחד מהם יש לי קשרי-עבודה, עם אחר אני מיוודת כבר שנים. אבל זאת לא הנקודה. אני רוצה להגיד שזאת שמסרה לך את האינפורמציה עלי היא עיתונאית שאני מסוכסכת איתה, מפני שהיא חשבה שהיא תקבל ממני כתבה בלעדית בעיתון שבו היא כותבת, וכעת היא רוצה להתנקם בי."

"ומי אמר לך, בכלל, שאת המידע קיבלתי מאותה עיתונאית?"

"אמר לי, וזה גם נראה לי הגיוני, ואני חושבת שנעשה לי עוול, וחוז' מזה בארץ נורא מקנאים בי בגלל שהצלחת. וזה לא נכון שיש לי סיפורי-אהבה עם כל הגברים האלה."

מוריס רג'ואן
— בענייני עבודה

"יש לה מיגרש, לא בירושלים, שהיא מעוניינת למכור. אז היפנו אותה אלי, וכך נוצר הקשר. היא דווקא בחורה מאוד נחמדה. אבל הקשר בינינו הוא דרך המיגרש שלה."

אני לא כל כך הבנתי. מה פתאום גליה אלביי, התל-אביבית, פונה לקבלן הירושלמי רג'ואן, כדי שימכור לה מיגרש של נמצא בירושלים? אבל זה לא הדבר היחיד שאני לא מבינה בחיים.

שליחות נוספת

בקהילת-היורדים השניה בגודלה בעולם, לוס-אנג'לס, תמיד קורה משהו. כך, לפחות, זה נראה מהארץ. וכך זה גם נשמע מכל הסיפורים המגיעים לפה.

אז הסיפור האחרון העובר שם בין החברה'ה על הרומן של אשת-החברה **אילנה ויינטראוב**, המתגוררת בבית מפואר מאוד, והיא גרושה ונאה.

באחת המסיבות האחרונות של הישראלים היא הכירה **גבר נשוי וחשוב מאוד**, ומאז הם מנהלים רומן. מה זה רומן...

כל הקהילה שם מדברת רק על הרומן ביניהם. אבל יש, כמוכן, בעייה קטנה. האישה החשובה הזו נמצא בשליחות חשובה מאוד, זאת אומרת שהוא פקיד ממשלתי בכיר, אבל ברור שחיייו הפרטיים הם עניינו שלו בלבד. אבל לאיש שלנו בלוס-אנג'לס יש אשה חוקית בארץ. הנאמנה לו מאוד, ושכלל אינה יודעת שמעבר לשליחות הממשלתית של בעלה הוא גם עוסק בשליחות אחרת, שהיא אשת-החברה **אילנה ויינטראוב**.

אבל תאמיני לי, אני לא אהיה זאת שאפרסם את שמו ברבים. לא מפני שלא מגיע לו. פשוט חבל לי על האישה הנאמנה, היושבת בבית במולדת, סובלת נוראות מהלחות האינמה, בעוד שבעלה עושה חיים משוגעים.

נילי טופז-שרפשטיין עם לואיג'י-ז'ואר
התקפות של קינואה היסטורית

הבחור יפה-התואר, שנשים היו נמסות למראהו, הגיע למסקנה שהנשים של היום זה כבר זן אחר, שקשה לאלף אותו, והוא פנה לבני-מינו. כיום הוא מתגורר ברומא, בדירת-פאר, ויש לו גם מכונת-ספורט משגעת, והרבה דברים יפים אחרים שצעירים בכל העולם אוהבים. את הפיצ'פס האלה הוא קיבל מהידור שלו, שהוא דוקטור מאוד מכובד ברומא, והוא גם עשיר מופלג, הנהנה מאוד לפנק את הידור הצעיר שלו.

ואם תשאלו איך אני יודעת את כל הסיפור הזה, אז השפיון שלי הזומן לארוחת-ערב אקסלוסיבית, ושם הוא הכיר את הרופא המכובד, ושם הוא גם נתקל בצעיר היפה שהיה מוכר לו. ותוך כדי אכילת פאסטה הוא הבין בדיוק מה קורה שם. לאחר מכן הוא לא התבייש לשאול, וקיבל את התשובה שהוא ציפה לה. אז ככה הסתדר הכל.

"אילנה, בואי נעבור על כל שם ושם, ונראה מה נכון ומה לא נכון."

"אני לא רוצה להיכנס באופן אישי לנושא, בגלל שחלקם עלולים להיפגע ולחשוב שאני לא מעוניינת בקשר איתם, ואולי אחר מהם חושב שכן יש קשר רומאנטי."

כעבור כמה שעות קיבלתי עוד שיחת-טלפון, והפעם לא מאילנה שושן, אלה מהעיתונאית **רננית מקובר**. וכדי שתבינו מה הקשר שבין שושן למקובר, אני מצטטת את השיחה:

"המרחלת, שלום... תראי, חזרתי עכשיו מחו"ל, ואחרי שלא הייתי בארץ חודשים רבים, ראיתי פתאום קטע עלי במדור שלך, על הסיפור שהיה לי, כביכול, עם קבלן ידוע במלון סוריה. בתקופה שהייתי שם כדי לראיין את **סילבסטר סטלונה**."

"ראשית, כנראה לא קראת את הקטע. ושנית, לא כתוב שהיה לך סיפור עם הקבלן, אלה היה כתוב שהוא ניסה להתעסק איתך, והוא יותר כשראה שזה לא הולך לו."

"יכול להיות שאת צודקת. אבל הנקודה החשובה בכל העניין היא שאני יודעת שאת האינפורמציה הזאת קיבלת מעיתונאית מתחרה, שניסתה לראיין את סטלונה ולא הצליחה, ובגלל זה היא מנסה להתנקם בי."

אז בנות, לא לריבוני אני מתנצלת לפני אילנה

אילנה שושן

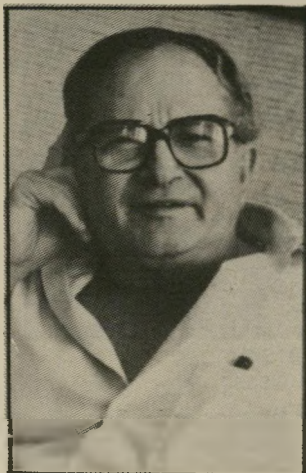
לא היו רומאנים עם הגברים המשוענים...

שושן על זה שלא היה לה רומן עם כל הגברים המשוענים האלה, ואני מתנצלת לפני רננית מקובר על זה שכתבתי שלא היה לה קשר רומאנטי כלשהו עם הקבלן העשיר.

ואני מודיעה לכן, שאם אני שומעת עוד פעם אחת את שמה של העיתונאית הזאת, שאני אפילו לא מכירה אותה, אני פשוט אורזת את המיוודות ועוזבת את הארץ?

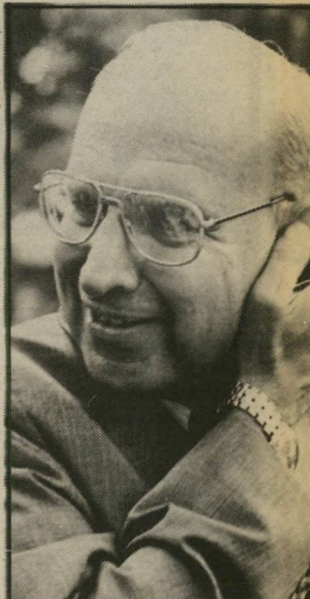
פיקרינג סירב לראות את רפי איתן

שגריר ארצות-הברית בישראל. תומס פיקרינג, ביקר במפעלי ים המלח. יו"ר חברת-הגג של המפעלים, בימקלם לישראל, רפי איתן, קיזה

יו"ר איתן
ניסיון החפייסות

לחלף מילה עם פיקרינג בביקור, ולנסות להפגיש את היחסים בינו לבין ארצות-הברית. איתן מצע מכניסה לאמריקה בעיקר כח פרשת פולארד. איתן הגיע למפעלים בשעת הבקור, תיסה בתירוצים שונים להסתובב סביב פיקרינג. זה התעלם לחלוטין מאיתן.

שגריר פיקרינג
התעלם לחלוטין

בורסת היהלומים תקבל שישה מיליון דולר

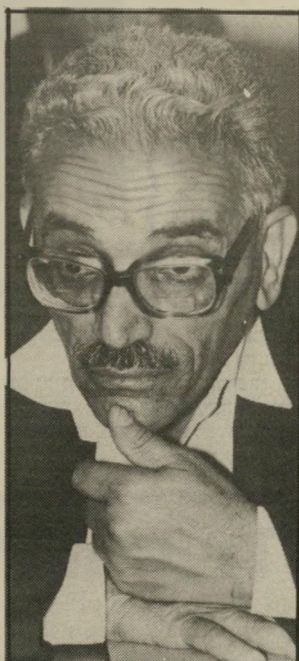
בורסת-היהלומים ברמת-גן תקבל שישה מיליון דולר מהקבלן משה אביב. הכספים יינתנו לה תמורת הסכמתה שבניין-מישרדים שבונה אביב ליד הבורסה ברמת-גן יצורף לקומפלקס הבורסה.

הבניין יהיה בן 40 קומות, מהן 22 למישרדים והיתר מנסות ולחנייה. כבר נמכרו כ-80% משיטחי המישרדים, במחיר של 2300 דולר ברוטו (לא כולל מע"מ ושונות) למטר מרובע. רק יהלומנים רשאים לקנות מישרדים בבניין.

ההכנסות הצפויות ממכירת השטח חים בבניין יגיעו ל-60 מיליון דולר. קואופרטיב דן, שהוא בעל המיגרש, יקבל תמורתו 11 קומות מישרדים מוכנות, שאותן ימכור או ישכיר. אביב הכניס לפרויקט ארבעה יהלומנים, שהשקיעו 12 מיליון דולר. דורון אביב, בנו של משה, אמר כי הוא מקווה שיהיה גשר, שיחבר את הבניין ישירות לאולם הבורסה. הבניין, אגב, יהיה הגבוה ביותר במרחב.

קיסר יחזיר פורשים

המפולת הכלכלית במפעלי חברת העובדים הביאה את מוכיר ההסד תרבות, ישראל קיסר, למסקנה כי

מזכ"ל קיסר
להחזיר המצליחים

יש להחזיר לתפקידיהם מנהלים מצליחים שפרשו, כמו נפתלי בלוי מנמל, אפרים ריינר ועוד. בלומנטל ממשיך לשמור על יחסים קרובים עם קיסר, בעוד שבין ריינר לקיסר פרץ סיכסוך על רקע פיזיווי הפרישה של ריינר, שהיה יו"ר בנק הפועלים.

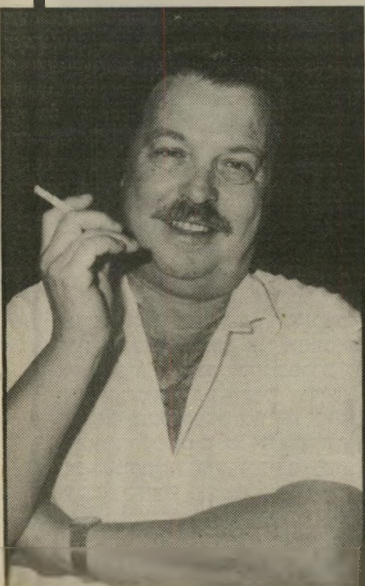

מיגרל יהלום
הגבוה ביותר במזרח-החיכוך

ברונו רוצה בחת

נגיד בנק ישראל הבהיר בל"ל הוא רוצה בהמשך כהונתו של מאיר חת כיו"ר מועצת-המנהלים של הבנק. מנכ"ל בל"ל צדיק בינו, רצה להדיח את חת, בגלל ניגודי-ההשקפות ביניהם על ניהול שלוחות הבנק בחו"ל. בבנק ישראל סבורים כי בינו עמד מאחורי מיתקפת שימעות שיטתית על חת בעניין תשלומי-הפנסיה של בכירי בל"ל שפרשו. בנק ישראל סבור כי חת חיוני כדי לשמור על ההנהלה.

האם יורשע דנוברג בתרמית מנהלים?

מנהל לשעבר דנוברג
אחריות אישית

השופט המחוזי אריה הגין יתן, אחרי הפגרה, פסקדין על נושא המסעיר מנהלים רבים. המפרק הקבוע של חברת הביטוח ירדניה, עוררה-הדין בועז נהיר, ביקש מבית-המשפט לקבוע כי מי שהיה בעל ומנהל החברה, יעקב דנוברג, ניהל את החברה בתרמית, ולכן ניתן לדרוש ממנו, על פי פקודת החברות, אחריות אישית להתמוטטות החברה, והחזרת הכספים שהוציא ממנה. נהיר תובע מדנוברג חזרת מיליון דולר, שמשך מן החברה, פרט לאחריות כלפי כלל חובותיה. פרקליטיו של דנוברג, עורכיה-הדין משה ואילנה זינגל, מתנגדים לכך נמרצות. אם יקבל השופט הגין את עמדת נהיר, יהיה בכך תקדים מיידי כלפי שני מנהלים נוספים, שעסיקהם לש- עבר התמוטטות: עיגי פילובסקי, שהיה מנהל ובעל קופר, ויצחק גריש, שהיה בעל מסוף. פילובסקי התקבל באחרונה לתפ- קיד מנכ"ל ארקיע, אולם נראה כי יפרוש מתפקידו בגלל חילוקי-דעות עם בעלי המניות.

האיי"דס הציל את ליבריה

חיים דובשני, מי שהיה מנכ"ל בנק אמריקאי-ישראלי ולאחר-מכן עבד בתפקידים-עוז בכירים למוסדות בינ-לאומיים בחו"ל, מונה באחרונה כאד-ראי על הבנק הממלכתי הליבריה. דובשני הוא הור היחיד בממשלת אמריקאית המונה 17 איש, אשר נשלחה לפני חצי שנה להציל את כלכלת ליבריה. דובשני קיבל זכות-חתימה מוחלטת בכל נושא מטבע-החוץ של מדינה זו.

הממשלת מקימה עתה את מערכת השליטה והפיקוח על מנגנון המדינה. מערכת מיסוי וניהול מסודרת. היא פועלת באישור מיוחד של הקונגרס האמריקאי.

ליבריה מונה שלושה מיליון תר- שבים, והיא מייצאת חומרי-גלם. מקור הכנסתה העיקרי הוא המכס, ותקציבה 300 מיליון דולר לשנה. היא הייצר

קדם

האדום שימעות ואורי קדם ייחזק ביום החמישי השבוע בבית-המשפט על תצהירים שהגישו. אורי קדם תובע מאחיו כספים, המגיעים לו לדבריו על חלקו בבעלות על חברת אד. שימעות קדם מכחיש את טענות אחיו, וכופר בהן.

אגף הגרולה בעולם של הגומי הטיבע. הכנסתה ממקור זה הוכפלה סדרונה, כתוצאה מהדרישה הגוברת לטמי טיבע.

בגלל מחלת-האידס, יש ביקוש גובר לכפפות אלסטיות לרפואה, ובן לקטומים מוצרים אלה נעשים מגומי טיבע.

התשלום בהמחאה לא הוכר

פסקדין מעניין בעניין תקפות תשלום בהמחאה בת-פירעון, אך לא מיידי עם קבלתה, ניתן על-ידי השופט ירם גלץ. לקוח של עורך-הדין גר נשיץ רצה למסור המחאה ללקוח של עורך-הדין, וחיאל גרבל, ב-30 ביוני 1985, בשעה 17:16, כלומר: 24 דקות לפני סגירת הבנקים. גרבל סירב לקבל את ההמחאה, וצוין על גביה כי סיבת הסירוב היא אי-יכולת פיסית להפקידה בבנק באותו יום בגלל השעה המאוחרת, וכן כי הבנקים נוהגים בהפקדות אחרי הצהריים לזכות את הלקוח בשער של יום המחרת.

באותו לילה היה פחות-המטבע, ומכיוון שגרבל היה אמור לקבל סכום הצמוד לדולארים, הוא תבע גם את הפרשי הפיחות. נשיץ טען בבית-המשפט כי יצא ידי חובתו בהמחאה, והמחאה תקפה לידי גרבל, ואין זה מעניינו מה יכול המקבל לעשות בהמחאה. השופט קבע כי טענות נשיץ הן ידוקדקי עניות, שאין בהן ממש, וראוי להן להידחות. הוא קבע כי אם לא ניתן לממש את ההמחאה עם קבלתה אין היא נחשבת כתשלום, וחייב את נשיץ לשלם את הסכומים הנתבעים.

34

בעלת הבעה. קצה האצבע דמוי מרית. אדם זה יהפוך כל דבר לאמנותי, אך יותר מכל יתאים לו להיות זמר, נואם, שחקן או מוליטיקאי. אצבע כזו מראה על נטיות לכיוון הדרמאטי ועל כוח.

אם אצבע השמש (השלישית) ארוכה כמעט כשכנתה השניה (אמה) האדם רואה את החיים כמשחק קלפים והימורים, זהו אדם שאוהב את הסכנה. אצבע זו מייצגת את הלב. מכיוון שאצבע זו מיוחסת גם לביטוי של תהיכהרה אפשר להבין את הקשר למחלות לב. אומרים, אל תיקח הכל ללב, אך לא. אל תיקח לראש, שכן אדם נפגע יותר מלב שבור מאשר ממוח שאינו פועל כהלכה. האצבע שמר

אה את האמת הפנימית של האדם מראה על הלב ועל מחלות לב. אצבע חסרת גמישות המכופפת כלפי פנים ובעלת ציפורן לבנה רחבה וקצרה מלמדת על הנטייה למחלות לב. אם לציפורן קווי פסים במינה ונטייה לצבע כחול זה מצביע על בעייה בלב. אצבע קצרה לעומת הראשונה מראה שתאוות הפירסום וההצלחה של האדם גורמו לו הערכה מוטעית.

בין האצבע השניה לאצבע השלישית נמצאת גיבעת השמש. גיבעה זו חשובה מאוד כדי לאמת את התכונות שעליהן מלמדת ה' אצבע. גיבעה שאינה מפותחת יכיר לה להקפא את כל אותם כישרי נות ולמרות יכולתו הגבוהה של האדם הוא לא ימצא את הדרך להוציאם החוצה.

גיבעה מפותחת היטב, כלומר, גיבעה הנראית גבוהה, בשרנית אך בודל נורמלי, ואגודל חזק מצביע על טעם טוב, אהבה ליופי ואסתטיקה, כישרונות אמנותיים ואינטואיציה.

גיבעה גבוהה ורחבה מצביעה על אישיות חזקה וכוח רב, אופי חזק, לב רחב ונדיב, טעם טוב, אישיות זוהרת ורצון להתפרסם ולהרשים את הסביבה. לעיתים יש לאדם כזה יותר מדי יומרות ואז הוא יכול להזיק לעצמו. הוא חומד ממון ותשומת לב מופרזת, מרבה להתפאר בתכונותיו ובמעשיו, נוטה למצביריחו ומבזבז בצורה ראוי תנית. הוא להוט אחרי תצוגות ראווה של בגדים, תכשיטים, וחפציני ונהנה להקיף עצמו ב' מותרות.

כשאגודל רך, קצר, חלש ומדי גמיש משהיך לבעל גיבעה כזו, הוא לא יוכל להתרכז, יהיה חסר סבלנות ויציבות והתעניינותו תהיה רק ברושם החיצוני.

גיבעה מסוג זה מתחת לאצבע גבוהה מחזקת את הנטייה להי מורים. חוסר גיבעה באותו המקום מעיד על כך שבעליה של אותה יד עניין מועט באמנות. פעמים רבות זה מבטא חוסר תאווה או משאיות נפש נסתרות.

ביד שיש בה סימנים אמנותיים בולטים חוץ מאותה גיבעה, ה' מחסור בגיבעה יראה על קשיים בדרך להצלחה ולפירסום. אדם כזה לא יוכל להתפרנס מכישרונו, פעילותו האמנותית תהיה מעורבת, ויהיה לו מעין פחד מפירסום, למרות שבסתר ליבו הוא שואף להיות מוכר.

על אותה גיבעה עשויים להופיע סימנים שונים. ריבוע על הגיבעה מראה על אדם שנשמר מפני אויבים ומגן על שמו, מעמדו וכבודו. סימן X מראה שתיקותו של האדם יתבדר, או שייגרס על הפסד כספי או נזק לשמו הטוב.

המשולש הוא סימן ברימזל ה' מביא לפירסום ולשינוי ומאפשר לאדם לשמור על שליטה עצמית. זה טוב לחשקנים, זמרים ואנשי ציבור ידועים. עיגול הוא נדיר ביותר, אך מראה על כבוד גדול והצלחה מסחררת. כוכב מראה על עושר וכבוד כתוצאה מסיוע של אנשים בעליהשפעה.

הוא הסביר לה כי ידע מסויים יכול להפוך את חייה למשמעו תיים יותר, את אישיותה לעצמאית וז' זקה יותר.

היא היתה בת 15, ילדה רזה מדי, עיניה הביעו תקיפות מופתות מדי, היא חפצה לדעת ולהבין... סקרנותה התעוררה, והיא ביקשה ממנו להסביר לה מהו אותו ידע משנה עולמות.

עניו הביעו כיבוש מיסטורי וני צחון, כאשר הסביר לה שעדיין אינה מוכנה לדעת. את צריכה להבין שאת עדיין לא הוכחת את עצמך. תני לי ללמוד את מיבנה אישיותך, ולאחר מכן אוכל לקבוע אם זהו הזמן המתאים לאותו שיעור משמעותי... פניו הביעו אטימות מעוררת-חרדה, אך מסקרנות כעת וכעונה אחת.

אותו מורה בעל הידע-הכל-יכול היה קרוב-מישפחה שלה. היא ואחיה נשלחו לבלות אצלו את חופשת-הקיץ, שהרי הוא התגורר בבית מרווח, על שפת-הים. לא היתה לו מישפחה משלו — הוא העדיף לחיות לבד — וביתו היה ממוקם בעיירה מרוחקת וקטנה, שהיתה חביבה על ילדים אוהבי טבע ומיים כחוליים ומלטפים.

אחיה נהג להיעטף בגליהים מדי יום, ולגלות נוף חרש כשהוא רוכב על

מיספר ימים יעביר את הידע לרשותה. מדוע היתה מסוגלת להתייחס אל העניין כאל ערך חשוב ביותר? היא העריכה את האיש ורצתה לזכות בתגליות, שאלהן הגיע בעזרת שיכלו הנדרי. מאז ומתמיד היתה אישיות בלתי-ברורה למישפחתה, אך תמיד התלהבו הכל מהאינטליגנציה שלו. הוא משהו אחר. תמיד ידענו שהוא חכם, למרות שמעולם לא הבנו אותו, נהגו לומר בני-מישפחתה, בשיחות של ארוחת ערב או בוקר.

מתיחות של בוקר

בוקר אחר היא ירדה אל המיטבה. להפתעתה הוא כבר ישב שם ושי תה קפה.

איך את מרגישה הבוקר? הוא שאל אותה ברעננות של בוקר-קיץ. את יודעת, בבוקר חשוב מאוד להתמתח. זאת הסיבה שחתולים תמיד מתמתחים אחרי שהתעוררו.

חיך הבליט את הקמטים שבעור פניו, והוא התעקש להביע התלהבות ילדותית. היא הסבירה לו שתאלץ לדרות את ההתמתחות, וגישה להכין לעצמה כוס-קפה.

בקול שהיה בו צליל של היסטריה

מיכל בן-חורין, בתו החורגת של מוטיקה קדר (משמאל), מספרת סיפור מן החיים:

אונס בתוך המישיפחה

מובלגת, קרא לה לפתע לראות משהו. היה עליה להתכופף אל מתחת ל' שולחן, כדי שתוכל לבחון את אותו משהו בלתי-מוגדר. הוא הרים את ברגע שהתכופפה, שהרי לא תמיד הם כדרי. אך בדרך כלל הם צעירים מכדי להבין מהי בגידה, ולכן הטרומה שבי רבר משתקת אותם.

החריה המינית עלולה לגרום גם לפגיעה פיזית וגם לפגיעה נפשית קשה, שהרי במידה מסויימת מודע הקורבן למשמעות הרבר שנעשה בו. מודעות זו גורמת לילד להרגיש "מלוכלך".

מכיוון שהקורבן נשאר תמיד חרור ברגשות-אשמה, ההמשך הוא כך: הצעירה הפגיעה היא ההורסת את עצמה. היא מענישה את עצמה על "חטא" שהיא שותפה לו, לפי תחושתה.

היא סובלת באופן יסודי מאוד מחוסר-ביטחון. נראה לה שאינה ראויה לסיפוק ריגשי, גופני וחומרי. חוסר-ביטחונה מבטיח בקשה יהיה לה להחזק רב אל גבר, מכיוון שהאונס הפך את יחסיה המיניים לשיחזורו של מעשה שהיה, ולכן מבחיל אותה.

כדי להגן על עצמה מפני כאב נוסף, היא תגדל לכך שתהפוך אטומה, ושלא תחווה ריגושים מיניים. דיכוי הריגושים הופך הרגל. היא תשכב עם גבר אחד, להעניש את עצמה. היא עלולה להרשות לעצמה הכל ובלי גבול, כדי להשפיל את עצמה.

מכיוון שהיא מבבלת בין אשמה, לרעת.

אך לא היה זה הידע שאותו חפצה לרעת.

טראומה נפשית

פני שאמשיך לספר את סיפורי, רה, רוצה אני להסביר את מישקלו המדויק של אונס, כדי שיוכן מדוע התפתחו חייה של אותה ילדה בת 15 כפי שהתפתחו. לולא האונס, לא היתה עושה הרבה דברים שהיו הרסניים לוד ייה.

הצר הטרמי ביותר באונס, ובפרט באונס שנעשה בתחום-המישפחה, הוא הבגידה באמונו של הילד ובתלותו. הקורבנות אינם בהכרח נאיביים או חפים-מפשע, שהרי לא תמיד הם בתור ליים. אך בדרך כלל הם צעירים מכדי להבין מהי בגידה, ולכן הטרומה שבי רבר משתקת אותם.

החריה המינית עלולה לגרום גם לפגיעה פיזית וגם לפגיעה נפשית קשה, שהרי במידה מסויימת מודע הקורבן למשמעות הרבר שנעשה בו. מודעות זו גורמת לילד להרגיש "מלוכלך".

מכיוון שהקורבן נשאר תמיד חרור ברגשות-אשמה, ההמשך הוא כך: הצעירה הפגיעה היא ההורסת את עצמה. היא מענישה את עצמה על "חטא" שהיא שותפה לו, לפי תחושתה.

היא סובלת באופן יסודי מאוד מחוסר-ביטחון. נראה לה שאינה ראויה לסיפוק ריגשי, גופני וחומרי. חוסר-ביטחונה מבטיח בקשה יהיה לה להחזק רב אל גבר, מכיוון שהאונס הפך את יחסיה המיניים לשיחזורו של מעשה שהיה, ולכן מבחיל אותה.

כדי להגן על עצמה מפני כאב נוסף, היא תגדל לכך שתהפוך אטומה, ושלא תחווה ריגושים מיניים. דיכוי הריגושים הופך הרגל. היא תשכב עם גבר אחד, להעניש את עצמה. היא עלולה להרשות לעצמה הכל ובלי גבול, כדי להשפיל את עצמה.

מכיוון שהיא מבבלת בין אשמה, לרעת.

אהבה ומין, היא מוצאת את עצמה הרבה פעמים מנוצלת כאובייקט מיני בלבד. בכך שהיא מתמידה בהרס עצמי, היא מנסה ומנסה לנקות את עצמה מאשמה. ריגשותיה אינם דוהים בדרך זו, ולכן המעגל הופך ניצחי.

פגיעתה עלולה גם להתבטא בצורה פסיכו-סומטית. הרבה מהסימפטומים הנקראים "לחץ" הם כאלה: כאבי-בטן חזקים, בעיות-עור, כאבים הפוגעים ב' תיפקוד וכו'. אין זה מפליא שמרבית הקורבנות סובלים מתקופות של דיכיון כבד, המוביל לעיתים גם להתאבד רות.

שיעור בסוד

עודה עומדת לעלות למעלה, שאל אותה. המורה? לאן מועדות פניה. היא הסבירה לו שעליה להתקלח, שהי קיבלה מחזור. מהאונס התעלמה לחלוטין.

פניו היו מבודחות מדבריה, והביעו גם כעס.

מה את מקשקשת? רדי למטה, ואני אסביר לך כמה דברים, מטומטמת קט' נה שכתוב? אמר לה בטון עצבני. היא המשיכה לעלות, אך ללא הצלחה. אני אמרתי לך משהו או לא? רדי למטה ברגע זה!

פחד גורא גרם לה לרדת למטה ול' שבת על הספה. חום איום עטף את פניה, ורעד של חרדה דקר בכפות רג' ליה.

את לא חושבת שעלינו לשוחח ולנתח את מה שלמדנו? הייתי רוצה שתביני שאילו היינו חיים בעולם הג' יוני, יכולת לספר לכולם על שיעור זה. אך מכיוון שאין זה המצב, עליך לשמור זאת בסוד.

אתה באמת מאמין בזה? לי נראה ששיעור זה כלל לא היה הכרחי לשם מה אני צריכה ללמוד מך על מי? יכולתי ללמוד את זה בדרך נורמלית, כמו שאר הילדות. עד היום הנושא המיני בכלל לא העסיק אותי, היא לח' שה, כמי שמקווה להבנה.

האם יש תפקיד לאשה רק מפני שהיא אשתו של איש רעייתו של...

ציפי מנשה העולם הזה

סוניה ו...
לא בארץ ולא בחו"ל

לאה ו...
כמעט אידיאלוגיה

אורה ו...
17 העברות של דירה

שולמית ו...
ראש עמותה וקרן

היריעה על ניסיון ההתנשקות
בחיוו של ג'ורג' שולץ, שריהחזין האמריקאי, במהלך ביקור ממלכתי בבוליביה, הרעשה את העולם. מכונתו של השר אומנם לא נפגעה, אך המכונית שבה ישבה אשתו נפגעה. האשה יצאה ללא פגע.

מעטים שאלו את עצמם אחרי אירוע חריג זה מה בעצם עשתה הגברת שולץ בביקור עבודה של בעלה השר. מדוע הוא סוּחב אותה איתו לכל מקום ברחבי הגלובוס? מהו תפקידה בתוך סצינה כזאת של ביקור ממלכתי?

אין ספק שהאשה היוצאת-דופן מכולן היא סוניה פרס, רעייתו של מי שהיה ראש-הממשלה והיום משמש כממלא-מקום ושר-החוז. הרבה תמך הות העלו באשר להתנהגותה, הנראית מזוהה בעיני רבים, והיו אף כאלה שמתחו עליה ביקורת שלילית.

נוכחותה של סוניה פרס באירועים ממלכתיים או מיפגעים היא נדירה ביותר. היא לא התראיינה מעולם, היא אינה נותנת את חסותה לאירועים, אינה משמשת יושבת-ראש לאירגונים ציבוריים התנדבותיים וגם אין לה

"יצאתי לעבודה מעולם לא זכתה בתמיכה ובעידוד מצידו של יצחק... שהייתי בבית מקילה עליו להתמסר..."

לצאת לעבודה. זה היה ב-1958, והיא לימדה במשך שנתיים אנגלית בבית-ספר בנווה-הגן. "שמחתי לצאת מהבית למיסגרת של חיי-עבודה", היא אומרת. לאורך כל הספר שזורים תיאורים של התמודדותה עם חיי היומיום, בעוד בעלה עובר מתפקיד בכיר אחד למישנהו.

ועוד היא מוסיפה בספר: "יצאתי לעבודה מעולם לא זכתה בתמיכה ובעידוד מצידו של יצחק... והאמת היא, שנושא העבודה שלי, המימוש העצמי שלי, מעולם לא הטרד אותי יותר מדי. הרגשתי, אף שלא נאמר לי מפורשות, שחשוב ליצחק לדעת שאני בבית עם הילדים, וששהייתי בבית מקלה עליו להתמסר כל-ככול למה שהוא עושה יומם ולילה."

בעת כהונתו של רבין כרמטכ"ל נהגה אשתו לארח מדי פעם בביתה את נשותיה של האלופים. בפגישות אלה על כוסיקה, בין שיחות על ילדים ובישולים, נהגה לתת לנשים עצות איך עליהן להתנהג ומה עליהן לעשות. רבין אינה חושבת ש"רעייתו של" הוא תפקיד לפני עצמו. "שום דבר אינו מחייב", היא אומרת, "זה תלוי לחלוטין ברצונה של האשה עצמה. בארצות-הברית זה אחרת. שם זה יותר מחייב, אבל יש לזה הסבר. שם הבחירה היא אישית לכל מועמד ולכל תפקיד, ואז באופן טבעי המימשה נרתמת לעזרתו של הגבר."

"לדעתי, פה זה שונה לגמרי. אשה יכולה להילוו את הבעל ולהוציא מסקנות ממה שהתפקיד מחייב — אם זה אירוח או נסיעות או דברים אחרים. אני, למשל, מנצלת את המעמד לאירי גונים שאני עומדת כראש בן השאר האגודה למען ילדים אויטיסטיים."

הרצוג ושמיר: העמותות

אין זה מיקרה נדיר ששנשתיים של נבחר-ציבור עומדות כראש עמותות ואירגונים ציבוריים שונים. במיקרה כזה יש אינטרס משותף. לאירגונים "כדאי" להעמיד אשה כזאת כראש, משום שטבע-הדברים יש לה הקשרים הנכונים בכל חלונות המימשל הגבוהים, היא מכירה גם את אנשי-הממון המאמינים, ולכל אחד כדאי לבוא לאירועי-התרמה הנערך בחסותה, פן תספר בבית, ואז יתנקס בו הדבר בתחומים אחרים.

גם ל"רעייתו של" יש אינטרס לעמוד כראש אירגון או עמותה, מכיוון שזה נותן לה קורס-יכל תעסוקה, זה נותן לה

קאריירה מיקצועית משל עצמה. היא אינה מונצחת בתמונות בעת ביקורים בתי-חולים, כשילדים תלויים עליה; או בביקורים בשכונות-מצוקה, כשהיא מחבקת קטנים וביחוטם. היא גם אינה משתמשת ברכב הממשלתי לנסיעות פרטיות אחרות. היא גם אינה לוקחת את הסוכריות שבתפקיד בעלה, ואינה מתלווה אליו לנסיעות לחו"ל.

מאת ענת סרגוסטי

בעת ביקוריו הממלכתיים בארצות-הברית. מעטים יודעים כי סוניה פרס עושה כחשאי-כמעט עבודה התנדבותית, ומתמידה בה כבר תקופה ארוכה — ללא מצלמות, ללא טלוויזיה, ללא עיתונות, ללא יחסי-ציבור. היא מגיעה פעמיים בשבוע ברכב הפרטי שלה למוסד לילדים מפגרים בירושלים, ועוזרת לצוות הטיפולי במקום. אין היא בוחלת בשום עבודה, ולא-אחת אפשר למצוא אותה כשמטאטא בידה, והיא עוסקת בעבודות-ניקיון פשוטות ביותר.

אך סוניה פרס היא אחת מני רבות, המוכיחה, אולי, שאפשר גם אחרת. והיא עושה זאת, כך נראה, מתוך בחירה.

רבין: כל הזמן אשתו

ב'ן נשות הפוליטיקאים אפשר להבחין בשתי קבוצות עיקריות. אותן שבעליהן עשו קודם קאריירה צבאית, ואותן שלא. נשותיהם של אנשי-הצבא למדו כבר מגיל צעיר להתמודד לחיות בעל, שהקאריירה היא הדבר הראשון בסולם העדיפויות שלו. הן למדו מתחילת רוכם המשותפת להתמודד לבד עם בעיות היומיום, כי הבעל נמצא בבית רק לעיתים רחוקות, וגם אז רק בשעות מאוחרות של הלילה. הן למדו שהן צריכות לגדל את הילדים לבד, להסתדר עם מחלותיהם ובעיותיהם, ללמוד להתמודד עם ברו ולוף וקצר חשמלי. ואולי הבעיה הקשה מכל: הן למדו להתמודד עם העברות-דירה תכופות. אורח-חיים זה אינו משאיר לאשה הרבה מקום וזמן לפיתוח קאריירה עצמאית משל עצמה.

ציפי מנשה העולם הזה

לתשומת לבם של עורכידין העוסקים בתביעות אזרחיות ופליליות הקשורות ברשלנות רפואית ונכות!

לאחרונה הוקם מרכז ארצי ליעוץ רפואי בע"מ — "מאל"ר", המתמחה במתן חוות-דעת רפואיות נוספות (Second opinion) וטיפול בשיטות המקיבלות ברפואה המודרנית (Non-aggressive treatment).

ידועים לכל קשייו של משפטן העומד להחליט אם לקבל על עצמו לטפל בתיק הקשור בנושאים רפואיים. תהליך ההחלטה באם לטפל בתיק ואם לאו גוזל זמן רב וגורם להמתנה ממושכת, לעיתים רק כדי להחליט באם להמשיך בטיפול בתיק זה ואם לא. פתרון לבעיות כאלה יימצא במחלקה מיוחדת שבמרכז, בה ניתן להיעזר ביעוץ של רופאים מומחים ברמה גבוהה בכל השטחים (כירורגיה כללית, אורתופדיה, גינקולוגיה, נאורולוגיה, נאורופסיכולוגיה, פתולוגיה, עור, עיניים, א.א.ג. וכו') לצורך בדיקת מסמכים רפואיים ומיון מקצועי של התיקים הקשורים בנושאים רפואיים הנמצאים אצל עורכידין כולל הבדיקות הרפואיות.

"מאל"ר" — מרכז ארצי ליעוץ רפואי בע"מ,
רח' אלנבי 14 תל-אביב, טל' 03/5101142
(רביקווי). ת.ד. 26567, תל-אביב

אקורדיוניסטית

מארגנת שירה בציבור עם שיקופיות ומישחקי-חברה
במסיבות
תוכנית מיוחדת לימי-הולדת
טלסון: 221017, תל-אביב

מחירון מנויים העולם הזה

לשנה	לחצי שנה	מנוי בארץ (כולל משלוח ומע"מ)
207 ש"ח	110 ש"ח	מנוי בדואר-אוויר לאירופה (כולל משלוח ומע"מ)
256	135	מנוי בדואר-אוויר לארצות-הברית. דרום-אפריקה. פנמה, תאילנד (כולל משלוח ומע"מ)
376	200	מנוי לארגנטינה (כולל משלוח ומע"מ)
476	250	

STUDY ENGLISH IN AUSTRALIA

Intensive English-language courses for foreign students
Also special courses for high school and tertiary study
in Australian colleges and universities.

Information on all English-language courses, terms of
visas, university matriculation and professional
opportunities are available from

Miss Gwyneth Acreman
Programmes Director
Box 340 G.P.O. Sydney,
2001, Australia.

יותר ממסעדה

ברווז הזהב היא מסעדה סינית יוקרתית, הממוקמת ליד הכפר הירוק. העיצוב המהודר והאווירה האקסלוסיבית של המסעדה מתחרים במבחר העשיר של תפריטה, ואת "הפיניש" הסופי נותן המגע האישי של הצוות המסור. להבדיל ממסעדות אחרות, בברווז הזהב חושבים על הלקוחות הרבה מעבר לשעת הארוחה, והתוצאה? מגוון הצעות לשירותים יחודיים שמספקת המסעדה:

TAKE AWAY

המטעמים של ברווז הזהב אצלכם בבית, באריזה נוחה לחימום, עם אפשרות של משלוח הביתה בהנחה של 10%.

הקייטרינג הקטן

שילוב של TAKE AWAY וקייטרינג. מלצר מיומן מגיע עם ארוחה לכ-60 איש, ודואג לסידור, להגשה ולכלים. כל מה שצריך לעשות הוא להרים טלפון - ולהתענג.

אירועים מיוחדים

בברווז הזהב ניתן לערוך אירועים לעד 60 איש, שיתאמו - הן מבחינת התפריט והן מבחינת קישוט המסעדה - לטעמו האישי של המזמין. בת מצוה, ברית מילה, יום הולדת וכל אירוע אחר יחרטו בזיכרון לאחר שיחגגו אותם בסטיל המיוחד של ברווז הזהב

יש להזמין מקום מראש
מכבדים כרטיסי אשראי

THE GOLDEN DUCK

מסעדה סינית ליד הכפר הירוק, רח' משה סנה 93 (דרך הרצליה)
לפני שדרת הברושים ואחרי עצי הבנגה,
(בתחנת דלק טופז)
רמת השרון. טל. 491873

הרבה כסף הושקע בגוררות חדישות ועילות בנמל חיפה. הן עומדות דוממות. מדוע? רון ברגמן בילה יום שלם על הגוררות בנמל חיפה

שער נמל חיפה. מוקדם בבוקר. יום שבת. ערן (שם בדוי) מורה לי להכניס את רשמי הקלטות המיניאטורי שלי לתחתונים, מחשש בריקה. נכני סים. רציף מס' 3, רציף הגוררות. "אוניות גדולות", טורחים להסביר לי, "לא יכולות להיכנס לכר הנמל. הן גדולות וכבדות מדי. אנחנו יוצאים לשטח ועוזרים להן. גם הקטנות יותר מבקשות לעיתים עזרה בסיכובים. אנו דוחפים אותן מהצדדים." ערן מראה לי צמיגים עצומים, המורכבים סביב לס' פינה.

חמש ספינות. שתיים ניכר בהן בעליל גילן הצעיר, ושלוש עתיקות. זקנות של הים. החרשות בשביתה, ואנו עולים על אחת הישנות, אבירה שמה. רבי-המלחים מקדם את פנינו ב"אהלן" לבני. איש קשיש, מדבר בח' וע', היה עוד כמרדכי הימאים של אז. מוזמן. אני מסתכל בהרכב הצוותים. רובם היו שם באותו בוקר. שני צעירים, והיתר מבוגרים. פליטים ממחנה המלחים האמיתיים בציהור. קשרי שים מכרי לצאת להפלגות של כמה

חונות, שקטות, ליד אחד הרציפים. שבועיים לפני שבאתי נשרף המנוע של אחת משלוש הגוררות הקיימות. מיהשו שכל לסגור איזה בורג, המנוע נעצר. לא שווה לתקן אותו. הספינות הן כיום בנות 25 שנה. ענתיות ממש. "הם כלים קטנים", מסביר אחד מהם, "ועל-כן מתיישנים מהר מאוד." צורתן החיצונית לא מלבבת במי יחד. המון תלאים ותיקונים. המון גומחות, כתוצאה ממכות-ניגוח עם הספינות הנגרות.

הים האכזר **כ**שהגענו למזח, היתה גם הגררת השניה בתיקון, כך שבאותו רגע היתה רק גוררת אחת כשירה. לאוניות קטנות זה בהחלט מספיק, אבל כשבאה אוניית-נוסעים גדולה, יש בעיה רצינית. אנחנו זקוקים לכל שלוש הספינות. לאחת מהן אין מנוע שמאלי. היא נותנת בעיקר אפקט פסיכולוגי. אין מה לעשות איתה.

שלושה אנשים בלבד, במקום הארבעה בישנות. לקחו את מנהליהם ללגרא מניה והראו להם ששם עושים את זה. שחכו לציין הברל קטן אחד: ששם עושים, "מישלות" אחד ליום, ובנמל חיפה, בלחץ הקיים, עושים בערך 15 לכל מישמרת.

מבט בגוררות המתרחקות. מרשים מאוד. תרנים גבוהים, גשר פיקוד משוכלל, מוטיראדאר, הכל חדש ונוצץ, למעט אייאלה סימני-הלורה, המכבצים פה ושם. "ים זה דבר אכזר", מוסיף רבי-המלחים, "תן לו משהו, והוא יאכל אותו." הגוררות החדשות מבוססות על מערכת-הנעה מודרנית. לא עוד המדחף וקר-ההנהגה, אלא שני מדחפים, הקבועים בבטן הספינה, והמשייטים אותה בערך כמו הליקופטר. אלי (שם בדוי), אחד הצעירים, למד במימורת. נדבק מאבא שלו באהבה לים, הלך לבית-ספר ימי ומשם לצי הסוחר. אחרי-כך הקים מישפחה ועבר לגוררות. האם אין כאן איזשהו פיספוס של הים? הרי בסך-הכל משייטים בבריכה.

ההגאי, העובר כבר 30 שנה בים. מזוללים בנו, ועכשיו גם רוצים לפטרו!"

הקשישים בוכים

לפני שנה, כשהגיעו הספינות החדשות, החליטו העובדים הח' לטה אמיצה והוריעו שלא ישרתו עליהן, אלא רק בצוות של ארבעה איש, ותוך העלאה במשכורת, עקב התיי' עלות ולימוד הספינה החדשה. המשכורת החדשה שלהם באמת מעלה גיחור. לפני שבוע קיבלו העובדים במחלקה אחרת רשות לעבוד

ופגוע בכל מה שניקרה בדרכו. "בלילה", מספר ההגאי, "חייבים לדעת בדיוק איפה לעצור כדי לדחוף. אין תאורה בנמל, ככה שאם תפספס בשניה — תחטוף הספינה מכת-מוות." אחד העובדים מספר על דרישות הבוס שלו — דרישות בלתי-אפשריות, שלא לפי החוזה — לעבוד על שתי הגוררות. ספינת-כימיקלים תורכית נכנסת לנמל-חיפה. בקשר מבקשים עזרה. בעדינות וברגש מכוון אותנו ההגאי לניגוח בצירה של הספינה. שתי חריקות, והיא מסתובבת על צירה ב' 180 מעלות. עוד בעייה שלנו היא התפקיד

עבירה גוררת עבירה

חודשים. כאן, בגוררות, הם מצאו את מקומם בחיים. חיים עם המישפחות, ובכל זאת טועמים קצת ים. קול צרוד במכשיר-הקשר. רק הצוות של אבירה נשאר. מעלים עוגן ומפליגים. מרחוק מצטיירת נושאת-המטוסים איזוהאור כצללית ארוכה, ענקית. קשה למצוא את עצמך בנמל. עשרות אניות מסתובבות. שלוש מש' חתות-היליון של נושאת-המטוסים

נמל-חיפה הוא נמל ריווחי, מסבירים המקורבים לדבר. הוא משתמש היום בציווד משוכלל, ובטכנולוגיה מתקדמת מאוד. נמל חיפה היה מודע לבעייה של הגוררות, גם בחיפה וגם באשדוד, וקנה ארבע גוררות חדשות, שתיים בחיפה של 15 מיליון מארק.

המנהלים רצו לרקוד על כל הח' תונות, והחליטו שהספינות החדשות מסוגלות לפעול כשעליהן צוות של

"קודם כל אני יכול לעשות הפלגה בציהור-סוחר מתי שאני רוצה. וחוז' מזה, אין לי כוונה להקריב את מישפחתי על מיזבח הגלים. טוב לי כמו שאני. זה הפך מזמן לשיגרה. זה כבר לא אהבה. איברתי את המגע." כשמזכירים לו את הגוררות החד' שות, הוא נרעש: "אני מכיר שתי מוכירות, המתקנות כל הזמן והמי קבלות יותר ממני. ויותר גרוע, הן מקבלות יותר מאיש-גוררות כמו

בלילה. קיבלו, כמובן, גם תוספת על העבודה הזאת. אנחנו תמיד עבדנו בלילה, ולא קיבלנו שום תוספת מעולם." הנהלת נמל-חיפה התווכחה, אולם לא ניאותה לוותר. 60 מיליון מארק מונחים ללא תועלת. לגוררות עבודה קשה, רבת-סיי' כוונים. לפעמים נקרע הכבל המחר, אותן לספינות שאחריהן, או לא כדאי לעמוד על הסיפון. הכבל עף אחורה

השני שייעדו לנו, כספינות כיבוי. לפעמים נשרף משהו, ואז מזעיקים את כולם, עולים על הספינות ויוצאים לכבות. רואה שם למעלה? אלה הורנוקים שלנו!" יורדים לחדריה-מכונות של הספינה. ערן מרכיב לי אוזניות ומראה את המנוע. הכל משקשקש וכאילו עומד להתפרק. "זה המנוע השני, וכאן הציווד לכיבוי שריפות. בזמן אזעקה אני אחראי כאן למקום." על הגשר הם שוב בוכים על מר גורלם כימאים, כנוררים, ומקללים במרץ את אנשי הנהלת-הנמל. מתברר שהם גם אחראים לנמל הקישון. יוצאים להפלגה אחרי הפלגה. 48 שעות בשבוע. מיבטא רומני כבד, עם מיבטא מרוקאי בח' וע', מתערבבים עם קול שיקשוק המנוע והמיית-הגלים. מתנת'

ומשכורות נמוכות — זוהי מנת חלקם של אנשי הגוררות

קים מהאוניה הנגרת, ושטים חזרה למזח. ממול נושאת-המטוסים. אותה איי-אפשר לגרור. חוזרים למזח ותווי' הפנים של האוניות החדשות מצטיירים ממול.

"איך אני אלמד עכשיו את המלאכה הזאת על הגוררת החדשה?" שואל אחד מהם, בעצב רב. "אני כבר מבוגר, קשה לתפוס דברים כאלה. בטח יורקו אותי עם פנסיה מוקדמת." רבי-המלחים מושיט מוט ברזל ותופס את חבל-הקשירה לחוף. הגוררות החדשות מטילות צל ממרומי מיגדל-הפיקוח שלהן. ערן מניד ראשו לתנועת לא, בליווי אנחה כבדה. "יעול, תיעוש והתקדמות טכנו-לוגית. חבל שרוקא וז דרכו של עולם."

"איך אני אלמד עכשיו את המלאכה הזאת על הגוררת החדשה?"

אחת בפרס מגלה לי מי הפרסן. אם הוא אדם ישר, שאהב לעבוד ול- התאמץ, הפרס שלו גומל לו על כך ומתמלא בפרי.

פרסן-שלישבת, שאינו אוהב את הפרס בכל ליבו, שמניח את העבודה לפועלים ושמיגוע לביקור שבועי רק כדי לראות כמה כסף הרוויח — הפרס משיב לו כגמולו, בפרי חמוץ, יבש.

כשמסתיים הקטיף מתערב הפרי שלי עם הפרי של אלה שלא עמלו כמוני. המחיר שאני מקבל, וגם זה רק אחרי חודשים ארוכים, הוא הממוצע בין הפרי שלי לפרי גרוע.

מתוך דו"ח מבקר-המדינה: "רמת היבול של כ-57 אחוזים משטח-ההדרים היא נמוכה ובינונית-נמוכה."

מאור, בנם של חקלאים ממושב כפר-יונה, תושב ראשון-לציון, נלחם זה שלוש שנים במועצה לעיון פרי-הדר. עכשיו, אחרי שהילדים גדלו והתחתנו, אני יכול להרשות לעצמי להיות אמין, הוא אומר. לפניכן תמיד חששתי שיפגעו בפרנסתי, בפר- דס שלי, ואז לא אוכל לעזור לילדיי כדי שיבנו להם בתים משל עצמם. עכשיו אני אדם חופשי, ואני יכול להילחם במועצה ללא חשש.

כשבילי זו נחשבת למילחמה קלה. פעמים רבות בליכך הסתכנתי בקרבות בצבא. פעם כבר חשבו שאני מת. עליתי על מוקש וחפצי האישיים התעופפו לכל עבר. מפקדי גילה את החפצים ואת הדיסקית, ואותי לא מצאו. אני שכנתי פצוע, במרחק רב ממקום ההתפוצצות. הצבא הודיע למישפחתי שאני מת, ובדיקו באותו רגע התקשרתי הביתה כדי להודיע שאני חי.

כאילו היו ילדיי

בבננו, רובי-משתתפים טענו החקלאים כי הנזקים שגרם השרב לחקלאות נאמרים ב-300 מיליון שקלים. הם רדשו מהממשלה פיצוי כספי, ואיימו כי ינקטו באלימות אם לא ייענו לדרישותיהם.

מדוע הם רוצים פיצוי כספי? זועק מאור, מפני שבזמן השרב הם ישבו בבתיהם הממוגנים, וכלל לא טרחו להציל את יבוליהם.

אני הייתי בפרס שלי, במשך שלושה ימים ישתני שם, גרתי שם. השקיתי את העצים, טיפלתי בהם כאילו היו ילדיי. לכן הנזק שנגרם לי הוא קטן.

הפסדתי כמה טונות של פרי. אז מה? הזק שגורמת לי המועצה לעיון גדול יותר מנזקי השרב בכל שנתי כפרסן.

ניכר בו במאור כי הוא מאוהב בפרסו. שלטים גדולים מכוונים את הנוסע אל הפרס. סביבו שדות חרוכים, שהיו בעבר פרדסים. עצים דלילים, יבשים, מעטי-פרי. בשנים האחרונות נעקרו ונטשו כ-25 אלף דונם פרדסים.

30 כלבי-ענק שומרים על הפרס, נובחים בזעם על כל מי שמעז להתקרב. אחדים מהם, מוריד מאור בשמחה, אף ייהרגו אורחים לאקרואים, אם רק תינתן להם הזדמנות.

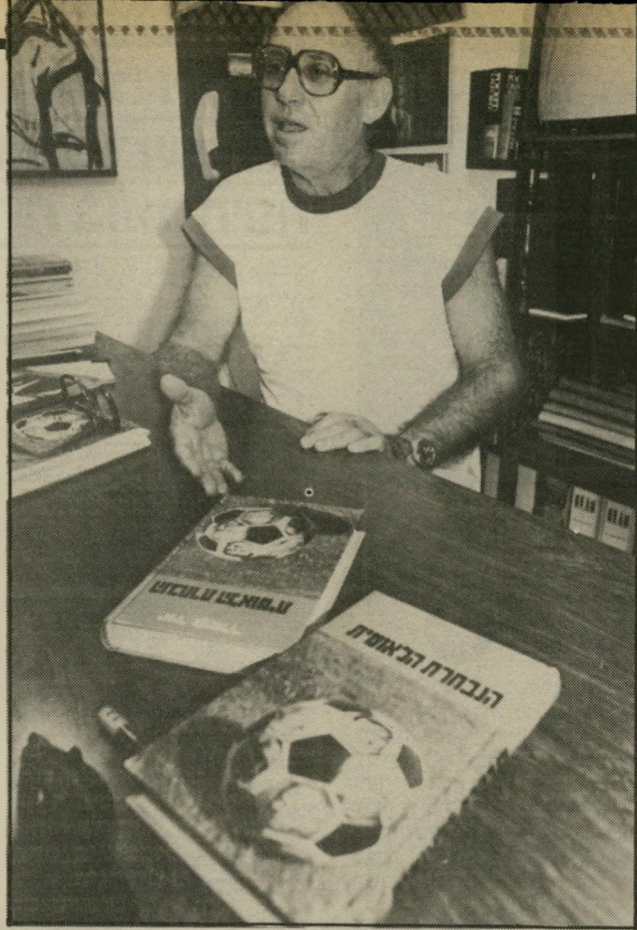
העצים ירוקים, צפופי-עלים, תפוחים ממנים שונים, לימונים, אשכוליות, מערכת-ההסקיה ממוחשבת. מאור נח שב כפרסן הטוב ביותר במדינה.

ובכל זאת הוא אינו רוצה שילדיו יהיו פרסנים. "למה לי להרוג אותם?" הוא שואל בתיאטרליות. "אלה שנים רעות לפרסנים. בשנים הטובות אני רתי כסף, חסכתי כל גרוש ועכשיו אני מכלה את חסכוניותי, מחכה לימים שבהם נשתחרר מעולה של המועצה."

כשם שאסיר אינו יודע מה יעשה כשיצא לחופשי, כך אני אינני יודע מה יקרה ביום השחרור שלי.

כנראה שאשקו את פירוטי עצמי, בלי לסמוך על איש.

חלומי של מאור: קונה פרייהדר עומד בשער הפרס והוא, מאור, מוכר לו את יבולו ממש בשער, מקבל כסף תמורת היבול, נותן חשבונות-מס ובכך מסתיימת, לגבי, עונת הסטייה.

בעיני חסידיו, יאיר קוטלר הוא עיתונאי חוקר העשוי בלי-חת. בעיני שולליו, יאיר קוטלר הוא משמיץ מיקצועי חסר-תקנה. עכשיו נתן קוטלר תימוכין לשני המחנות. הוא הוציא לאור ספר בשני כרכים, "הנבחרת הלאומית", ובו פרקים על כל שרי ממשלת-ישראל. הספר מלא גילויים (בעיני החסידים) והשמעות (בעיני השוללים). כתורות הפרקים מעידות על עצמן: "שימעות פרס: מסוכן, חתרן, אופורטוניסט", "יצחק רבין: שקיעה", "חיים בר-לב: נהנתן לא-יוצא", "יצחק מודעי: מיקרה לפסיכיאטר", "אריה נחמקין: הקולאק מנהל", "יוסף שפירא: קצת כסיל", ועוד.

הפרקים מתבססים בעיקרם על מאמרים שכתב קוטלר בשנים עברו. לדבריו, עסק בכתובת הספר מאז 1984. הוא ריאיון 19 שרים. אל השרים שימעות פרס, יצחק מודעי, עזר וייצמן, אריה נחמקין ודוד לוי פנה, אך הם לא נענו. אל השר מוטס גור לא פנה כלל, כי היה ברור לו שלא יענה, אחרי שפירסם עליו בעבר כתבה חושפנית (או משמיצה). השר היחיד שסירב בפירוש להתראיין על-ידו הוא אמנון רובינשטיין.

"העולם הזה" בחר בכמה קטעים קצרים על השרים השונים, המעידים על תוכנו של הספר. הם מתפרסמים בעמודים אלה כלשונם.

יוסי עיני-דור

הצטרפה כל הכיתה בגימנסיה העברית בבאליסטוק לבית-ר. שמיר לא הכחיש כי היה ב-1949 סוציאליסט, או האמין בסוציאליזם, אך הדגיש: "אני לא סוציאליסט היום". בצאתו מן המחנכת היתה אז נטייה בלתי להיות סוציאליסט.

שמיר הטיל על בנאי את חיסולו של (הבלש הבריטי) וילקין. כך הורה: "לא להשתנות יתר על המידה בק' ליעות מריוקת. להריק, בלי חוכמות, את כל התוף של (האקרה) בשטח הזה". כך חטל וילקין על-פי התרור של שמיר — קילר של ממש!

ב-1945 נולד יאיר, בנם בכורם של הוג שמיר. כעבור ארבע שנים, ב-1949, נולדה בתם, גילעד. שמיר הכחיש בראיון כאילו השם, שניתן לבתו, נבחר כדי להנציח את זיכרו של אליהו גילעד ("שאל"), שהוא להורג בפקודתו. "אז, כשנולדה, היה הכיוון לגילעד", אמר שמיר, ולא טרח להס' ביר את דבריו. אך ותיקים בלח"י משוכנעים כי שם בתו אכן נועד להקמת זכר-עולם ל"שאל".

בביטאון הלח"י, המטען, כתב שמיר ב-1949 דברים לזכר 11 חיילי הלח"י, שנפלו בהתקפה על בתי-המ' לאכה בכפר-אטא. בין היתר כתב: "עמק וזולות טהור הוא עתה מחלאת קלגסיו, אך עדיין מחזיק הוא בצי' פורניו הדורסות את שכם שלנו ואת רבת-עמון שלנו, את החר ואת החומה".

שמיר קילר של ממש

יאיר קוטלר (מימין) פירסם ספר שבו חשף פרטים על כל שרי ישראל

כאילו היו ילדיי

להקים ממשלת-אחדות-לאומית, אך בתנאי שהוא יהיה שר-הביטחון. שימחה ארליך השיב למתווך שפי- רא, בשם בגין, כי בעיצומה של המלחמה אין מחלפים סוסים.

יצחק רבין

האם אתה מסכים להערת סוכנות הביון האמריקאית, הסיי-איי-איי-עליך: "רבין הוא נץ צבאי ויונה מדינית?" רבין: "אני לא יודע מה זה."

משה נסים

יש לנסים כישרון מיוחד למינויים פוליטיים בנושאים שאינם מסכנים ישירות את מעמדו.

לדוגמה: מינויו של עורך-הדיון גבי לוי, שהיה יועצו במשרד-המישפטים, כציר הכלכלי של ישראל בניו-יורק, על התקן של העיתונאי אלישע שפי- גלמן. מינויו כציר כלכלי היה משום ניפוח, שהצריך גם דירת-שרר מפוארת במנהטן, ששכרה 4,000 דולר בחודש. תשובתו המתגוננת של נסים מעוררת תמיהה: "הייתי צריך לשמור על מעמד זה של ציר כלכלי, וקיצצנו לכן תקנים כדי למנות אותו. גבי לוי מוכר כאיש דינאמי, ולכן החלטתי עליו."

אריאל שרון

אמו, ורה, בת ה-88, נפטרה בכפר-מל"ל במאי 88, בודדה משהו. כנה היה לבעל חווה ענקית בדרום: בתה — ריטה — ירדה לארצות-הברית עם בעלה מנרל, שהיה רופא בביליטון.

במישפחת שיינרמן יש מסורת של ירידה: סבם של ריטה ואריק, שעלה בתחילת המאה לחובות לשמש מורה לעברית, חזר כעבור זמן לרוסיה. גם בניה-מישפחה האחרים, מצד האב והאם, מפוזרים בתפוצות.

יצחק נבון

אופירה, הצעירה מבעלה ביותר מ-15 שנים, היא אשתו השנייה. בתחילת שנות ה-50 ניהל רומאן סוער וקצר עם אמריקאית צעירה, שהגיעה לירושלים ללימודים. מרצונו החופשי החליט נבון להינשא לה, לא ריווק מאהבה, אלא כדי למנוע את פתחות לארצות-הברית במצבה האיש-יבירי.

נישואיה-הבוסר נערכו כמעט בחשאי ובמהירות-הבוק. נבון עבר להתגורר בחדרה של חברת-ראשונה הטריויה. כעבור כמה חודשים, עקב התפתחות מסוימת שאירעה במצבה הבירי- אותי של האשה, שהיתה לטובת נבון, השתחרר הבעל הצעיר מהאילוץ שנטל על עצמו והתגרש.

אשת-גרושתו חזרה לארצות-הברית. רית. היא נישאה מחדש, ילדה שני ילדים ומתגוררת שם.

דוד לוי

דוד לוי לוקה במחלת-הפירסום. תמיד נזקק להפצת דבריו ברכים, בפרס

חותם המגילה

נחוג ♦ בתל-אביב, יוסי-הולדתו 85 של **הד"ר נפתלי הרצל לוריא** ז"ל, מי שהיה במשך עשרות שנים עורכו של ידיעות אחרונות. רונן בלום, מתחומי מגילת-העצמאות, הוא יליד ליטא, שלמד בילדותו לנגן על כינור, בצעירותו-מישפטים באוניברסיטת וינה ובבגרותו-את מיקצוע העריכת תוכן. מקום עבודתו הראשון של רונן

עורך רוזנבלום
לידה ארצישראלית אחת

בלום בארץ: יומון הבוקר (של הציונים הכלליים, קודמיהם של הליכודים, שבו כתב, בטרם שלט בלשון העברית, באידיש, ובשכר-הסופרים (לידה ארצישראלית אחת לכתבה) התחלק עם מתרגם הכתבות לעברית.

מקום האנושות

נחוג ♦ בפאריס, יוסי-הולדתו 90 של **אטיין דאקרו**, גרול הפנטזיאימאים של המאה (כאשר אני רואה את הגוף מודקף, אני חש את האנושות קמה). דאקרו, שהיה בתחילת דרכו שחקן-אמנות, נודע בתלמידים הרבים שהעמיד, ביניהם הצרפתי מארסל מארסו והישראלי שיקה אופיר המנוח.

המלאך הבודד

נפט ♦ בירושלים, בגיל 28, **איתי עורב**, משורר (מלאכים בור' דים) בעל תודעה פוליטית (מראשי של"י לשעבר). עורב, יליד ירושלים, ערך גם כתביעת הגותי (שופרא) ועסק לפרנסתו בתוראת מתמטיקה בבית ספר תיכון.

מנעים הזמירות

נפט ♦ בתל-אביב, בגיל 78, **יהודה כהן**, מוסיקולוג, עורך תוכניות בקול-ישראל, מבקר ומלחין, שסיפרו רבי-ההיף על המוסיקה הישראלי, ועימי זמירות ישראל. שלכתנו הקדיש את 10 שנות חייו האחרונות, עומד לצאת לאור בקרוב. כהן, יליד פראג ובנו של בנקאי, היה מהגורס חשמל לפי השכלתו, עלה ארצה בגיל 26 ומאז הקדיש את חייו למוסיקה, כר ללכתוב תאוריה (המכונים) וקנטטה (יוסף טרומפלדור).

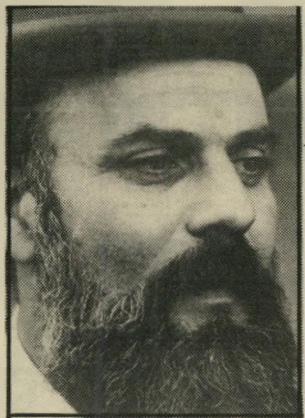
חותנת המלכה

נקברה מחדש ♦ בהתאם לרצונה האחרון, בבית-העלמין שבחצר כנסיית מרים מגרלנה (כנסיית הבצי לים) שלמרגלות הר-היהודים בפאתי ירושלים, 19 שנה אחרי מותה באנגליה בגיל 84, **הנסיכה אליס**, חותנתה של מלכת אנגליה, אליזבת השנייה, ואם בעלה, פיליפ, הדוכס מאדינבורו. אליס, נינתה של המלכה ויקטוריה, היתה נשואה לנסיך יונוני דני, שנטש את מישפחתו משהודח מן הצבא היווני, שבו שרת כקצין, על חלקו במפלה במלחמה עם התורכים בראשית שנות ה-20. מאז התמסרה הנסיכה למעשים טובים ויסודה, כסופו של דבר, מוסר נזירות יווניות, שלקיומו אספה כספים בין מאמיני הכנסייה היוונית-האורתודוקסית ברחבי עולם, כולל ארצי-ישראל, שבה גם בקרה למטרה זאת מוספר פעמים בשנות המדינה הראשונות.

טעם לפגם בעובדה כי מייסד סלומון ליפשיץ מייצג את בתי-הדיוקן, וזכות-החשמל, שכתחום אחריות מייסדו.

את מניית 19, שלא יסולאו בפז, רכש הקבלן ואבי דרך עור-הדין שחל ב-1983/82. הקבלן שילם לפרקליטו שכר-טירחה של מיליון דולר (לפי מקור אחד), או מיליון וחצי דולר (לפי מקור שני), או שניים וחצי מיליון דולר.

משה שחל צבר שכר-טירחה גבוה גם מהקבלן זכריה דרוקר, בעיסקה שהיתה בינו לבין סוולר בונה בתחילת 1982... דרוקר חתם על הסכם בהיותו מאושפז בבית-החולים הכרמל בחיפה, במצב של תשישות רוחנית ופיסית.

עוז צמיר, העולם הזה

פריץ

ההעמלות לפני התפילה

פרקליטו הגיש לו את הניירות לחתימה.

גד יעקובי

ביום שני ה-4 במרס 1974 נודע סגן-שר התחבורה גד יעקובי לשיחת-רקע עם עיתונאי. אישקט כירסם בו. הכל ציפו לנפילת הממשלה. במעונו של העיתונאי לא חדל מלטפן לאנשי, לברר מה עולה בגורל הממדי. שאל העיתונאי: למה אתה כל-כך מודאג? מה מעיק עליך?

יעקובי: "אם יהיה משבר ממשלתי, ופרס לא יהיה שר — אאלץ גם אני להתפטר. מצבי יחמיר מאוד, אשאר בלי מכונית ונהג צמודים. לא יהיה לי כיסוי להוצאות טלפון ולכיבודים, אך בעיקר אני חושש כי לא יעמדו לרשותי מזכירה ושרותי הרפסה וסטנסיל. איך אעביר את הודעותי לחבריי המיפלגה, לעיתונאים?"

יעקב צור

הוא נחמד, אומרים עליו

צור טל, העולם הזה

מורעי

זה עניין לפסיכיאטר

העולים הסימפטיים מאתיופיה, אך חסרי-כוחות.

יצחק פרץ

בנעוריו ובעת לימודיו היה יצחק פרץ ספורטאי מצטיין: זורקידין וזריז, בכורגל ובשחיה, ושיחק כדורסל בקבוצת אליצור. בכל בוקר, בעת שלמד בישיבה, היה מתעמל על שטיח, לפני התפילה.

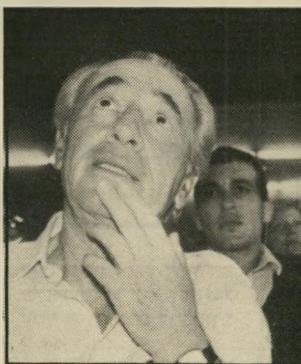
אברהם שריר (שריר) נולד ב-23 בפברואר 1932 ברומניה. הפקיד הבכיר הרגיש כי, במישרד לא יורעים על כך, וכולם בטוחים כי שריר הוא צבר מבטן ומלידה, ואפילו הדוברת שלו אינה בקיאה בתולדות חייו המיטוריים.

ברץ תולדות חייו מ-1978, הכתוב אנגלית, מצויין כי בשנים 1950-1952 היה "קאדט אוויר" (AIR CADET) בחיל-האוויר של צה"ל. אך ברץ העברי, שקיבלתי ממישרדו ב-1987, אחרי כמעט עשור, כתוב: שירת בחיל-האוויר בקורס-טייסים. הלומה — כעדותו — היה להיות טייס, אך נכשל בקורס-טייס ונותר עם טראומה. מה עשה אחר-כך, בחיל-האוויר בקורס-לטייסים? תעלומה.

שושנה ארבל-אלמוזלני

כל אימת שפינחס ספיר ראה את שושנה ארבל-אלמוזלני צועדת לקראתו, פלט באוזני כל מי שהיה באותה עת בקירבתו: "הנה באה גברת אינפליציה".

שרים אחרים מכל המיפלגות, בעבר ובהווה, מלגלים עליה ואומרים כי היא עולה לישראל יותר מפלטינה, שערכה רב יותר מהזהב. אחרים, בכנסת ובמיפלגות, משרי-

צור צמיר, העולם הזה

רבין ופרס

ציטוטים מתוך ריידרס די"ג'סט

ברילב וארבל-אלמוזלני

היו לנו יופי של נשלושה ימים

בטים את דיוקנה כדוריד לוי בשימלו אגרסיבית, כנציגת החלשים והרפוקים.

משה שחל

באוגוסט 1987, במסיגרת רא"י... הוא נדרש גם לפרשת הזיופים, המלווה אותו מאז 1954 כחלל בלתי נפרד מהביגוראפיה האריישימית שלו. הוא חמק מתשובה ישירה, גימגם משהו, אך גם ביקש להיתלות על אילן גבוה — דוריד בנגוריון: "ראה את סיפורו של שבתאי טבת על בנגוריון. גם בנגוריון זיף תעודת בגרות".

הוא נולד בעיראק ב-1934 ועלה לישראל ב-1951. ברץ קורות-החיים הרישמי, שקיבלתי ממישרדו, נזלה "טעות", כלשונו: שנת הלידה נרשמה ב-1936 (כלומר, צעיר בשנתיים מגיי לוח, והעלייה לישראל 1950, במקום 1951. עוד זיוף?)

בתום תריסר שנים הגיע שחל ב-1983 למישרד עורכי-הדין הייצוגי והנכבד של מדינת ישראל... השתופות במישרד הגדול היתה קצרה: מיולי 1983, עד שרה ב-1984 לשר האגריה וההשתתפות. שחל לא מוצא

אחרי הבחירות של 1984, כשה תוצאות לא איפשרו לשום גוש להקים ממשלה בכוחות עצמו, רימה יצחק מודעי את שימיון פרס, שלא קרא נכון את המפה, בהבטיחו לו כי יעביר למיפלגת-העבודה את כל החטיבה הליכודית. אחר-כך נסוג משהו, ואמר כי הוא יכול להבטיח רק הצטרפות חמישה חברים. בתמורה על בגידתו, הבטיח לו פרס לשמש בממשלה שב ראשות כשר-האוצר.

יומיים לפני ששימחה ארליך לקה בהתקף-לב, בעיצומו של קיץ 1983 — זה היה ביום שני — הוא הזמין את כרייה-הנשיא של המיפלגה הליכודית לשיבה ליום השישי באותו השבוע במלון בתל-אביב. אך ביום רביעי לקה בהתקף, שממנו לא קם. באותה ישיבה היה כדעתו להודיע על סילוקו של מודעי מהמיפלגה. כשנה לאחר-מכן ניהל מודעי פלירט עם שימיון פרס.

עזר וייצמן

עזר וייצמן הפליא לתאר את דיוקנו בממוחיות הראויה-לציון, כש העיד על עצמו בדברים גלויים שאמר לראשי-הממשלה פרס, באוזני שרים: "אני נמצא כאן על תקן של פרוטזה ועל תקן של קונדום: פרוטזה כרי-

להכרה לאומית במעשיו — ריבוק ממש.

הוא תובע אישור מראש שלו לכל מודעה, המיועדת לפירסום לרגל חנוכה עיר חדשה ביהודה ושומרון, עיירה, שכונה. אם יגלה כי אותיות שמו ועירות מאלה שניתנו לכותרת הכרון, יהמר לפסול את המודעה; ואם לצד שמו מופיע עוד אורח-כבוד, יודיעו עוזריו למארגנים כי "דוריד לוי עסק, ולא יוכל לכבד את האירוע החגיגי בנוכחותו, בשל התחייבות קודמות".

חיים ברילב

זמן מה אחרי שסיים ברילב את

לוי

רק באותיות גדולות

תפקידו כשר-המיסטר-התעשייה, הו מין אותו הוגו שוורץ (התעשיין) לכילוי משותף באי כריתים במטוסו הפרטי הדרמנועי. בטיסה השתתפו גם צבי ("צ'ד") צור, ואלוף-מישנה (מיל) יהודה פריהר.

ברילב לא ראה טעם-לפגם בבילוי המשותף: "אסור לח"כ לנסוע לכריתים עם הוגו שוורץ?" השיב בשאלה על שאלתו. "היו לנו יופי של שלושה ימים. נהגתי במטוס, אך שילמתי בעד הדלק, מלון ואוכל..."

אחד מחבריו הקרובים של ברילב הוא גידעון רסקין מראשפינה, מגרל צאן ובקר לבשר, וגם מטפח סוסי רכיבה... לרסקין יש תיקים במיטרה בשל הסגות-גבול, שימוש לאחזקת בנשק, אלימות. ברילב, על-פי אותם מקורות, רואג לו לארמט.

ברילב בראיון: "נכון כי גידעון רסקין הוא חבר שלי, ואני מבקר אצלו בענייני סוסים. מה זה הסגות-גבול? ערבי עלה על שטח-המירעה שלו, אז הוא הכניס לו מכות. אז מה יש? איזה שימוש בנשק עשה בדרך לאחזקת? איזו אלימות יש כאן? איך אתה היית

שריר

הצבר הוא רומני

מתנה, כשעולים לך על שטח-המירעה שלך?

יצחק מודעי

ב-19 בינואר 1979, בעת שאר רחתי במעונו את שרה-אוצר שימחה ארליך לצורך ראיון, השמיע באוזניו ה"בוס" של המיפלגה הליכודית אבי חנה בת שש מילים בלבד על חברו לצמרת-המיפלגה, שרה-ארגיה-היהודית יקשורת יצחק מודעי: "התנהגותו של מודעי זה עניין לפסיכיאטר".

לרותי

נעמי
רון

שאלו חזן אם חזן חייב להיות נשוי, והוא ענה: "מאוד-מאוד רצוי. בן-אדם לא נשוי לא יודע מה זה צרות, וחזן צריך לבכות. רוק לא יכול לבכות עם כל הנשמה."

★ ★ ★

דירה פרטית

עוד מברק קצר: "בחור בן 29, נאה, גובה 1.70 מטר, בעל דירה פרטית בהרצליה, מעוניין להכיר בחורה יפה, נחמדה וחמודה, למטרה רצינית." הוא בטלפון 052-550097, רצוי בין השעות 6 עד 9 בערב.

★ ★ ★

אשה חמה

"אם הנך גבר כבן 50, פנוי ונאה, ומצבר הכלכלי טוב, ממתינה לך אשה חמה, נאמנה, יפה, המחפשת שותף לחיים מעניינים ומענגים." ככה היא הכתיבה לי בטלפון. שאל אותי על (91/88).

★ ★ ★

הסופרת הצרפתייה קולט אמרה שאשה, החושבת שהיא אינטליגנטית, דורשת לעצמה זכויות שוות לאלה של הגברים. אשה אינטליגנטית לא דורשת.

★ ★ ★

טיפוס ענייני

אני כבר מרגישה כמו מברקיה. הנה עוד אחד: רווקה, 33, מורה, טיפוס ענייני, מעוניינת להכיר בחור למטרה רצינית בלבד. מיספרה אצלי הוא (92/88).

★ ★ ★

עד שלא יהיו לי מספיק סיפורים כדי לאללם מדור שלם של ריטונים (ואולי זה הקיץ הזה, שמייבש את כולנו), אשתמש במדור הזה לריטונים ומגעים אליי במיקרה (הרי בקיץ אסור להתאמץ).

שאלתי מישהו במישרד-פיר סוס תל-אביבי מה שלומה ומה נשמע במישרד, אז היא אמרה שהיא מרגישה טוב, תודה, אבל יש להם שם מגיפה של לבבות שבו-ריס. לב שבור אחד שייך לקופי-רייטר (רעיונאי) אייל לינור, בן 22.

היה לו רומן נהדר עם רקדנית יפה, בתה של הרקדנית הידועה רינה שיינפלד, והם אמילו גרו יחד. עכשיו היא עזבה ללונדון, לתקופה ארוכה, והוא מסתובב מדוכא במישרד, אומר שהוא לא יכול לישון בלילה.

השבור השני הוא עופר עובד, תקציבאי בכיר, שנסע לא-מזמן לאירלנד, כדי להכיר את הוריה של זו שהכיר כאן. הוא לא מספר מה בדיוק קרה, אבל העניין התפוצץ, והוא חזר לבד, וגם הוא עצוב.

★ ★ ★

נראית נפלא

היא בת 31, גרושה פלוס בן 3, גובה 1.60 מטר, "נראית נפלא" סימני הקריאה הם שלה, לא בא לה לספר שהיא אוהבת מוסיקה וספרים, אז היא מסתפקת ב"אוהבת הכל". היא עצמה עוסקת בספרות.

"אני תל-אביבית מאז ומתמיד", היא סיפרה לי בטלפון, "ואני שייכת לאלה שאין להם צורך לכבוש את העיר בסערה ולהיות IN."

היא אמרה לי שמא היותה בת 16, כאשר רצו להכיר לה מישהו, השאלה הראשונה שלה היתה: הוא חכם? הוא מצחיק? שנים אחר כך עניין אותה עוד משהו: הוא ליכודניק? היא מקווה מאוד שאתה לא. מיספרה אצלי (93/88).

אוהבת לפנק

היא בת 27, רווקה, תימניה גיועית, נאה מאוד, 1.70 מטר, אומרים שהיא חתיכה. עובדת כמזכירה בכירה בחברה תל-אביבית גדולה, אוהבת ים וסרטים, וגם ערבים שקטים עם חברים. היא גם אוהבת לפנק, והיא רק צריכה סיבה למסיבה כדי לעשות חגיגת ג'חנון אצלה בבית.

אותך היא רוצה גבוה, נאה, לא שמו, איכותי, רגיש, רומאנטי, עם לב חם ומבין, והכי חשוב — אמיתי. ושיהיו לך כוונות רציניות. שאל אותי על (86/88).

★ ★ ★

קארייריסטית מחיפה

היא אמרה לי שהיא "חיפאית עם נשמה תל-אביבית". היא רווקה, בת 28, נאה וחטובה, עוסקת בענף הפירסום, קארייריסטית, אוהבת בעלי-חיים (מגדלת קוקרייט-פאנילי). רוצה להכיר גבר רציני, רצוי עצמאי, עד 35, אינטלקטואלי, אדם פתוח, מבין ואוהב. שאל אותי על (87/88).

★ ★ ★

חוק החיפוש-אחרי-שלמות: כי אשר תמצאי סוף-סוף את הגבר האידיאלי, תגלי ש-(א) הוא עדיין מחפש את האשה האידיאלית. (ב) זה עתה הוא התחתן עם האשה האידיאלית. (ג) עכשיו הוא מחפש את הפילגש האידיאלית.

★ ★ ★

בתולה שאוהבת לאהוב

עוד רווקה חיפאית, בת 30, גובה 1.70 מטר, נאה, מלאה, עצמאית, עובדת בבנק, רואה את החיים מהזווית הנכונה (מהי הזווית הנכונה היא לא אמרה לי). היא מחפשת שותף רציני לחיים, שיוצק להיות רומאנטיקן וגם מצחיק. בסיום היא אמרה לי מישפט נחמד: "אני בת מזל בתולה, שאוהבת לאהוב ולהעניק למישהו שבאמת מגיע לו." שאל אותי על — והיא כנראה זכתה אצלי במיספר מזל — (88/88).

★ ★ ★

טיפוס גמיש

היא נאה מאוד, איכותית, גרושה פלוס, עוסקת בטיפוח-יפני, מבוססת למדי, יודעת להעניק תום ואהבה, אוהבת טיולים וריקודים, שיתות על נושאים מעניינים, קריאה. מעדיה על עצמה שהיא טיפוס גמיש מאוד, לא עקשנית. אותך היא רוצה נאה, רצוי לא נמך, פנוי, אמין, איכותי. שאל אותי על (89/88).

★ ★ ★

מישהו עוד לא רשם לעצמו את המיספר של רותי בטלפון? זה עדיין 221017.

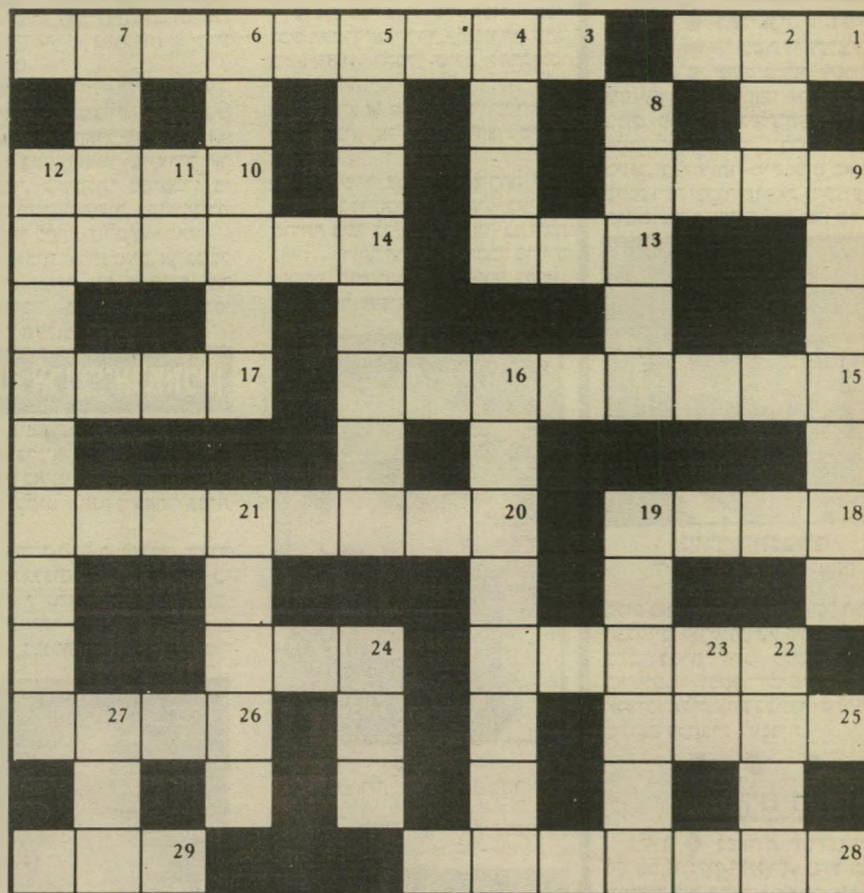
★ ★ ★

טיפוס ספורטיבי

שמתסלב שנשים שולטות היום במדור? (90/88) הכתיבה לי, בשיא הקיצוני: "רווקה, 29, טיפוס ספורטיבי, אוהבת ריקודים ומוסיקה, מעוניינת בחבור אתלטי, אינטליגנט, אוהב חיים, ריקודים ומוסיקה." לא ניסיתי לדובב אותה לפרט. אין לי כוח. מעכשיו — מה שתתנו לי, ככה תקבלו בעיתון.

★ ★ ★

תשבצות השלם הזה 2658

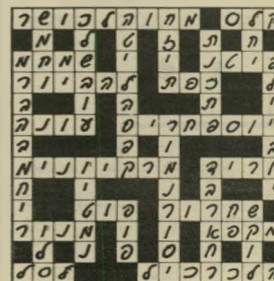

מאונך:

- חזר והרליף בשקט לאזנו של השר (3)
- ברכת סופר (5,4)
- צליל בצד אבל על יד (4)
- מבלה בשוק (4)

פתרון תשבצות

2656

מאונך:

- גמר את כל שירי המעלות (3)
- ניתן האות לנסים (6)
- המלכה התולה התחילה בצרות בארה"ב (8)
- מעט מן המעיין (4)
- תיכון וכספי אכלו אותם (4)
- המשקה שהגיש דני לקופה (8)
- הכדור היה אצל סטיב מקווין (5)
- מבקשים עצה מהקוסם (3)
- עסוק בחזרה על הקונס (4)
- אם ימחר ימצא את החל-קיים (4)
- האצילים חומי השיער (7)
- אחר שצם רצה רק לשתות (3)

- אפס וחמתם של הטוענים שלא היו דברים מעולם (4)
- עשה הרבה כסף ממוחארים (4,4)
- מה שיש עוד לליבון בפולין (6)
- יש לו מושב חדש (4)
- משה רבנו הצחיק פעמיים (5)
- קשה היה לשמוע את הדוד בטכס (7)
- קבלו אות (2)
- קרוב הציונות מוטלת כאן לפנינו (4,2,3)
- פרטי בתחלת אצל המלכה (8)
- מחבר טון לטון בשירה (6)
- חבר כנסת מצוין (5)
- אפשר להבין את החבור (4)
- מסמר הששית (2)
- עוד בגן שמו עין על דני (3)
- ההסטוריה של אנגליה בי-12 שעות (3)

אביגיל ינאי

איתן עמיחי הדברת מזיקים

בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272, טל. 03-75-22-777

בשמירה על בריאותך ורכושך

הפקה: ארי מור פרסום בע"מ

ביתאולנינג

מרכז הבאולינג ראשון-צ, ז'בוטינסקי 65
טלפונים להזמנות: 03-9668557/8/9

העולם הזה

מיכל
בן-חורין,
בתו
החורגת של
מוטקה קדר,
מספרת על
מיקרה
מזעזע:

אונס

בתוך המ'שפחה